ڙنا اهول

(ڪلام)

صوفي علي محمد فقير ٽالپر

جيجل پبليڪيشن جو ٻيو ڪتاب

رتن امول

شاعري

صوفي علي محمد فقير ٽالپر

سهيڙيندڙ

خادم جلالي

ڇپائيندڙ

جيجل پبليڪيشن

ٽالپر وڏا

اسٽيشن ميهاربان ضلعي خيرپور ميرس سنڌ

(هن ڪتاب جا سڀ حق واسطا ڇپائيندڙ وٽ محفوظ آهن)

ڇاپو: پهريون — جون ١٩٨٢ع

ڪاپيون: هڪ هزار

ٽائيٽل: فتاح هاليپوٽو

ڇپيندڙ: سجاد پرنٽنگ پريس راڻيپور

ڇپائيندڙ: خادم جلالي، جيجل پبليڪيشن ٽالپر وڏا
اسٽيشن سيٺارجا ضلع خيرپور سنڌ

قيمت: ١٥-٠٠ روپيه

ملڻ جو هنڌ

جيجل پبليڪيشن، ٽالپر وڏا
اسٽيشن سيٺارجا، ضلع خيرپور ميرس (سنڌ)

"**Rattan Amol**" Poetry of Soofi Ali Mohammed Fakir Talpur. Printed at, Sajjad Press Ranipur. Published by Khadim Jallali, Compiler of Jeejal Publication Talpur wada, Distt: Khairpur, Sind

ڏسڻي

صفحو	مضمون	نمبر
	مهاڳ	
١	پيش لفظ	
٢	تعارف	
١٠	شجرو	
	ڀاڱو سنڌي	
١٢	آءُ ته ملا اڄ عيد ملهايون	
١٣	اکڙيون ڪڻين آرام ڪن	
١٤	آهي سدائين عاشقن ماتام عشق جو	
١٥	آهي عشق حسن جو رنگ عجب	
١٦	اي رفيقا حال منهنجو ڪهر دلبر کي ڏس	
١٧	ٻلي آيا سڄڻ سهڻا	
١٨	توکي ملڪ حسن جو مير جوان	
١٩	تنهنجي شاهه حسن جي شور ملا	
٢٠	تنهنجي لعل لبن لک مور لٽيا	
٢١	تنهنجي نيڻن ڪيئي نروار	
٢٢	تنهنجا ياد پون ٿا پور ملا	
٢٣	ڄڻ ٿي ته نروار، ڪن ويڙهيا وحدت واڻون	
٢٤	ڄنهل ڪانءُ ٽيس سان ٻيرا ڳهه برن ۾	
٢٥	جتن جا جبل ۾ ڄڻان ڇند ٻيرا	
٢٦	جيجل تن جتن جي، وائي آهي وات ۾	
٢٧	جيجل جتن سان ويو آ روح رلي	

چڙهي اڄ موج مستيءَ جي ۲۸
چڱا لاهوتين لاهي ۲۹
حسن وڃايو آ هوش ۳۰
دلبر توکان ڌار مٺها يار وو ۳۱
ديدن سان ديوان ڪيو آ دار اسان کي ۳۲
درد وارا دلربا، مجنون ڏڻي ماري نه ڇڏ ۳۳
دلبر پاتي دام دلين کي، محفل ڪئين مڪاه ۳۴
ڏي سنيهو يار کي، قاصد وڃي سڏڪي سڏي ۳۵
ڏاڍو تايو حسن جي تاب مونکي ۳۶
ڏٺم دنيا سڄي جاچي، مليو اهڙو نه ۳۷
ڏس مين جي مت منجهائي ۳۸
روئندي لنگهن تا ڏينهن ڏکن ۾ ۳۹
سائين در محمد وٺن دلدار پري ۴۱-۴۰
سائين همدل آ منڌار مٺا ۴۳-۴۲
سانول سيج سڏ وو يار ۴۴
سانگ ڪري سانگيئڙا ۴۵
سور اٿم سڪ سالگين جو ۴۶
سهڻي ساهڙ سان، ٻول ٻڌا ها ۴۷
سيج پلنگ تي ڪيئن سمهان ۴۸
غم درد سودا عشق جو ۴۹
ڪاله ڪيون اهي ڪانگل مونسان، ۵۰
ڪر ڪا همت مل هوت ڏي ۵۱
ڪري ويا سانگ سفر سامي سوداگر ۵۲
ڪوهي حال ٻڌي ڪنهن سان سور سلهان ۵۳
ڪنهن سام ڪيا سي مستانا ۵۴

ڪنهنکي نو ڪولهن ڪوٽ ۾ ٥٥
منور منهن پرين تنهنجو ٥٦
ماري مارن جو فراق عمر ٥٧
مسڪم رات مارن ڏوراپا ڏياري ٥٨
مونکي ملڻون مارن جون، روز مهارون مارن ٥٩
مونکي ملڻن مارن جون، ڳالهيون ڳل ياد اچن ٦٠
منهنجي مارن جو ديو آ ملڪ وسي ٦١
منهنجي ڪهورن سان دل کهائي وڃن ٦٢
منهنجي دلڙي آ دلگير ٦٣
موٽ پرديسي يار ٦٤
ناز نيڻن جي لڙي ٦٥
لاڙي دل جي ڪلي ٦٦
وساري ڇو وڃن ويٺن ٦٧
وسرنو ملڪ مڪان ٦٨
ويلي مارو ماريان سير ور ٦٩
هتئون هاڙهي هل ڙي ٧٠
ياد ڪر تون يار جي عاشق ادا اقرار ڪي ٧١
منقبت يا قلندر وير وارث واهرو ٧٢
بيت ٨١—١٠٢

ڏاڳو سرائڪي

١٠٣
آوے ڍولن يار وے ١٠٤
آ دلبر ڏے دلداري يار ١٠٥
اسان مالڪ هر مظهر دي هون ١٠٦
اناالحق الهندے هون ١٠٧
بلبل ذاتي باغ صفاتي ١٠٨

بے مثال اکھاں تکڑیاں ۱۰۹
تحفہ درد ماہا دلدار گھنون ۱۱۰
تکڑا درد دلبر جسم سارا سکا گیا ۱۱۱
تکڑا وھوا نینھڑا نیاوں ۱۱۲
جاگیا جوش جذب دی جام دھوں ۱۱۳
حسن حملے کر ہزار ۱۱۴
دوست دلہاں دا ول نہیں آیا ۱۱۵
دلڑی اداس مئڈی ۱۱۶
دل ہار زوری گیا ڈگ وے ۱۱۷
دس مئڈی دلدار دلبر کرکا آون دی ۱۱۸
ڈکوا اندر دا ویسوں نال چائی ۱۱۹
ذات صفات دا سانگ بنایا ۱۲۰
رب کھوہاں دی شلا واز بچے ۱۲۱
روز ازل دے لکھوا اساڈا ۱۲۲
سہلے یار سجن دے سانگے ۱۲۳
سہلے یار نہ خبراں ہولاں ۱۲۴
عشق دا تکوا تاپ ۱۲۵
عشق ڈیندا ہے سر دی لتوڑی ۱۲۶
کر نال مسافر ماڑا ۱۲۷
کنہن کون ستاون آزار دلدا ۱۲۸
کھلڈا ناز نیناں دے کمال کیتا ۱۲۹
لٹ لیتا ہے ہوش اساڈا ۱۳۰
نال تساڈی سھڑا سائیں ۱۳۱
نام مولا دے یار پیارا ۱۳۱
نتھ عشق حسن دا نام ڈیندا ۱۳۲

نهون ساعت ماهي ښان سردي ١٣٣

ويس مٺاکي يار پيارا ١٣٤

هر صورت دے وچ يار آيا ١٣٥

قربان سيد تنڌے آوڻ تون ١٣٦

سي حرفي ١٣٥

سي حرفي ١٤٥

بسنت ١٥٣

پاڱو اردو

ارے قاصدا ميں کيا کرون ١٦٠

تيري نظر چمن ميں ١٦١

ميکون مست چشمان ١٦٢

يا علي مشکل کشا عرض سن دلگير کا ١٦٣

پاڱو هندي

يار بازيگر بازي تيري ١٦٥

آپکون ويکھ آئے هون ١٦٦

ايسي مئين هون بجاڳي ١٦٧

جاڳ جيو تم نام صاحب کا ١٦٨

جان جڳت کي جوٺي بازي ١٦٩

سب گھٽ ۾ محبوب ميرا هے ١٧٠

مئين صوفي هون سر مستا ١٧١

سلوڪ ١٧٢

شکر سو پيا ١٧٣

مت اکھنڌ کو چند ١٩٥

کرڪپ مها ١٩٦

وصال نامون ١٩٧

سهاڳ

سنڌ ۾، بي تعصب سوچ ۽ پيار جي روشني، جيڪا شاهه عنايت، شاهه لطيف، سچل سرمست ۽ روحل فقير ڦهلائي، اڃا تائين ماحول ان جوت سان جڳمڳ جرڪي رهيو آهي. روحل فقير جي سلسلي سان جلال فقير اهم شاعر آهي جنهن ان وڏي ۽ الستي پيغام کي ڦهلايو ــ جلال فقير جي ئي اولاد مان علي محمد فقير ٿيو، جنهن ان لاٽ کي قائم رکيو جيڪا شاهه عنايت ۽ شاهه لطيف جلائي هئي ــ انهن، لاٽ سان لاٽ ٻرندي رهي. ۽ اها جوت، صدين تائين جرڪندي رهي، ۽ تعصب، وير ۽ فساد جي اونداهيءَ ۾ محبت، امن ۽ رواداريءَ جي روشني ڦهلائيندي رهي.

علي محمد فقير جي ڪلام جي مطالعي سان لڳي ٿو ته جڻ اها روشني اڃا هاڻ ٻري آهي، ۽ اهو وکر هتي پراڻو نه ٿيو آهي. هن گهڻو ڪري روايتي انداز ۾ شاعري ڪئي آهي. ۽ موضوع به روايتي صوفيانه شاعريءَ جا اٿس، پر انهن ۾ وجد آفرين موسيقي، ۽ والهانه انداز، ساڳيو ڪلاسيڪي شاعريءَ وارو قائم رکيو اٿائين.

هو پنهنجي شاعريءَ ۾ سچل سرمست، مير محمد هسباڻي، روحل فقير ۽ جلال فقير کان گهڻو متاثر ٿيو آهي ــ سندس ٻولي مٺي ۽ سهڻي آهي ــ ڪٿي ڪٿي هنديءَ جي آميزش ان ۾ موسيقيءَ جو سٺو تاثر پيدا ٿي ڪري.

اميد ته علي محمد فقير ٿالهر جي ڪلام جي اشاعت، سنڌ جي صوفيائي شاعريءَ جي اهم ڪڙي ثابت ٿيندي.

ضرورت آهي ته ان سلسلي جي سڀني وڃايل ڪڙين کي هٿ ڪري شايع ڪجي، جيئن صوفيائي شاعريءَ جي تاريخ مرتب ڪرڻ، ۽ ان تي تحقيق ڪرڻ وقت ڪو خال موجود نه هجي-

تنوير عباسي،

سرمد جو گهر، خيرپور.

١٦ جون، ١٩٨٢ع

"ٻه لفظ"

مدت مديد کان منهنجي من جي اها مدعا هئي ته مهراڻ جي ماٽيءَ تي جيڪي به اهڙا موتي دنيا جي بي توجهي بيقدري جي هوائن ٽيڙي ٻکيڙي وقت جي گرد هيٺ لڪائي ڇڏيا آهن، تن جا جيڪڏهن ڪٿي به نشان نظرچن ته انهن گوهرن کي گڏ ڪري، چنڊي ڦوڪي، ورس جي ڌاڳي ۾ ترتيبوار پوئي، عالمي شوڪيس ۾ سينگاري، نمائش لاءِ رکان ته جيئن تاقيامت، ضايع ٿيڻ کان محفوظ رهن. ساڳئي وقت، عام وخاص اڳيان انهن مرد ماڻهن جي تاريخ تازي رهي، جن ايڏا جهد ڪري ڪارونهوار جي پاتار مان اهڙا مانڪ هٿ ڪيا، جن دنيا جي جوهرين اڳيان انسان جو ڳاٽ اوچو ڪيو. انهيءَ آرزو جي منزل ڏانهن هي هڪ قدم آهي.

چند امول رتن اوهان جي خدمت ۾ پيش آهن، شال اوهان جي ادبي خزاني لاءِ بيش بها تحفو ثابت ٿين! ۽ انهيءَ ڏس ۾ اڳتي وک وڌائڻ ۾ هن خادم جي همت افزائي ٿيندي رهي. (آمين ثم آمين.)

ٽالپر وڏا
۱۴- اگسٽ ۱۹۷۳ع

نياز مند،
خادم جلالي.

« تعارف »

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله العالمين ، سارا هئان سبحان ،
جنهن قادر ڪن فيڪون سان ، جوڙيو سڀ جهان ،
خلافت خلق جي ڪمائين ، آدم تي احسان ،
تنهن ۾ وڌو روح رحمان ، من روحي "مراد" چئي.

سڀ ساراهه ان ساراهيل سائين کي سونهين! جنهن زمين ۽ آسمان، جانور، وڻ ٽڻ، گل ڦل ميوا ۽ باغ بنايا، ڪروڙين، ملين ۽ ڪاري پاڻيءَ جا بي پايان سمنڊ پيدا ڪري؛ مڇين، مانگرن، سپن، سيسرن، ڪڇ ڪوڏن، ماڻڪن موتين ۽ مرجانن سان سينگاريو. ان سان گڏ ارين انسانن کي گردابن ۾ غوطه زني سيکاري؛ انهن عميق ساگرن جي پاتار ۾ پيل ماڻڪن موتين ۽ لعلن کي ڪڍي ڪري زمين تي ظاهر ڪيو.

ميوا ڪري سمنڊ جي جت جر وهي ٿو جال ،
سوين وهن سر ۾ ماڻڪ موتي لعل ،
جي ماسو ملڻي مال ، ته ٻوڙارا پير ٿئين.

سوين سالن کان سنڌ جي سهاڳڻي سرزمين ۾ اهڙن اڻ ڳڻڪ غيور غواصن کي جنم ڏيندي رهي آهي؛ جيڪي ذاتي معرفت جي سمنڊ مان حقيقي ماڻڪن هٿ ڪرڻ لاءِ پنهنجي صفاتي وجود کان وڃو ڪري، زماني جي لوڙهيندڙ لهرن، ڇاتي ڇهيون ڪندڙ ڇولين کي چوٽ ۾ چاڙهي، حقيقي ڪارونهار جي سڪڻ ۾ ڪاهي پون ٿا ۽ اڪ چنب ۾ جواهرن جون جهوليون، ڀرين ماڻڪ

۽ لکين لعلون سوڀي، در آبدارن جا انبار لاڳي چڱن تا، جنهن جي قيمت ڪو به قابل دماغ ڪاٿو ڪري نٿو سگهي!! جنهن شاهه صاحب جن فرمايو آهي:-

" اي ڪت فراهن ، جهڙن سمنڊ سوجهائون ،
ٻي منجهه پاتار جي ، ماڻڪ موڙيائون ،
آڻي ڏنائون ، هيرا لعل هٿن سين."

ٻيءَ اکري فرمائن ٿا ته:-

" اهي پورهيارا پر ٿيا ، سمنڊ سوو جن ،
آندائون عميق مان ، جوتي جواهرن ،
اماڻون لطيف چوي ، لعلون مان لهرن ،
ڪاٿي قيمت تن ، آهي ساهه سهانگو تنجو."

اهڙن حقيقي ساموندي سوداگرن ۾ صوفي شاهه عنايت، شاهه عبداللطيف ڀٽائي، سچل سر مست، بيدل فقير، حاجي خوش خيرمحمد فقير هيسباڻي، صوفي شاهه نصير نوشهرو وارا ۽ ڪنڊڙيءَ جا ڪلتار صوفي روحل فقير، صوفي مراد فقير ۽ صوفي دريا خان دولهه جهڙا خواص سر فهرست آهن. "اڃا ٻي آهن ڪل جڳ ۾ ڪاپڙي" جي مصداق دنيا درويشن کان خالي ناهي، سوين سالڪ سگهڙ، ڪامل ولي عارف اڃا به پنهن جي پر ۾ مست مگن، دنيا جي دستورن کان دور، رهتن رسمن کان آجا ۽ معنوي موجن ۾ مستغرق آهن. اهڙن عارفن مان درگاهه صوفي جلال فقير جا سجاده نشين، عاشق الستي، صوفي علي محمد فقير ٽالپر جن به هئا.

خ- خالق دا خيال جن جنها ڪون ، مٿي لڳي نه مايا ،
سي عاشق وحدت وچ ورونڌي ، وسري سندر ڪايا ،
جي ورت نصيهن نيالي ڪيتي ، رات ڪٽي دن پايا ،
روحل رتن اسولڪ ملئا ، پاڪ پراهڪ پايا.

صوفي علي محمد فقير ٽالپر هجري سال ١٣٢٥ بمطابق ١٩٠٦ع

۾ سهڻي سنڌ جي سرزمين تي ضلع خيرپور ميرس جي هڪ قديمي ڳوٺ ٽالپر وڏا ۾ صوفي جلال فقير ٽالپر جي فرزند صوفي مير محمد فقير ٽالپر جي گهر ۾ جنم ورتو۔ عربي، فارسي سان گڏ سنڌي تعليم ڳوٺائي مدرسي ۾ ان وقت جي هڪ اعليٰ دماغ مدبر استاد فيض مستجاب جناب قاضي محمد روشن صاحب جن وٽ حاصل ڪئي. مگر جنهن دل جي درياهه جي ازل کان ئي رانجهن يار جي طلب تار جو طوفان ڇولين جي ڇپارن کي ڪوريندو رهيو هجي ته پوءِ ان کي گهر ٻار، مدرسو، مسجد يا وڌن ڪتابن سان ڪهڙو قرار!! جيئن پاڻ انهيءَ حقيقت کي سي حرفي جي انداز ۾ بيان ڪيو اٿن:-

ج: جدائي يار تنڌي، گهر ٻار ڏني ڪار وسار ڏتي،
قرآن ڪتابان پڙهه نه سگهدي، ورد تنڌي نهين وار ڏيتي،
عشق جڏان اذان پڙهڻي، عقل اتان جنگ هار ڏتي،
علي محمد تمام سهڻي دي، ڪشتي يار اڪار ڏتي.

ط: طلب تيڏي طوفان ڪيتان، ڪپ ڪور ڪلهه ڪاولدي هي،
شهر بحر سيپ رهو نظردا، تڙپ، تڙپ جند جاولدي هي،
غم الم فراق ڏني هي دلڙي، ڪونج وانگي ڪرلا وندي هي،
علي محمد دلدار بنان، بي مجلس سوز نه ڀاوندي هي.

تنهن هوندي ٻي طبيعت شعر و شاعري ۽ فقيري حال ڏانهن مائل هئي، تنهنڪري ڪين عشق پاڪ کان ظاهري وڌيڪ تعليم و تدريس، مدرسي ۾ حاصل ڪرڻ جي اجازت نه ملي سگهي.

ت: تنهنڪ لاءِ سر تلقين والا، هي زهد عبادت ڪار نهين،
حج زڪواتان ڇوڙ ڏيتم، تهڏا عشق ڏيندا اختيار نهين،
ڪعبه قبلا پل ڳهوسن، هڪ پلدا سهڻي يار نهين،
علي محمد سرڪ پلائي، سرت والي ڪائي سار نهين.

ڪنڊڙي جي درگاهه، ڪافي وقت کان، حقيقي فيض جو عميق قلزم آهي، جنهن جي پاتار ۾ ادمين معنوي مالڪ موتي موجود آهن، جتان

هزارها مرد ماڻهو معنوي مالڪن جي مايا ٿيا، مرڪندا موٽن ٿا. هي تصوف جي فيض جو در آهي ۽ اتان جي ڪي ههڙ جنگ جوهري، وڏي فقير، روشن ضمير، دريا خان دولهه، معرفت جي مسڪين منکتي صوفي جلال فقير کي عطا ڪيو ۽ کين ڏاڪڻ سنڌ جي اندروني علائقن ۽ راجستان جي رياستن ڏانهن وڃڻ جو حڪم صادر فرمايو. صوفي جلال فقير ڏاڍو ڪشف و ڪرامت جو صاحب، ڪامل ولي، وڏو شاعر ۽ سالڪ درويش ٿي گذريو آهي. سندس ڪلام عجيب عارفانه نڪتن ۽ عاشقاڻي الٽ پلٽ وارو ۽ ٻولي سان ڀرپور هندي، سنڌي ۽ سرائڪي ٻولين ۾ اڃا تائين موجود آهي. ليڪن ڇپيل هيٺ نه اچي سگهيو آهي. صوفي جلال فقير جو هڪ سنڌي بيت عرض آهي:-

جلال جوڳي سي چئجن، جي ٻولي ٻه ٻولين،
مستي ۾ واڪا ڪري دل ۾ وحدت واڄائين،
ڦرو جو سونهن جو، ڪنهن نڪل سان ڦولين،
آهي اندر وڏولين، ٻاهر ڳولين ڪين ڪي.

تصوف جي ٻولي ۾ جوڳي جي تشريح ڪندي فرمائن ٿا:-

جلال جوڳي سي چئجن، جي جهد ڪري جاڳن،
راتيان ڏينهان رب جي، تات تنهن جي تن،
اندر انهن جو اجرو، ميرو نه رکن من،
سهڻي ستار تن، جن کي سٺ سچ جي.

جوڌپور ۽ جيسلمير جا راجا اڳيئي روحل جي روحي رنگ ۾ رتل هئا. تنهنڪري صوفي جلال فقير سائين جا پڪا پيروي ۽ معتقد هئا. سندن لکيل سندون اڃا به صوفي علي محمد فقير جي خاندان وٽ موجود آهن. انهن راجائن طرفان نذراني طور ڏنل باغ اڃا به ڦتل حال ۾ جلال باغ جي نالي سان جيسلمير رياست ۾ موجود آهي ۽ جوڌپور رياست ۾ به جلال فقير جو آشرم آهي. فقير سائين

جن جا معتقد مريد، ڇپلا راجستان کان علاوه پاڪستان جي ٿرپارڪر، سانگهڙ ۽ نواب شاه علائقن ۾ بڪثرت موجود آهن ۽ پشت به پشت انهيءَ ئي عقيدت ۽ احترام سان ساڳيءَ ئي درگاه تي سر بسجود آهن.

صوفي جلال فقير، ظاهري ئي حياتي ۾، تصوف جو اهوئي در آبدار پنهنجي فرزند سالڪ درويش صوفي مير محمد فقير کي عطا ڪيو. صوفي علي محمد فقير تائين به انهيءَ ئي چشمي مان محويت جي مئي جو جلالي جام نوش ڪيو ۽ صفاتي ڪٺل لا جي ڪاتيءَ سان ڪلهن ڪان ڪوري، روحاني رهبر جي قدمن تان قربان ڪري تصوف جي رڱڻي رنگ ۾ رڱي لعل ٿيا. جيئن پاڻ انهيءَ حقيقت کي هن ريت بيان ڪيا ڪن:

ڏي. ذرا ڏهون پساڪ پيالي، چاش هوالا جنهان چڪ ڏٺا،
انهان وانگ منصور منظور سوليءَ ڪر، لعل لهو منهن مک ڏٺا،
اهي چاڙ هميشه حيات هوسن، جنهان ڪات اتي ڪنڌ رک ڏٺا،
علي محمد معلّا عرض اهو، منظور ڪرو ها ربّ مٺا،

پاڻ هڪ هندي شعر ۾ به اهڙو اظهار ڪيو اٿن:-

علي محمد ستگرو، ميرے ڏينو رتن امول،
گيان پري مين ڪوڏڙي، پاکو پرم ڪو پول.

جنهن جو مطلب آهي ته منهنجي مرشد پاڪ علي محمد، هڪ حقيقي املهه ماڻڪ عطا ڪيو آهي! جنهن ڪري منهنجي دل حقيقي روشنيءَ سان منور ٿي وئي آهي. ان ۾ جهڙا به شڪ شبها، غور گمان ها دوئي ڀائي جي اونداهي هئي ختم ٿي وئي. اڳتي هلي ستگوري ٻئي هڪ بيت ۾ چون ٿا:-

علي محمد ستگرو مجهے ايسي بتائي وات،
سڪونهي ڏينهن رات ۾، ڪولسي هيرون هات.

يعني منهنجي مرشد هادي علي محمد، حقيقي هيرن جو دڪان

جو تالو کولي، ان جي ڪنجي سنهنجي هٿ ۾ ڏيئي ڇڏي آهي.

صوفي علي محمد فقير سائين جن، سنڌي، سرائڪي، اردو، عربي ۽ فارسي ڪان نه اڳيئي ڄڻيءَ پر واقف هئا. هندي ۽ سنسڪرت ٻولين سان چوکي چاهه هجڻ سبب ۽ ورثي ۾ ماڻ ڪري انهي ٻوليءَ تي مڪمل عبور حاصل ڪيو. مٿي ڄاڻايل سڀني ٻولين جا ديني، نثري، فلسفي ڪتاب، سالڪن سگهڙن، عارفن جي اقوالن، شعرن ڪلامن جا ڪتاب هر وقت سندن مطالعي هيٺ رهيا.

پاڻ سخي، شجاعت، خوش اخلاقي، ساده طبعي، نرم مزاجي ۽ علم جي بحر هئڻ سبب، عارفن عالمن جي محفلن ۽ سالڪن سگهڙن جي ڪچهرين ۾ هميشه درخشنده ستاره وانگر نمايان نظر ايندا هئا. درگاهه حاجي خوش خيرمحمد فقير هيساڻي جا سجاده نشين همدم موجود عارف باالله جناب درمحمد (دوئم) ۽ جناب غلام فقير، روشن ضمير رتوديره وارا سندن همعصر صوفي شاعر درويش ۽ ڪامل ولي هئا، جن سان وقت بوقت، سندن روح رهاڻ ٿيندي رهندي هئي ۽ پاڻ ۾ شعرن جي ڏي وٺ به ٿيندي هئي. مست مثالي جناب علي محمد فقير سائين جن پنهنجن همعصر درويشن جي ياد ۾ وصال نامه به چيا آهن جيڪي هن ڪتاب ۾ درج ٿيل آهن.

جيئن ته هر آسماني طوطي کي هن خاڪي ديهه جي پڃري جون ديوارون ٽوڙي آزاد ٿيڻو آهي، تنهنڪري پاڻ پنهنجي پرواز جي تياري ڪندي، ظاهري زندگي جي آخري ڏينهن ۾ ڪلام چيو، "موٽ پرديسي يار، پکيئڙا وطن ڪرين وسار." هن ڪلام سان گڏ جيڪي ڪيت ناعياڻون اهي اهڙي طرح هيا.

"طوطا تماشو نه ڏسي، وڃين پڃري ۾ پاهي،
ڇڏي سڪ سائينءَ جا، هت دکي ڪيئہ ديهي،
ڪيئن وساريئي وسلا، وطن کي وهي،
پکي پرڏيهي، وڃ اڏري علي محمد چوي."

نڪري هل ناسوت مان، ڇڏي ملڪ سڀوئي مجاز،
ڏس بيرنگي بزم بقا جو، روحي سرِ روح راز،
قالو بليٰ قلب سين، ٻڌ العطش آواز،
پنج پهرو ڪر پرواز، وڃ اڏري علي محمد حوري.

هن ڪلام ۾ بيتن تيار ڪرڻ وقت پاڻ وصيت فرمائيون ته جنهن وقت اسان جو پاڪ روح پنهنجي اصلي وطن ڏانهن پرواز ڪري ته پوءِ سڄوري فقير ڪي گڏ ڪري اهي ڪلام ۽ دوهڙا جهڙا وڄن ۽ راڳ ويراڳ جي وڏي جلوس ڪان پوءِ منهنجي هن خاڪي ديهي کي دفنايو وڃي! مذڪوره بالا ڪلام ۽ بيتن جي تيار ٿيڻ کان هڪ پهر ڏينهن بعد ۲۲ جمادالاول اربعه ڏينهن سن ۱۴۰۰ هجري ۾ مطابق ۹- اپريل ۱۹۸۰ عيسوي ۾ تاريخ ۱۲:۰۰ وڳي منجهند جو هي افلاطوني پکي هن خاڪي ديهي جي پڃري کي ڇڏي پوري، ابدي عالم ڏانهن پرواز ڪري ويو. جنهن جي ياد هر سال ۹ اپريل تي تازه ڪئي ويندي آهي. سندن شعر ڪلام، بيتن، دوهڙن، ڪافين، سي حرفين، صدڦن سنبتن، هنر، ڏور بيت تي مشتمل آهي، جيڪو سنڌي، سرائڪي، هندي ۽ اردو ٻولين ۾ سهڪاريل آهي. سندن شعر، معرفت جي خاص منزلن (فنافي الوجود، فنافي شيخ، فنافي الرسول، فنافي الله ۽ بقاباالله) جي حدن جي نمايان نشاندهي ڪري ٿو. سندن شعر همه اوست جي رنگ ۾ گهڻو رڱيل آهي. جيئن پاڻ هڪ هندي شعر ۾ فرمائن ٿا، "سب گهٽ ۾ محبوب ميرا هي، ڪو گهٽ ڏيسنت ناهين خالي." يعني هر هنڌ هر جاءِ تي ۽ هر هڪ جسم اندر ۾ الهيءِ حقيقي يار جو ديرو آهي، ڪو به اهڙو هنڌ، ڪا به اهڙي جاءِ نه ڏسجي جيڪا جانب جي جلوه کان خالي هجي!! سرائڪي ٻوليءَ ۾ به اهائي حقيقت هن نموني پيش ڪن ٿا.

"هر صورت دے وچ يار آيا، ڪر جانب سڀو جنسار آيا."

پاڻ جڏهن رندي راه جا مشڪل موڙ ڪٽي، اوکيون چاڙهيون

اورانگھي ۽ اٿانگا لڪ لنگھي منزل مقصود تي مقدس قدم رکن ٿا ته حقيقي خمر جو خمار مٿن غالب ٿئي ٿو ۽ جـوش و جـلال ۾ چون ٿا:-

"مٿين صوفي هون سر مستا ، مهرا ڪون پڇاڻي رستا."

يعني هڪ سر مست صوفي جي ڪي اها همت ۽ استقلال آهي جو انهيءَ منزل تي پهتو آهي. ملان مروڙي جـي ڪهڙي مجال جو انهيءَ اٿانگي رندي راهه جي ڪوچ لڳائي سگهي!.

سندن شعر ۾ دلبر جي ديدار يا وصال جو ڪيف ۽ بيخودي، هجر و فراق، سوزگداز، اڪير ۽ انتظار جي جذبي ۽ احساس جي بيان ڪرڻ جو ڍنگ اهڙو آهي جو پڙهندڙ خواه ٻڌندڙ جي دل و دماغ تي هڪ، وانگر ڇانئجي وڃيٿو. سندن شعر جـي پختگي، رواني، جوڙ جڪ ۽ لفظي بيهڪ قابل داد آهي. سندن ڪـلام ۾ مصري شاهه جي ڪلامن جهڙي جڙاوت، پختگي سوز و گداز آهي. سچل سر مست جي ڪلام جهڙي مستي بيخودي ۽ منصوري آواز جو پڙاڏو آهي.

مطلب ته عاشق الحسني فقير علي محمد سائين جن گذريل وقـت جي عارفين ولين ڏان ڪنهن به صورت ۾ گهٽ نـه هئا، پنهنجي دور جا قابل تعريف، سالڪ عارف، سدا حيات صوفي شاعر هئا.

مرڻا اڳي جي مئا ، مـري تيا نه مات ،
هونـدا سي حيات ، جيئڻا اڳي جي جيا . (شاه)

الاهم صل علي محمد و آل محمد!

شجرہ صوفی علی محمد فقیر

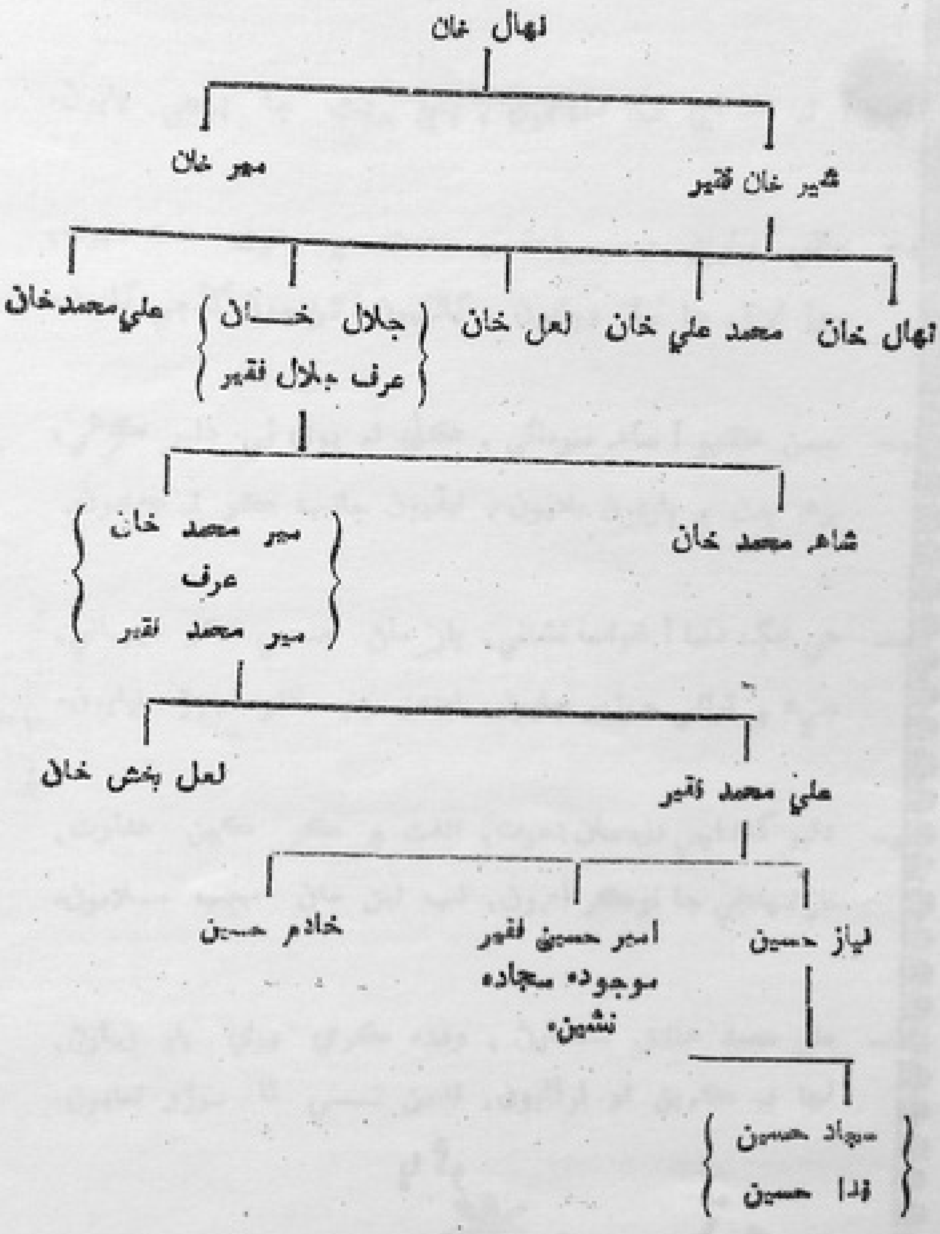

صوفي علي محمد فقير ٽالپر

باڳو

سنڌي

ڪلام

مطلع- آ ته مٺا اڄ عيد ملهايون، پيچ پرِت جا پرچي پايون.

١- ساقي پيارج ڀـر پيمانو، محبت ۾ رهون مست ديوانو،
سوز فراق جا ساز وڄايون، ڳالهيون ڏکن جون گڏجي ڳايون.

٢- حسن ڪيو آ سام سودائي، ڪلي نه پوي ٿي دلبر ڪائي،
برهه بدن ۾ وارهون باهيون، ايڏيون جانب ڪر نه جدايون،

٣- هي جڳ دنيا آ خواب نشاني، يار ملڻ جي ڪر مهرباني،
جيئڻ ۾ ٿورڙي جوڙيو جايون، نينهن جو ناتو تـوڙ نڀايون.

٤- دلبر ڪاڻ اچي دل سان دعوت، الفت ۾ ڪر ڪين عداوت،
ناز تنهنجي جا نوڪر آهيون، لب لبن سان محب مـلايون.

٥- علي محمد عاشق سـارڻ، وعده ڪري وري يار وسارڻ،
اجا ٻه ڪرين تو ارڏايون، الدمن تـي تا سرڙو نماون.

ڪلام

مطلع- اکڙيون کيئن آرام ڪن ، سڪ سوز ۾ سڙنديون وتن ۔
محبوب جي ميلاپ لئي ، راتيان ڏينهان رڙنديون وتن ۔

١- دلبر ويا ڌاڙو هڻي ، اکڙيون منهنجون روئنديون رهيون،
سڪا پرن سڏڙا ڪيون ، سي قرب ۾ ڪڙهنديون وتن۔

٢- اکڙيون پئي اڄ ويون، اوڙاهه اونهي ۾ پيون ،
درد جا دفتر کنيون ، هاڻي پرت مان پڙهنديون وتن ۔

٣- ڪاڏي وڃن سورن سٺيون، ملهل پيئن وهه جيئن ونيون ،
نر ٻر جبل پنڌڙا پنيون ، ڪارا ڪيون ڳڙهنديون وتن ۔

٤- پيغمبر علي محمد ﷺ پهر ، ڪجليون قتل جا ڪن قهر ،
عاشق ڪيئن شام و سحر، ليڙا پائي لڙنديون وتن ۔

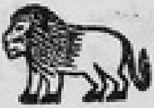

ڪلام

مطلع- آهي سدائين عاشقن سادام عشق جو،
ٻه ڪري پيتو جنين، هي جام عشق جو.

١- منصور جان ڄاڻجهي مڃي، ويا رنگ ۾ رانول رهي،
سوريءَ چڙهي ٻاڙن اهي، انجام عشق جو.

٢- شمس ۽ عطار تسي، سرمد جهڙي يار تسي،
صوفي سيد سردار تسي، هنگام عشق جو.

٣- بحر جسي ٻهير ۾، سهڻي ٻڏي ونسي سر پر،
رانجهن ٿيو گم ٻير ۾، ڏسي ڪام عشق جو.

٤- عشق جي آتسي اري، زاريون زليخا پئي ڪري،
قلم لکڻو ڪوڻن تري، حسر سام عشق جو.

٥- آيا ڪشالا قوس تي، پنڌڙا ڪري پرديس تسي،
ليلي سوهو ليس تسي، وجهسي دام عشق جو.

٦- پنهل وطن ويڙو وري، سسئي جبل ۾ تسي جري،
دردن وڏي ڪولي دري، آيو جام عشق جو.

٧- عاقل علم جا پڙهيل، قابو ڏلم ڪهي ڪڍيل،
سر نوڪ نيزي تي چڙهيل، الهام عشق جو.

٨- "علي محمد" حيدار جو، پڙو اهي هي ڏنار جو،
درسن ملي ديدار جو، انعام عشق جو.

ڪلام

مطلع- آهي عشق حسن جو رنگ عجب،
جيڪو ڇاڻ الهيءَ کي ڇاڻي ٿو،

١- صفات وڃائي ذات ٿئي، پوءِ صورت صاف سڃاڻي ٿو،
غمن جو نظر ڪم ڪري، عين اکين ۾ آڻي ٿو.

٢- الله جميل و يحب الجمال، طرف حسن جي تاڻي ٿو،
فثم وجه الله جي قربي ۾، پنهنجو پاڻ سڃاڻي ٿو.

٣- اناالحق جا هٽي هي نعرا، پاڻ ڪمائي پاڻهي ٿو،
لاهي لاڳاپا لوڪ ساري جا، اوڏهين يار اڪائي ٿو.

٤- بشري برقعو پائي دلبر، هرشئي خيال اماڻي ٿو،
"علي محمد" هر مظهر ۾، موج منصوري ماڻي ٿو.

الله جميل و يحب الجمال- الله سهڻو آهي ۽ سونهن کي پسند ڪري ٿو.

ڪلام

مطلع- اي رفيقا حال منهنجو ڪهڙو دلبر کي ڏسي ،
ڪو نہ ٿو ساٿي سُجهي ، هڪ پاڪ پرور ٿو ٻسي ۔

١- روح کي رنجور ڪيو آ ، درد فرقت جي ڦٽي ،
بي قراري آ بدن ۾ ، دلربا ويو دل کسي ۔

٢- ريءَ سڄڻ ڏينهڙا لنگهن ٿا، دم ڏکيا دنيا اندر ،
سال ٿيا ڪڍندي سراسر، ورھ ٿو سر تي وسي ۔

٣- قيس ڀراڳي ڀيو وطن ، قسمت ڪٿي آندو هتي ،
ٿو ڦران در در ديوانو ، خلق ساري ٿي هسي ۔

٤- رب رقيبن کي رلائي ، جن ڪيو جاني جدا ،
راز جا رهتا ڳلن ، دشمن مڙئي موٽ دسي ۔

٥- بي وفا دنيا اندر ، دل وڃي عذابن ۾ اهي ،
"علي محمد" دانهن دل جي ، من ڪا دلبر وٽ رسي ،

ڪلام

مطلع- پلي آيـا سڄڻ سهڻا، مصر جا ماهه ڪنعاني،
وڃا ڏک دور ٿي دل جا، ڏسي صورت سبحاني.

١- هلال- عيد کان زياده، هيا-مون منتظر جن جا،
ٿيا اظهر ســتارن ۾، بمثل- مـاهه ذيـشاني.

٢- هٽي پردو ويو ظلمت جو، شمع روشن نظر آئي،
مٿيا محفل ۾ پ-روانا، ڏسي تنوي-ر نــوراني.

٣- ٽڙيا اڄ ناز پوءِ نرگس، ٿيا سوسن سنبل پيدا،
بهاري ڏسـي پونئرن ۾، ڪري جلوه آيا جاني.

٤- ٿيا خوش باغ ۾ بلبل، وجهائن چنگ ڏـا چهچا،
ڪرڪارن ڪوئل ۽ قمريون، ابر ڪئي آهه احساني.

٥- مبارڪ جو هليو هوڪو، هلي هرجا وصل واڳي،
"علي محمد" اگهي آيا، پرين سوني لعل لاثاني.

هلال" چنڊ (پهرين تاريخ جو) اظهر" ظاهر ذيشاني" وڏي شان وارو ظلمت" اونداهي، تنوير" نور جي لاٽ.

ڪلام

مطلع توکي ملڪ حسن جو مير چوان ،
رخ ماهه تنهنجو مان تفسير چوان ؛

١. وَلعل وسمر وار تنهن جا ، جنگدار جلالي جنسار تنهنجا،
ڪن تا قد ڪرڻ جي ڪار تنهنجا، اهي زلف ڪمند يا زنجير چوان.

٢. تنهن جا نين مبارڪ ناز ڀريا ، ڏسي عاشق ٿيا ڪيئي چور ڀريا،
ڪنا قرب تنهنجي وري ڪين ڦريا، لکين شاهه گدا ڪي اسير چوان.

٣. جلوه جوت حسن جمال مٺا ، تنهنجا ڀونئر پرون خد خال مٺا،
دردان دهن لب لعل مٺا ، آهو عين عجب اڪسير چوان.

٤. تنهنجو خون ڪري ٿو وار ڪاڪل، پي نه نور عجائب آهي نالق ،
موتي مهر ڪيو ٿي محب ملق، ڏاڍي دلبر دل دلگير چوان.

٥. تنهنجي تاب حسن جي ڪڪڙي ذري، ڪيا ملڪ مطيع جن ديو پري،
تنهنجي محبت ۾ ويا ڪئي مور مري، قربدار فراقي فقير چوان.

٦. ”علي محمد“ دلبر سان هجن ، اهي وسندڙ شال وٺان هجن ،
آباد پورل تنهنجا پاڻ هجن ، ترسان شامل شير شبير چوان.

دردان” موتي، آهو” هرڻ.

ڪلام

٩

مطلع- تنهن جي شاهه حسن جي شور مٺا،
منهن جي دلڙي لٽي زورئون زور مٺا.

١ رخ پاڪ تنهن جو مهتابي آ، جلوه جوت عدن در آبي آ،
تنهنجو بدن بهار گلابي آ، تنهنجي نرگس ماريا ڪيئي مور مٺا.

٢- تنهنجا وار ڇوان يا مار ڇوان، تنهن جي اکڙين ۾ اسرار ڇوان،
تنهنجا روز ڏسان تو ناز نوان، ٻي ته عجب ڳليئن تو لور مٺا.

٣- تنهنجي حسن ڪيو حيران سونکي، ٻي ڳالهه وٺي لي ڪلام سونکي،
تنهنجي ڏوهيو ڌرخي پان سونکي، سعو وار صدق تودان گهور مٺا.

٤- ڪنهنجي قاماڻي جو ڪرنه هيس، ديهن دام وڌا تنهنجي دست تيس،
ڏسي صورت تنهنجي سيت تيس، جيئن عاشق چند تي چڪور مٺا.

٥- رک ياري "علي محمد" سان سچي، رنگدي راتمان ڏينهسان ٻون اکڙيون وڃي،
پنهل پور ڪهاه منهنجي اگهي ائين، توسان ڪرلي اندر جي آ اور مٺا.

ڪلام

مطلع- تنهن جي لعل لبن لک ملر لٽيا،
وجهي دام زلف ڪيئي ڳهوٽ گهتيا۔

۱- سلطان سولي سوڻن چاڙهيا تو، پنهن جا واعدا تن سان پاڙيا تو،
ڪيئي سوز فراق ۾ ساڙيا تو، پروان شمع ڪان ڪين هٽيا۔

۲- ڏاڍا شمس، عطار تي بار پيا، صنعان وڏا ڳل جوڙي جٽيا،
اهڙا شمس قتل توکي بار وٺيا، ڪيئي ڀڳن تنهنجي پول پٽيا۔

۳- ڪهڙا عاشق عيش آرام ڪيا، جهڪي مست حسن جي تاب تيا،
مڙيا ڪين ڪنڌن منصور مٺيا، چوري چمڪي چشمن آهر ڇٽيا۔

۴- نا هي عاشق اوڏا عيدن جا، "علي محمد" گهاول ديدن جا،
ڪهڙا ڪنن دڙ ڏهيدن جا، ڪري ڪنڪل قيدي ڪوڙ ڪٽيا۔

ڪلام

مطلع- تنهنجي نيڻن ڪئي نروار، سربون ٽڙ ڏاڙ ڪيا،

١- محبت جي ميدان ۾ عاشق، ڪيترا ڪلنگيءَ دار،
سيفن سنگهار ڪيا.

٢- شيخ صنعان تي پشڪ آيا، بيحد بره جا بار،
جڙن جنسار ڪيا.

٣- هير جي خاطر رانجهن سائين، ترڪيو تخت هزار،
عشق آزار ڪيا.

٤- ذڪريا سر ڪرت وهائي، يوسف مصر بازار،
ورهه واپار ڪيا.

٥- "علي محمد" انهن اکرين جو، چيرهو ڏس چوڌار،
ابر انوار ڪيا.

ڪلام

مطلع — تنهنجا ياد پون ٿا پور مٺا ،
تنهنجي سنگت ڏٺا ٿم سور مٺا .

١- رحمن ڇو ٿـــو سڄڻ ، ڇا ڪـــان ٿيو آن خفا ،
مل محبت مٺا ڪر وعدي وفا ،
آيو ساهه لبن تي يار صفا ،
ايڏا ڪهڙا ڪرين ٿو ڪلور مٺا .

٢- تنهنجون ڳالهيون وتان ڳن ڳائيندو ،
روئي ڳوڙها ڪري ليلائيندو ،
توري ڪير مونکي ٿو پرچائيندو ،
ڏيئي ڏکوا گذاريو ٿا ڏور مٺا .

٣- رهڙل روح تو سان سڄڻ ٿي ته نه پري ،
هي ڳڀ ڳيٺين ٿي روز ڳري ،
اهي حال منهنجو ڏس ڦيلي ڪري ،
ڀري جاڪن ڪٿي آ جور مٺا .

٤- مل "علي محمد" سان ٿالي خدا ،
سڪندي سال ٿيا جانب جدا ،
اڳي اهڙا رسامان ، مون ڪمن هتا ،
ڪاٿي معاف ڪيو قصور مٺا .

ڪلام

مطلع   اڄ تي پتڪوار، ڪن وڙهچا وحدت واڄون ۔

١- ڏٿ ڏاڏاڻا آلــن ڏرهي، لڙهون ڪن وڙهچا ويهي،
لسلسر لعل و نماز، عوش ٿين ڪاڄ ڪنهن جا ڳايون۔

٢- سعي سارنگ موت منڊالا، پڇسا پيرون آلــن اپاٽا،
اڄ ٻس ٻمنـوار، سُرهاساڳ رنڱن ڏٽي رامون ۔

٣- واها لنب وطن جون وليون، ساوا تونگ ٿيا سڀ تليون،
بوٽڻن لاٽي ته بهار، خبرون رات آئي جون آيــون ۔

٤- "علي محمد" اٿي خوشحالي، واري واڳ وطن تي والي،
ڏمسـان ڏٺ ۽ ڏناز، دور ٿين سڀ جهل جدايون ۔

ڪلام

مطلع- پنهل ڪاڻ ٿيس مان ٻيراڳڻ ٻڻ ه ،
ڪهاڻ ڪئن آيو ڪهايل کي ڪهڙن ه .

١- جانب لائي وئين جهوري ، هيءَ ڪمل ڪندي ڪئين توري ،
چڙهي ڇڏي وئين چاڪون چوري ، ونـدر جـــي ورن ه

٢- نتر ڇڏي نماڻي ، ڪري پنهل ڏهو ٻي ،
ڪيان تن ري ڪيئن هاڻي ، جهنگن ۾ جهرن ه .

٣- ذي ڏکيءَ کي دل جو دارون ، پنهل پڇڙي پڪارون ،
له، سجن سگهڙو سارون ، تکيءَ جـــون تـــرن ه .

٤- اک "علي محمد" نون مٺڙا ، ڏيئي ڊيڙو ڏکيندو هتوا ،
روئي ورت وارن ذي هتوا ، ٻڌ پکيءَ ڪـــي ڀـــرن ه .

ڪلام

مطلع: جتن جا جبل ۾ پيچان پنڌ پيرا ،
ڏکن ڪيا ڏکيءَ جي اندر ۾ آکيرا .

١- جتن ڪئي جدائي ، اور ڪل نہ ڪائي ،
جو گهائي ني جائي ، فراق ڏني ڦيرا .

٢- سٽي ڪي ويا ساري ، هو ڪرهن قطاري ،
اوٺين لئي اوساري ، جليا جسم جيرا .

٣- پنهور جا پاڻا ، وڃن ٿا وتا ٿا ،
هاتم اڄ پراڻا ، مسافر لڳي مترا .

٤- سنجهي آن تي جاڳي ، ڪمر لنڌ نپاڳي ،
وطن تي وراڳي ، ساٿي ويا سوهرا .

٥- "علي محمد" آرياڻي ، سد ٿيندو سڃاڻي ،
تنگي تنگ مڃاڻي ، ڪندو پوريءَ پيرا .

ڪلام

مطلع   جهجهل تن ۾ جتن جي،
وائي آهي موٽکي وات وو.

١- ڪيچي ڪاله ڪهي ويا، وڃهي قرب جو ڪات وو.

٢- سورن جي ڏيئي ساهه کي، سڄڻ ويا سوغات وو.

٣- پرزا ڪنديس پاڻ کي، کهوٽ ستاهون گهات وو.

٤- هلندي هوت پنهل ڏني، رڻ ۾ هڙم رات وو.

٥- ولڊر جي ته وٺ ۾، برهه لائي برسات وو.

٦- وڳوڙي لهنديس ور کي، ڏاتـر ڏيندم ڏات وو.

٧- "علي محمد" آيا ارڻ، برهه ڦٽي ارڏات وو.

ڪلام

مطلع- جهول جتن سان، وڃو آ روح رلي،
وڃو آ روح رلي، ڇاڻي پاڪ ملي.

١- ويهان ڪيئن وساري، ڪاراڻو تو ڪاري،
هارڻ ويا سون هاري، ويڙهو جي ڪو جلي.

٢- پينر آن ڙي پوري، آيم ننڊ نڌوري،
ڇڙهي رات ڇوري، ڇانگا ويا ته ڇلي.

٣- ساٿي ويسا سويرا، وڻوڻيان وللر ويرا،
ڪٿي پنهل پيرا، ماڙهي وڃان ٿي ملي.

٤- "علي محمد" آرياڻي، اهي سيد ٿهندم ساٿي،
ٿهندو هيءَ نال نماڻي، ڪندو پورل سب ڀلي.

ڪلام

مطلع: چڙهي اچ موج مستيءَ جي، اونهي منجهه آر آيا سي،
تکي ڪنهن لهر نئو اوڙهي، حسن جي تاب تايا سي.

١- بيابان بحر بيچوني، خورشيد راه آدمي خوني،
گريبان گير گردوني، گهٽا اتي گهوٽ گهايا سي.

٢- ڇڪي ڇولي لئو ڇوره، ٿيا سي ونر نجي ور ور،
ڏنو محبوب ڪر ڪره، اناالحق گيت ڳايا سي.

٣- وجوديءَ ٿون ٿيو ويسارو، هنئوسي ٿينهن جو نعرو،
سيني ۾ سير ٿيو سارو، جنين ۾ عشق ڇايا سي.

٤- "علي محمد" گوهر غازي، کلڻ لا برهه جي بازي،
ناهي جت جاه ملان قاضي، اتي وڃي اهر پايا سي.

ڪلام

مطلع- چڙيا لاهوتين لاهي ، ساهه سري جا سانگا ،
هو رب ۾ ويا پهچي ، نات پنهنجي سان تانگا.

١- سورن سان ٿين سيهڙا ، ڏور جيتيائون ڏيهڙا ،
ڪوڙ ڪلا ڪن ڪهڙا ، برهه ٻاري ڪيا ٻانگها .

٢- توڪل جا ٻڌي تيرها ، سالڪ ڪيائون سب سرها ،
وهه وا حسيني حر ها ، تار تيري ويا تانگها .

٣- چاڪ چشم جي چوري ، جهوري وڌا الهي جهوري ،
گهوٽ متان مر گهوري ، لعل لنگهي ويا لانگها .

٤- تار لڳن ڪا تن ۾ ، محبوبن جي من ۾ ،
رهن بيراڳي بن ۾ ، لنگ هٿي امي لانگا .

٥- علي محمدؑ امي ارهلا ، مولي ڪيڏا امي ميلا ،
ٿا ڪن تي ٿاربلا ، ڪاله ڪهي آيا ڪانگا.

ڪلام

مطلع- حسن وڃائو آ هرش ، تڏهن اچي هت ورهه وسايم .

۱- مخفي هيوس ملڪ انڌيره تي ، رات ڏينهان روپوش ،

۲- تجلي تاب حسن جي تابو ، جاڳي پيئڙم جوش .

۳- ماڻي ماڻ ڪي، سولي چاڙهي ، ڪم نه پيالو نوش .

۴- پهري رنگ سرنگي جاسي ، آهيان خلعت ۾ خاموش،

۵- پيڙي آيس سياه سکڻ جو ، هت درد ڪٽي دل دوش.

۶- "علي محمد" صورت سهڻي ، ڪيو محبت ۾ مدهوش

خلعت- پوشاڪ. دوش- ڪلهو.

ڪلام

مطلع- دلبر تو کان ڌار منهنجا يار وو،

ڏاڍا لنگهن ٿا ڏينهن ڏکن ۾ ؛

١- دردن دور دکسائيا ، برهه ڪيو آ بيمار ۔ منهن جا يار وو۔

٢- سڌڙي لهي وڃ سورهي، واڳ وصل جي وار ۔ منهن جا يار وو۔

٣- ڪانئون سهڻل سکئين ، ڪهڙي واري ڪار۔ منهن جا يار وو۔

٤- راتيان ڏينهان آهي روح ۾، روئي زارو زار ۔ منهن جا يار وو۔

٥- منٺون آيون ماڻ جون ، موانج تون منٺار ۔ منهن جا يار وو۔

٦- "علي محمد" مان روز ازل جا، ٻاڌج قول قرار ۔ منهن جا يار وو۔

ڪلام

مطلع: ڏيڍن سان ديوان، ڪيو آ يار اسان کي.

١- هر صـــورت ۾ سان جڳائي، حيرت ۾ حيران،
ڪيو آ يار اسان کي.

٢- ٻولي اندر ڏس ڪهڙو ٿو ٻولي، محبت ۾ مستان،
ڪيو آ يار اسان کي.

٣- ٻهرنگ پرتم بشري والي، نيڻن سان نيشان،
ڪيو آ يار اسان کي.

۴- جلوه حسن جي جوش جڳائي، پتنگ جان پروان،
ڪيو آ يار اسان کي.

۵- "علي محمد" حيلو هادي، باجهه مجهان بستان،
ڪيو آ يار اسان کي -

ڪلام

مطلع- درد وارا دلربا ، مڙجون ڏئي ماري نه ڇڏ ،
رخ متي واسينگ ورڙها، ور ڏئي واري نه ڇڏ .

۱- راز وارن کان روا ناهي ، منهن لڪائي ڀر مزو ،
بي بها ٻلبن تي ٻرقعو ، ڍول تون ڍاري نه ڇڏ .

۲- رنگ روپ تنهنجي ڀوپ ڪئي، مجنون مثل مستان ڪيا ،
خون تن جا خوبرو ، حملا ڪري هاري نه ڇڏ .

۳- هڪ جام جانب ڏي ڀري ، آسمان جهان اونڌو نه ڪر،
ازلي احسان ايوان ساقي ، عاشق اٿاري نه ڇڏ .

۴- حيران تنهن جي حسن ڪيا ، شمس و قمر تارا ڪتيون،
زلزلو ڏيئي زمين کي ، ڪوٽ سڀ ڪاري نه ڇڏ .

۵- محبوب "علي محمد" ملا ، دم ڍول ڪان نا ٿين ڍلا ،
نوڪر آهيون تنهن جا نلا ، وعدا وساري نه ڇڏ .

مڙجون- اشارا . ٻلبن- اکين . ڀوپ- بادشاهه . نلا- نجا .

ڪلام

مطلع- دلبر ٻائــي دام دلين کي، مهڙي ڪمن مڪام.

١- هوڙ ڪراه ٻنهنجي مصحف منهن جو، لالن ڪمن لڪام.

٢- دنيا عقبيٰ ۾ تنهنجي منهنجي، هوي ڳالهه هڪا.

٣- ڪعبه ابرو آهي ڪعبه منهن جو، ٻيا سڀ فرض ڦڪا.

٤- شمس و قمر سڀ تـارا ڪتيون، ڪيا تنهنجي جهام جهڪا.

٥- "علي محمد" آهي تنهنجي در جو، ڏاري ڪمن ڏڪام.

عقبيٰ- آخرت. ڦڪا- بيڪار. جهام- جهٽ، جهپڙ.
جهڪا- گهٽ.

ڪلام

مطلع- ڏي سنيهو دار کي ، قاصد وڃي سڄڻ سندي ،
حال هيٺا ڪيا هجر ، اينديئن ڪڏهن منهنجي تڏي۔

١- جانب پياري جسام وٽين ، ڏيئي سوز جو سر سلام وٽين ،
سو تو سندي رکي سام وٽين، گولي ملا غم ۾ گهڏي۔

٢- ويٺين وڃي منهنڙو مٽي ، دلڙي ڦقيرن جي ڦٽي ،
هي ء توري ء ڏکيا ڏينهڙا ڪٽي، ڇوري وٽين ڇا ڪان ڇڏي۔

٣- جيڪي تنهنجون چشمن ڇنيون، تن سان نه وڃه ايڏيون وٿيون،
منهنجي روح جون توسان رٿون، ايڏا سڄڻ صدمان نه ڏي۔

٤- ايندا "علي محمد" اڱڻ ، پورن پرت سان پيرا پري ،
گڏجي گذاريندا ڏينهڙا ، ٻيڪڙا ٻکن ساماڻان الآي۔

ڪلام

مطلع ڏاڍو تايو حسن جي تاب مونکي ،
تنهنجي برهه پڙهايا باب مونکي .

١- اهـــا صورت ساڳي سبحاني آ ،
جنهن جـــي حورن ۾ حيراني آ ،
پرين پاڪ تنهنجي پيشاني آ ،
تنهنجو مهنڙو ڏسڻ آ ثواب مونکي .

٢- موهي مست ڪيو تنهنجي محب مسي ،
چرچو چور ٿيس لب لعل ڏسي .
پئي فراق تنهنجي ۾ دلڙي ڦسي ،
وسريا ڪاڻ خوشبوءِ خواب مونکي .

٣- تنهن جي ابد پورل آ شهد ڪيو ،
منهنجو هوش عقل ڪجهه ڪو نه رهيو .
ماري عاشق ڪي ٿا عهد ڪيو ،
ڪهي قرب تنهنجي ڪيو ڪباب مونکي .

٤- اهو "علي محمد" جو عرض اٿي ،
پنهل ڦيرو ڪرڻ موٽڻ فرض اٿي ،
مونکي ماريو جدائيءَ جي مرض اٿي ،
وهي روز اکين مان آب مونکي .

ڪلام

مطلع: ڏنم دنيا سڄي جاچي، مليو اهڙو نه گهايل ڪو،
مگر هن ملڪ ساري ۾، ناهي مون جيئن گهايل ڪو.

١- سڄي محبوب ٻنهي جي سان، ملي هر هڪ پيو عاشق،
ڪلهن ليندو نه مون وانگر، اهڙي ڏک ۾ ڏکايل ڪو.

٢- انهيءَ ڪاهيءَ الله ڦاٿل، لکين قتيل وتن ڦرندا،
ڪاهي سڪ مون جهڙو، سڄي سوري ستايل ڪو.

٣- برهه جي ٻنڌ ۾ ٻانڌي، ڪڙيل ڪاهو ڏنم ڪنهن،
نه هوندو ڪو مثل مون جان، اري منجهه عشق آيل ڪو.

٤- آهن اڄ تائين هوشائن سان، مهربانيون ملامت جون،
شرارت هن شهر جي ۾، ناهي مون جهڙو تپايل ڪو.

٥- "علي محمد" عجبن جا، سڀاڻي هي سور پهي ڪنهن سان،
ملي تو ڪو نه ڪو اهڙي، محبت ۾ ستايل ڪو.

ڪلام

مطلع۔ ڏس ميڻ جي ڀت سنڀائي ، شاهه حسن ڀهازه

١- موسيٰ طور تي نور ڏٺو لئي ، ڪيا ارني جا آواز ۔

٢- محبت ۾ محمود جي اکيان ، آڙيون ڪيون ٿي اداز ۔

٣- يوسف ڪنان زليخا ماندي ، تنهن سڪاريس نماز ۔

٤- صنعان لٿو منجهه صورت سوکهو ، ڏيکارون ٻيڻي دراز ۔

٥- سوريءَ تي منصور کي چاڙهيو ، رمز رنديءَ جي راز ۔

٦- عاقل ديڳ ۾ جان جلائي ، ڏسي زيب النساء جا ناز۔

٧- "علي محمد" کن عرش تي عاشق ، وڃه ڀرين پرواز ۔

ڪلام

مطلع- روئندي لنگهن ٿا ڏينهن ڏکن ۾ ، راتيون ترلي راتيون.

١- سوڏيل هٿي ونئن ساهه سنهڙيون ۾ ، قربن جون ڪاتيون .

٢- آهنجيون اکيون سون ٿيون ، جهڪي ويون تو ماتيون.

٣- ڪجهه انـدر جون ڳالهڙيون ، جن ٿيون ڇـاتيون .

٤- "علي محمد" عشق پڙهـايون ، لا سعديـون لاتيون .

ڪلام

مطلع- سائين در محمد وٽين دلدار ڀري،
اکڙيون روز روئن ڳالهيون ياد ڪري.

١- تو کي روز- ازل کان هو عشق حقي،
لڳي مرض اندر رڳن ۾ ڪا نه ڦڪي،
ڏسي نبض تنهن جي وڏا حڪيم ڏڪي،
اندر آتش جو پيو آزار پري،

٢- آئين سانگ ڪري، پرديسي ٻڪي،
ڳجهي رمز واري مٿا سام رکي،
ماڻهي موج منصوري سردار سهي،
هٿئون حيدر جي پهتي جام پري.

٣- پهنجا وعدا ڪين وساريا تو،
هر نوع نظر سان پاريا تو،
ڏاڍا ويرنگي رنگ ڏيکاريا تو،
ڪيئي هنڌڙا پشاور ذوق ذري.

۴- جڏي وطن ورين پرديس وڃڻ ،
زاريون زور ڪيم ڪا منت مڃن ،
هر ٿالهرن سان ڀيرو پڄن ،
دلڙي ڪٿڻ نه ٿي روز ڪري .

۵- تنهن جي صورت ڏٺي سهڻا سال ٿيا ،
هيڻا حيرت ۾ منهن جا حال ٿيا ،
لهي لڙڪ اکين مان لال پيا ،
وري ڪڏهن وصال جو واءُ وري .

۶- سوڙهن جمادالاول اربع رات جوان ،
ٿيو ملڪ بقا تي روح روان ،
سانديم سور تنهن جا صب ساهه سنوان ،
لکيو قلم قضا جو ڪين ٽري .

۷- دلڙي روز سڄڻ تو ڪي ساري ٿي ،
"علي محمد" ڪين وساري ٿي ،
تنهن جي محب جدائي ماري ٿي ،
نه ٿي ساعت لوڇ ساهه سري .

هي ڪلام مهتمم هادي درمحمد فقير مهڀاليءَ جي ابدي حياتيءَ ماڻڻ وقت چيو ويو .

ڪلام

مطلع- سائين هـمـل آ مختار مـنـا،
ورِي واڳ وطن تي وار منا.

١- جدا جاني سڳهان مت ڪين گهوڙي،
ويو آ سورن ۾ سهڻا ساه سوڙي،
اکيون روز روئن تنهن جا ٻول پڙهي،
تنهن جي هردم تن ۾ آ تار منا،

٢- تو سان روز ازل کـان پيار اٿم،
تنهن جي ٻره ڪيو بيمار اٿم،
تنهن جي دشمن تي ذادي خار اٿم،
تـوں آن حيدر جـهـو جبدار منا.

٣- اهڙي ڪا نه ڏٺم ڪنهن جي نور ڦلڪ،
هر محفل ۾ خوش خـوب ڪلڪ،
مٺي محبت سان ورِي مرڪي ملڪ،
ڪـل گـوهـر عجب گفتار منا.

۴- تو کي قلندر لعل جو سهارو آ ،
تنهن جو مرشد وڏو دارو آ ،
جنهن جو لوڻ کنبن ۾ نعرو آ ،
ڪري پلڪ ۾ طالب پار مٺا ،

۵- "علي محمد" دل کي ڀور پيا ،
ڪاڏي عيش خوشيون آرام ويا ،
تنهن جي سڪ ۾ سهنا سال ٿيا ،
اميي دلبر ڏي ديدار مٺا .

هي ڪلام فقير محمد سائين رتوديره واري جي لاءِ جيو ڏنو، جنهن لاءِ عاشق الستي صوفي علي محمد فقير سائين جن پنهنجي پاڪ هٿن مبارڪن سان لکيو آهي، "هي ڪلام فقير محمد سائين جي يادگيري لاءِ جيو اٿم پڙهي دعا ڪندا."

ڪلام

مطلع:- سانول سهڻج سڏ وو يار، ڇڏ جان ڪڇون ڇپر ۾ ،

۱- پکوا وال پريت سان سهاڻ، اوڏڙا آئي اڱ وو يار.

۲- ولهڻ واهر تون ڏيهڻ ڏاتر، آڱا اياڻي ڏڏ وو يار.

۳- مهڻون محبت واريون پلا، جڙون منجهه هڏ، هڏ وو يار.

۴- "علي محمد" دلبر دل جا، گهارج گوڏي گڏ وو يار.

ڪلام

مطلع- سانگ ڪري سانگيڙا ، مارو ويا ماڳ متي ،
ويا مان ماڳ متي ، سڪڙا پنهنوار ڏي ،

١- باجهه پرمون آن پولمون ، لاڪٽ جسون لوليون ،
جنهنر گذاريم جن سمن ، ڪيڏن حسن جون هولمون ،
ڪوٽ ڪلمون سون ڪولهيون ، ڏيئي ويا فراق قتي ،

٢- ڪنهن دس دور ويا هٽي ، ڪنوٽن پاس ڪلي ،
وجي تن وساري ويلر ، ويٺن ملڪ وٺي ،
ڪري نت تار تلي ، وڏي آهان سوز ستي ،

٣- سوهه اثر امي سرسا ، ڪاڄ ڪندون بن ڪرما ،
پنهن جي پکن ۾ اهجي ، پيهندس پالا پر سان ،
ملان تم ڏنارن ڏر مان ، قادر قسمد ڪئي ،

٤- "علي محمد" امي آهون ، درد وندي جون دانهون ،
ستي شل ايمهم سچيا ، اوڏ مڻوا ايڏانهون ،
روز ڏسان ڪي راهون ، جهانگي نندا جهتي ،

ڪلام

مطلع سور اٿم ڪيڏا سانگين جو ڳالهه اها ئي ڳاري،
مرض وڌيو دل ماري.

۱- سولهي وڃائي سڀڪا ساري،
جهانگين ڪاڻ جهونگاري.

۲- ڪاڏ ڇوراڪون ڪاڄ نه ڪائيندس،
وطن وڃان ڪيئن وساري.

۳- روح روئي ٿو راتيان ڏينهان،
ٿاڙن جيان ٿس ٿنواري.

۴- ڇڏائي جول جدائيءَ جو،
پيڙيون ڇنديس پساري.

۵- ليڪ ڪڍيون ڪوڻن جون،
شل ڏاڙ ڪنهن نه ڏيکاري.

۶- "علي محمد" ارمان الهيءَ جا،
رلڻ هنجون هٿ هاري.

كلام

مطلع- سهڻي ساهڙ سانءَ، ڀول ڀلا ها تار ترڻ جا.

۱- عشق جلائن ڏني ڏيکاري، سرت سهڻي جي وڃي ساري،
ڀالا نين قبول قرار، سوتو قبلل يار مرڻ جا.

۲- سرڪ پيارس ساهڙ سڪ جي، روح ڇولين ۾ وڃي ڇڪجي،
دلبر جهڙي ديدار، ڪارا دل ۾ وڏس ڳرڻ جا.

۳- درد دکايس دل ۾ دونهان، سور سڄڻ جا ڪهڙس سونهان،
ڪن جدا ڪرڪر، واڳن وارا ڪس ورڻ جا.

۴- قطبعلي "ڀڄ" سچائي، ساهڙ سڪ ۾ ڪهڙس سائي،
مهر ڪس ميهار، قدم پري قرب ڪرڻ جا.

موتو قبل انت موتو- مرڻ کان اڳي مرڻ.

ڪلام

مطلع: سيج پلنگ تي ڪيئن سمهان مان ، ننڊون نيڻ نه ڪن،
ننڊون نيڻ نـــه ڪـن ، راتي ڪاڙ رڙن .

١- ڏکن ڏيلي ڏکايو سرتيون ، ڪاپي اپري اوجاڳن .

٢- نول تسڪائا ڪون ولن تا ، ڏورڙ پاڻيان ٿــي ڏن .

٣- سڪتي ليکوا سور سمهي مان ، سڪن ڏئــــي نيا سن .

۴- گل ڦل باغ ڪوماڻون ڪليون ، آمن پهلا پر لئي وسن .

۵- سوز فراق جي خبر انهن کي ، جو لڳي آهي جــــن .

٦- دردن دود دکايا دل ۾ ، پــڙڪي باهه بدن .

٧- "علي محمد" عشق انهيءَ جا ، ڦـــا الا ڪئين اجهن .

ڪلام

مطلع- غم درد سودا عشق جو، سهڪ سهه تون ساهه ﷲ،
مرد ني منصور جان، رندن واريءَ راهه ﷲ.

١- ڪنڌ اچاي ڪات تي، ڪاهج قتل گاهه ﷲ،
نسي متارو ڌي مڻو، برهه واري ساهه ﷲ.

٢- سانگو نه رک ساهه جو، هنج سر سرواهه ﷲ،
حر نسي حسين جو، سردار جي سپاهه ﷲ.

٣- توحيد جو ترهو ٻڌي، ڏنگي ڇڏ درياهه ﷲ،
ڇرهو ڏسمن لان ني ڇريو ڇاهه. ذڪن جي چاهه ﷲ.

٤- نينهن جو نعرو هڻي، نامها لکهو ني نانهه ﷲ،
مو تو قبل وج مري، محبوب منور ماهه ﷲ.

٥ "علي محمد" آسرو، شافعي شهنشاهه ﷲ،
ونحن اقرب ويجهڙو ٻرين بس پساهه ﷲ.

ڪلام

الم. ڪالھ ڪھڙي اھي ڪالڳل سونسان ،

ٻارڙن جـــون ٻچارون ۔

١- ڪالنگ ڏنھون اھي وصل واڌايون ،

دل ٿي باغ ٿي بھارون ۔

٢- روز ٿتام جن لئي ڀوليون ،

ڦريون اھي سڀ ڦاروڻ ۔

٣- سھر ڪليون سڀ ڏٺم سرھا ،

آيا سوڙي محب ٻھارن ،

٤- "علي محمد" اڄ ڀرين آيا ،

سڄڻ للڏيون تـــ سنوارون ۔

ڪلام

مطلع- ڪر ڪا همت هل هوت ڏي،
سر ساهه جا سانگا سٽي.

۱- ٻڌ ڪيچ ڏي ڪاهي ڪهر،
سڪ سوز جو ڪڻ تون ٿمر،
ايندا اڙين لاهي ڏسر،
ٻنڌڙا جبل جا هل ٻٽي.

۲- چڙ ڀنڀور جا پاڻ تون،
ڪڻ سور منڪتي ساڻ تون،
هلي موجون حسن جون ماڻ تون،
ڏس عشق جو جهولو جهٽي.

۳- اڳ موت کان مرڻو اٿي،
جيئن يار جي ڪرڻو اٿي،
ڌڙ ڌار سر ڌرڻو اٿي،
ڏي ڦرب ۾ ڪنڌڙو ڪٽي،

۴- رک خيال "علي محمد" ڄڪو،
ڪر دور دئي ڪي ڏي ڌڪو،
چڙ مسئلو ڦاڙي ڦڪو،
منهنڙو دنيا ڏهون وڃ مٽي.

ڦڪو مسئلو- بيسود، بيڪار اجايو.

ڪلام

مطلع- ڪري ويا سانگ سفر، سامي سوداگر،
ڪهاريان ڏنهن ڏکيا، آديسين لڳي اهر.

١- جوڳي جوءِ ڇڏي، ڪونڌر منجهه ڪنڌي،
ويا لعل لڏي، چال وهايان تي جر.

٢- ڇڏي ويا ساڳ سڙهيون، هتي ڪهاري کهوٽ کهڙيون،
جن سان جيءُ جڙيون، سي ڏاريلا ڏيهه ڏسر.

٣- جن سان روح رهاڻ، پيلا ڪري ويا پاڻ،
هئي، هئي تن جي هڪاڻ، ڪوڪرن ڪيان ٿي ڪپر.

٤- ٻاٻول ٻسون ٿا ٻور، سناسون جسا سور،
ڏسوا جن جا ڏور، پسان ڪهڙي سي ٻر.

٥- "علي محمد" فقير، داڙي نه ڪر دلگير،
ايندو مديني جو مير، لهندو ڪوهيارل ڪر.

ڪلام

مطلع ڪوئي حال پائي ڪهن سان سور سليان ،
ڏڪا سونڌي سڄڻ سان پري .

۱- ڏاڍا دل ۾ درد جا دود دکن ،
پاڻيان ساعت هڪڙي ڪين سکن ،
مضبوط هُئا اهي ڏاڪا ڏکن ،
سانڍيم ساهه اندر سوغات ڪري .

۲- جڏهن پيوس برهه جا بار پيا ،
سڀ ڪٽرم قبيلا بيزار ٿيا ،
ڪاڏي سنگتي ساٿي يار ويا ،
دل گهٽون ۾ تسي روز گهري .

۳- هن دور دنيا جا ناهه نگهبون ،
عشق سان اصحابي ڪين لکيون ،
ويون حال ماضيءَ جون ڳالهيون اکيون .
ڪيا زهد زهر سڀ ذوق ذري .

۴- "علي محمد" ڪر هاڻي صبر ڪٿي ،
جاڻي راز انهيءَ کي تو هاڪ ڏٺي ،
اها ڳالهه ڏکن جي آهه ڪٿي ،
پڇي پڇرو ڪر سرواز سري .

ڪلام

مطلع- ڪنهن جام پيا سي مستانه ، اٿون عرش مٿي استانه .

۱- پنهنجو آپ پاڻ کي گهراڻ ، ڪري هت ڀيڪ پهانه .

۲- ترڪي ايس تخت هزارو ، ڪنهن شوق وڏي ڇاڻانه .

۳- ليلي خاطر مجنون وانگر ، اڄي ملڪ وسايم ويرانه .

۴- لوڪ ساري جا سرتي سڀاسي ، لسڪين تنڪا تعنسا .

۵- ”علي محمد“ عشق انهرا پر ، ڪيئي دالهه ٿيا ديوانه .

ڪلام

مطلع ڪنهنکي تو ڳولهين ڳوٺ ۾، ٻنهل آهين ٻاڻ وو،

١- ونحن اقـــرب ويجهڙو، رهـهي ڪر رهاڻ وو.

٢- وفي انفسڪم سمجهه تون، وجودي تہ وٿاڻ وو.

٣. يسمع يبصر يـار جـا، اهي اٿئي اهڃاڻ وو.

٤- ڪنت ڪنزا ڪير آ، سا ڳـي سرڙو سڃاڻ وو.

٥- نورن اعلي نور تون، سوج پرهو مهرباڻ وو.

٦- پارس آهين پاڻ تون، عود خزاني ڪاڻ وو.

٧- خفي جلي هن ڪلہ ۾، ڪنهنجي ڪاڻين تو ڪاڻ وو.

٨- لبا ٻائي هن لوڪ ۾، جت وڃايئي جاڻ وو.

٩- "علي محمد" آهي تون سان، هادي هـردم ساڻ وو.

ونحن اقرب اليه من حبل الوريد – مان اوهان کي ساهہ جي رڳن کان بہ وڌيڪ ويجهو آهيان.

وفي انفسڪم افلا تبصرون – ۽ مان اوهان جي اندر ۾ آهيان پوءِ اوهان ڏسو ڇو نٿا.

يسمع يبصر – ٻڌڻ ۽ ڏسڻ.

ڪنت ڪنزا مخفي – آءٌ هيس هڪ ڳجهو يا لڪل خزانو.

ڪلام

مطلع- منور مُنهن اُرِين تنهنجو، ڪلام الله جو ورق آ،
سهڻا سجده ڪرڻ تو کي، مشتاقن جو اصل مرڪ آ.

١- پڙهيا جنهن صحب جي مڪتب، شد مد نمنهن جا نقتا،
ٿيو مدهوش مستي ۾، ڪيو تنهن ترڪ کي ترڪ آ.

٢- پهاڙي عشق محبت جن، اڪر اظهار اعرابون،
ويا پنهنجي پاڻ کان وسري، وڃي ٿيا غرق ۾ غرق آ.

٣- ڪسي اسرار عشق جا، مري منصور ٿيا موتو،
نڪهو ڪها ناز جي نصفن، ڪوڙو تن فرق ۾ فرق.

٤- "علي محمد" حيرت ۾، وڪسي تسبيح پايا تهڙا،
برهه باران آيسو سر تي، مثل جيئن برق ري بروق آ.

بروق - بجلي، وڄ.

ڪلام

مطلع- ماري مارن جو فراق عمر،
ڏکيءَ دل جا ڇڪن ٿا ڇاڪ عمر،

١- سونکي جهانگهيئون جي جهوري آ،
راتيان ڏينهن اندر ۾ لوري آ،
هتي ليد ڪو تسو زوري آ،
ڇڏيم خواب خوشيون خوراڪ عمر،

٢- تنهنجا ويس وڳا پانيان زهر ذريون،
سونکي ڪين وڻن ڇڏيان توڙ ڌرون،
دولهان روز ڏکن ڪريون درد دريون،
جلي جسم ٿيو آ خاڪ عمر،

٣- منهنجا قسمت ڪيا پنهوار پري،
هيءَ ڳالهين ۾ ٿي روز ڳري،
منهنجي سانت تن ريءَ ڪا نه سري،
جاڻي روز ٿو هڪ پاڪ عمر،

٤- *علي محمد* انڊو ڪيست هلي،
مرسل مهر مديني جو مولا علي،
جنهن سان روز ازل ڪان رمز رلي،
وڃندس تاڙيون پڇي تنهنجا تاڪ عمر،

ڪلام

مطلع: سڄڻ رات سارن، ڏوراها ڏهاري،
روئن روز اکيون، سنگهارن کي ساري.

١. نيڻ ڏينهن ڳهترا، جلن جيءَ ۾ جهرا،
اٿيم درد ديرا، ٿئي ڪلڙي ڪوڪاري.

٢. لکن منجهه پيهي، ڪنهن سال وهي،
ڳڻو ٿيو سون ڏيهي، ڏاتر شل نهاري.

٣. منهن ڇها ماندا ٿا، لنب لنب تيها لاٿا،
هت ڪهن جون ٿي ڪاٿا، ساون ۽ سياري.

٤. نڌي مير ڦرجي، آسر پوه پر جي،
مولي اڄ اتر جي، ڪنول ٿيي ڪيڪاري.

٥. "علي محمد" ايندا، ولهون ٿال ويندا،
ڪولي نهي ڪليندا، اسرو ڀتڙي ڀاري.

كلام

مطلع- سونهن مٺڙن مارن جون، روز ملهارون مارن،
روز ملهارون مارن، ڪٿيون دل ڪـــي ڳارن.

۱- سونهن وڇامر ســـڪ ۾، سانگيڙون ڪـــي ساري،
ڪمهن ڏوراهن ڏهـــري، ڏکن وڏي دل ڏاري،
هيءَ روز هنجون هت هاريو، هت سانگيڙا مون سارن.

۲- دور اڏيا تـــن ديـرا، جيءَ ۾ جان تا جهرا،
سال ڪاهي منهنجا ماروئڙا، پڇي ويا ڀڻن تان ڀيرا،
ڏـــيهه ڀنهنوارن ڀـورا، سور سڙيءَ کي ساڙن.

۳- ڏسي هـــي ياڻ پنهون، ڪـــيـي دل ٻاز ٻنهون،
ڏونيئڙن جنـــي ڏک ۾، وار منجهي تمر لٽيون،
ڏسان اهي جهنگ جهڙيون، مارون جتي مال چارن.

۴- "علي محمد" اهي اهندا، ســـون سڄايـــا ٿيندا،
ڪـيـي بندهائي بند مان، نـنـگـڙو نباهـــي نهندا،
ڏيهه واڪايون ڏيندا، واڳون وليهه تي وارن.

ڪلام

مطلع موهنجي مٺڙن مارن جون، ڳالهيون ڪن ياد اچن،
مون نه وسرن سي مٺڙن، ورتيجن جيسا وڇن.

١. نينهن ڪئي آهيان ناقص، ڪو نه پوئتو ڦوڙن ڏس،
وس ڪان ٿي آهيان بيوس، سي به مجبورا منجهن.

٢. هيءَ پيڙوهي بند به بندي، ڪندي ڪيهن دردن وندي،
تن سان ملان آهيان جن سنڌي، مٺڙي ڏڏي آهيان ڏچن.

٣. گهاري مت ڏک جون گهڙيون، ڪاڻي ويندس ڪيڏ ڪڙيون،
جن سان هيم جي جون جڙيون، تن اڄي روڻي اکڙيون ٻچن.

٤. تنهنجا اهي ويس وڳڙا، ڀانءِ زور زهر لڳڙا،
جن سڪ جا ٻڌا انهن سڳڙا، سي چوڙن آ ڪم ڪچن.

٥. "علي محمد" سڪ سانڍي، وڏو ڏرب مارن جي ڪاڙهي،
گهوڙا ڳلن تان ڳاڙهي، وهي سگهڙي ڳنڍ جان سڃن.

ڪلام

مطلع- منهنجي مارن جو ويو آ ملڪ وسي،
اڪڙيون روز رتن، دلڙي ڪنون ڪسي.

١- اهي ويس وڳا ڪين پائيندس، مال نه لوئي ڪون لڄائيندس،
تنهنجا ڳاڃ ادا ڪين ڳائيندس، ڪئي هان وطن وڃڻ جي
طلب تسي.

٢- منهنجا ڏونڱرڙا نيا ڏور اٿم، سوين ساهه اندر ۾ سور اٿم،
ٻري ٻاڪن ڪئي دل ڀور اٿم، تنهنجو سوت منهنجو شل پڪڙا پسي.

٣- تنهنجا ڪوٽ ڪڪڙا ڪل ڪيريندس، دل حلوق تي ڪين هيريندس،
فرمان ازل نه ڦيريندس، جيڪا ڏونئين اهي سونکي ڳالهه ڏسي.

٤- رات خواب ڏٺم آيا مارو مڙي، وئي هان وطن وري ڇانگن
سان ڇڙي،
پڪا ڪرڙ ڪندا ويا ڏوهه ٿڙي، پٽم پار پسيوف وڃي لوڻ لسي.

٥- تنهنجا جهانگيڙا مونکا ڪين جدا، تنهنيون خوب خوشيون
ڪندو غير خدا،
"علي محمد" نرمل نور هدي، پڙي دانهون ڪندا اهي داد رسي.

ڪلام

مطلع. مُهنجي گهورن سان دل گهائي وئين ،
ڏاڍو جادو جانب لائي وئين .

١- ڀري پوشاڪون ڇيريون جاما ،
ڪري خوب حسن جا هل هنگاما ،
ڦتي ڦيريون ڏئي ڦتڪائي وئين .

٢- ماري مست ڪيئي من موهن مرڪي ،
سوز فراق جي ٻاري سرڪي ،
جتي ڄڦين چوٽ چلائي وئين .

٣- ناز نيڻن جا تير تفنگي ،
ڪانئن ڪليجا زابر زنگي ،
سهڻا سيني اندر سٽڪائي وئين .

٤- برهه سڄڻ تنهنجي بيخود ڪيا-ي ،
"علي محمد" بيوس ٿيا-ي ،
ڏاڍا ڏيچ ڏرڀت جا ڀائي وئين .

زابر- زورآور ، ڏاڍو. زنگي-

ڪلام

مطلع. منهنجي دلڙي آ دلگير، وري آ عنايت علي فقير،
روز نهاريان تنهنجون راهون، لٿن وهـائـي نير.

١- وطن وڃڻ جي ڪئي تو تياري، سنگت ڇڏي وئين روئندين ساري،
مل هوت امي هڪواري، محراب پور جا مير.

٢- ڌو عشق جو تو ڳل ڳانو، ٿي پتنگ آڳهن پروالو،
ٻئيو بجاءِ جو تـه بهانو، حق تورڻون لکيل تقدير.

٣- سهڻا راڳ ورڳ جا ڳائي وئين، ڏاڍي عشق جي موج مچائي وئين،
صوفي شهر شهادت پائي وئين، ٿي بيراڳـي تـه بهير.

٤- سير ڪيو تو سر جو سارو، لسنگ هٿي ٿر ليهن جو نعرو،
طبل وڄائي وحدت وارو، هڏي منصوري تـه مدير.

٥- "علي محمد" آ طلب تمامي ؛ ڪمو محبت تنهنجي سست مدامي،
هردم تو سان حيدر حامي ؛ شـامـل شبر و شـبير.

عنايت علي فقير لوناري "محرابپوري" جي ياد ۾ لکيو ويو.

ڪلام

مطلع: موٽ پرديسي يار، ڀڪيوا وطن ڪين وسار.

١- قبل ماضيءَ جون ڇڏ اهي ڳالهيون،
ڪثرت واريون نوڙ دواليون،
هيءَ اندر رک جار.

٢- عرش چلي هت فرش تي آئين،
ڀيري اندر پير پسو سائين،
هالي روح نه زارو زار.

٣- درد فراق جا دود دکائي،
هار ڏکن جا ويلمن گل پائي،
ڏاڍا ٻهڪ اڏيئي بار.

٤- ڀل اوڏاهين اڏري طوطا،
غفلت غم جا پيچي سب بوتا،
لڳون لاتيون ليل و نهار.

٥- ياد "علي محمد" ڪر آهيانو،
ڇڏي رياست فنيءَ روانو،
هتي گوندر ۾ نه گذار.

هيءَ ڪلام فقير سائين جن پنهنجي ظاهري زندگيءَ جي آخري ڏينهن ۾ چيو.

ڪلام

مطلع ناز نيڻن جي لٽي ، دلوي ڪنهن ڦٽوري سان ،
ماري جئاريو سو دلعا، ميلا هڻي ساڄور سان .

١- سهڻا صفت ۾ سوبسو ، ويڙهن دام زلفن جا اڏي ،
لک قتيل قاسي مڻا ، گهايو حسن جي گهور سان.

٢- محراب ۾ مرها ٻڌي ، اکين خوبرو خلعت ڏيکي ،
ڄم ڄڻي ڄوڙين ڄرا ، سيرون سوين ڏيڻي سور سان .

٣- مرڪ مٺي مرڪي مٺا، مستن ڏنا محبوب کي ،
مدهوش ٿيا مستي اندر، محفل ۾ ڪل منصور سان .

٤- اهي ڪرشمه اطره اندر، ڪل درد جا دجلا ٿيا ،
جلوه نما جادو ڪري، نازڪ نهوڙهو نور سان .

٥- خوشبو زلف خمدار جي، بيرنگي ڪيا زهري زخم ،
لب لعل "علي محمد" ڪيو، تازو شراب- طهور سان .

ميلا— تير . ساڄور— هوڻڻو، رڳو .
سوبسو— هوبهو . مرها— موڙها .
ڄم— اڪمون دجلا— دجله ندي، درياه

شعر

مطلع: لاڙي دل جي ڪلي، دلدار اڄ ويندو رهيو،
حاصل نه ٿيو دلبر سندو، ديدار اڄ ويندو رهيو.

١- مڪڙين مٺي محبوب کان، ارمان مان ڪئي الوداع،
باغبان روئي ڇڏيو، سينگار اڄ ويندو رهيو.

٢- وڻ خزان جو ويو ڪسي، دل جون خوشيون ڪاڏي ڪئي،
ڇيهڻ، ڇتن جو ڇڄڻو، ڇوڏار اڄ ويندو رهيو.

٣- داغ دل تي لالا گل کي، درد دلبر جي ڪيو،
تير فرقت جو جگر مان، پار اڄ ويندو رهيو.

٤- نرگس نماڻا ناز ٿيو، شبنم شمانا جست هئا،
ساغر صراحيون ۽ بابلا، گلزار اڄ ويندو رهيو.

٥- جن گلن تي سونهن جا، سورج قمر ڪرڻا وڌا،
مدفون ٿياسي منجهه مٽي، چمڪار اڄ ويندو رهيو.

٦- شور غل هر شاخ تي، پرواز پرندن ٿي ڪيا،
ويا جلي جلوه نما، جهنسار اڄ ويندو رهيو.

٧- ويا ستارا سونهن جا، ڪرڻا ڪاڏي ڪلمون،
پونئرن سندو بستان مان، ڀڻڪار اڄ ويندو رهيو.

شمالي- ڪاسهاڻ.

٨- رخ اتــي رومال رنگي ؛ جن رکي ڪيا ٿي روا ،
ابرو عڪس الماس جو ؛ انــور اڄ وهندو رهيو .

٩- سڀ وصل جا واعدا ؛ پاڙيا "علي محمد" ارين ،
آيا اکين عيدون ٿمون ؛ آزار اڄ ويـنـدو رهيو .

ڪلام

مطلع وساري ڇو وڃي ويٺئن ؛ ٻرين پرديس تي پيارا .

١- نه کو آئٽ نه توريءَ سٽ ؛ ٻڌايان سور جي ڇا سٽ ،
ڪري طاسم سڄڻ ونئن ڇٽ ؛ ٿڪيندي رات وڃي تارا .

٢- ڪٿي فــراق دل قارون ؛ درد دم دم ڏيئي ساڙون ،
وڃن ٿمون تن اندر تارون ؛ وهن ٿا نين ڪيو ڌارا ،

٣- ٿهارم سڀ منڊون توڙي ؛ ڪڏهن کنڃي ويهنڊين گوڏي ،
ڏکيءَ کي ڏس ٻرين ڪوڙي ؛ وٺا ڪـ ۽ لنگهي سارا ،

٤- "علي محمد" پـرين ايندا ؛ واڌايون ڏيه، سڀ ڏيندا ،
ڏکيا ڏينهڙا هليا ويندا ، جڏهن سولا ٿيندم ڌارا .

الماس- هيرو . انوار- روشني؛ سوجهرو .

ڪلام

مطلع- وِسِريو ماڪ مڪان ، شاهه حسن اڌيءَ ڏنو ڏيکارو .

١- شاهه حسن جي حد نه ڪائي، ماس هڏون وڏو رڙڪي ڪائي،
صورت ڪري آ حيران ، چشمن جو اهو ڏسي چمڪارو.

٢- ذات صفات جي آهي اولي ، هر صورت ۾ يار ٿو ٻولي ،
ويسو سڀ غير گمان ، سمر ڪيو سي سر جو سارو.

٣- اسم جسم ڪر اربع عناصر ، قلم لکي ڪاڻ ٿيو اٿي ناصر،
نينهن ڪيو آهي نيشان ، طبل وڄايم وحدت وارو .

٤- "علي محمد" خوب ۾ غازي ، بانڪا ڪيڏن برهه جي بازي،
سوري چڙهي سلطان ، نسنگ هڻن ٿا نينهن جو نعرو.

اربع عناصر- مٽي، باهه، پاڻي ۽ هوا .
بانڪا- سورهيه بهادر .

ڪلام

مطلع . وڃين مارو مارُئڙن ۾ ور ، ملندس شال ملير ۾ .

١- قسمت آهي ڪرت ۾ ، وڃي ڏينهن وهايان اير ور ،

٢- ويس وڳا تنهنجا ڪين وٺن ٿا، لوئي اباڻي تير لير ور .

٣- موٽي ويندس ساٿ پنهنجي ۾، اڙدو رکندم ڀير ور .

٤- خوش ٿي کلندس ڪيت سان، ڪاهو پهندس ڪير ور .

٥- رهجي ايندم راڄ ۾ ، سنگهارن سان سير ور .

٦- "علي محمد" ايندا اوڏاهين ، وارث سڀ جا ور ور .

ڪلام

روپ ڪوهياري

مطلع- هتئون هاڙهي هل ڙي ، ملنده جت جبل ٻه ٠

١- ٻري هن تہ پنهور ڪان ؛ پاڻ پنهنجو ڪٿي هل ڙي ،

٢- ڳجهه اندر جون ڳالهڙيون، سور تہ ٻي ڪنهن سل ڙي،

٣- ڏاڍا ڏاج ڏکن جا ، جيڏيون ڏنا جيجل ڙي ،

٤- مٺا محبوبن جا ، جهولي پائي جهل ڙي،

٥- ٻهل جي ٻرن جي ؛ ڪٿي سنهن کي مل ڙي،

٦- "علي محمد" عجيب جي ، ڪاهه تہ ٻوٽي ڪل ڙي،

ڪلام

روپ جوڳ

مطلع- ياد ڪر تون يار جي عاشق ادا اقرار کي،
ڇا ارين تو کي ڇيو رک گوش ۾ گفتار کي.

١- ڪم ڪري ڇڏ غين کي، ڏس عين ۾ اسرار کي،
سر سلوني ڪر سمجهي، هن ابر جي انوار کي.

٢- عام ڪان آزاد ٿي، تون ڇڏ عسل جي آر کي،
چک زهر جو ذائقو، وٺ ورهه جي واهار کي.

٣- لاذڪروني فرض ٿي، سمجهي اندر رک سار کي،
جو طرف هيڪا ڏسين، هردم حسن هيڪار کي.

٤- حرص ۾ حيران ٿئين، وٺي جيلن جي جار کي،
ڪهن وصل ويٺين وساري، گرهستي گلزار کي.

٥- "علي محمد" اثبات ڪر تون، دل اندر دلدار کي،
ٻانهن ڏي هٿ ۾؛ هميشه حيدر- ڪرار کي.

عسل- ماکي

منقبت

يا قلندر وير وارث واهرو ،
محبوب مرونديءَ مدد ڪر ماهرو ۔

الف:- اول تون آهين ، پيارو پرين الله جو ،
مصطفيٰ ۽ مرتضيٰ ، مدني منور ماه جو ،
تون حسيني ، هاشمي ، آهين سرگروه فقراه جو ،
سيدا سڄي هي سدا ، ڪو فور ڪر پيوله جو ۔

يا قلندر وير وارث واهرو ،
محبوب مرونديءَ مدد ڪر ماهرو ۔

ب:- برابر بادشاهه ، دارين ۾ دلدار تون ،
جن و ملڪ ، عالم ملا ، تنهنجون لکين ڪن زيارتون ،
سيدا سرڪي سڏي ، پيالو پريمي پيار تون ،
صدقي محمد مير جي ، ٻڏو اچي هي تار تون ۔

يا قلندر وير وارث واهرو ،
محبوب مرونديءَ مدد ڪر ماهرو ۔

ت:- تعريف ڪهڙي مان ڪيان، شاهه تنهنجي شان ۾ ،
لعل احمر دريگانو ، تون سردار سيوستان ۾ ،
نورن اعليٰ نور تون ، قادر جيو قرآن ۾ ،
دلبرا درسن ڏيو تان ، تعي جميعت جهان ۾ ۔

يا قلندر وير وارث واهرو ،
محبوب مرونديءَ مدد ڪر ماهرو ۔

ث:- ثنا ثابت ڪرڻ، سرڳون سونکي ناهي مجال،
حمل ڪي نا اوڏڙو، ناهي علم جو سون افعال،
طاقت نه اتم تو جيتري، ڪهڙي ڪريان مون قيل و قال،
بي وڙي سان وڙ ڪمو، آ ذات تنهنجي ذوالجلال.

يا قلندر ور وارث واهرو،
محبوب مروندي مدد ڪر ماهرو.

ج:- جمالي جلوه اگر، تجلي وڌي تو طور تي،
مدهوش تو موسيٰ ڪيو، مستي چڙهي منصور تي،
سيماب تو بيتاب ڪيو، حيرت پئي هر حور تي،
ايذا اثر تنهنجي اگين، ڪجلن وڌا ڪافور تي.

يا قلندر ور وارث واهرو،
محبوب مروندي مدد ڪر ماهرو.

ح:- حقيقت حال جي سڻ، دلربا دل جان سان،
ظالمن ڪهڙي ظلم ڪيا، مرشد تنهنجي مهمان سان،
ڪهر تن کي ڪبريا، حاوي اندر هامان سان،
هرت هر زانو هجي، شائق رهي هي شان سان،

يا قلندر ور وارث واهرو،
محبوب مروندي مدد ڪر ماهرو.

خ:- خدائي سڀ عزانا، دست تنهنجي دلربا،
تون بکين لاهين بکون، عاصين سنديون يا انورا،
اولاد احمد جام جي، ساقي آهين تون سرورا.
بابو ابراهيم جوابي، خاص آ خير الورا.

ابراهيم جوابي- شهنشاهه قلندر پاڪ جو جد امجد.

يا قلندر وير وارث واهرو ،
محبوب مرونڊي مدد ڪر ماهرو .

ڏ. دامـــن تنهنجي ورتم ، ٻـــي نه مونکي ڪا ڳلي ،
الــا اعلي علم ؛ وارث ولايت جـــا ولي ،
عمر ڪاڏي ڪيب هذاين ؛ جوش ۾ جنڊڙي جلي ،
ڪربلا جي واسطي ؛ اهو حب مان حيدر هاي .

يا قلندر وير وارث واهرو ،
محبوب مرونڊي مدد ڪر ماهرو .

ڊ. ذاتي ذڪـــر ساڻ ، رهبر ڪيو روشن قلب ،
ڪواي لطيفه لطف سان ؛ پورو ڪيو طالب طلب ،
مشهور ٿي منجهه معرفت ؛ تنهنجو مداحي هند حلب ،
خوش ڪيو دل خوبرو ؛ لاٿي پسايو لعل لب .

يا قلندر وير وارث واهرو ؛
محبوب مرونڊي مدد ڪر ماهرو .

ر. رسول الله جـــي تون ؛ باغ جو گل نئو بهار ،
سرو صنوبر ڪن ثنا ؛ تعريف تنهنجي تاجدار ،
ڪيا ڪاڪل ؛ سنبل پريشان ؛ ناز پوه تو نامدار ،
موسن سمن سورج پڙهن ، تو تي صلواتون سؤ هزار .

يا قلندر وير وارث واهرو ،
محبوب مرونڊي مدد ڪر ماهرو .

ز:- زير بالا تون ڪرڻ تو، آفتاب ۽ ماهه کي،
بدلا وساڻي پسرهه جا، سرهو ڪرين هر ساهه کي،
حڪم تنهنجي هه هوائون، موج ڏين درياهه کي،
اوپر اوپارين پون مٿي، گلزار ڪيو تو گاهه کي،

يا قلندر وير وارث واهرو،
محبوب مروندي مدد ڪر ماهرو.

س:- ساقي سڪر جو، جلدي پري کو جام ڏي،
پهر- خدا بحرو بحر ساڻ، عشق جو انجام ڏي،
پيوند ڪيو دل پاڻ ساڻ، اصلي وچي نه عام ڏي،
درد دل جا دور ڪر، ڏس ترمل نبي جي نام ڏي.

يا قلندر وير وارث واهرو،
محبوب مروندي مدد ڪر ماهرو.

ش:- شافي مالڪي، حنفي هجسي حنبلي ڪٿي،
محتاج ٿيا سڀ مهر تو، ايزار تنهنجي جي اٿي،
نقشبندي لنامور، داتا دلاور تون ڏٺي،
ڪل شيءِ مٿي تنهنجو قدم، آئين برهه پادل پٿي.

يا قلندر وير وارث واهرو،
محبوب مروندي مدد ڪر ماهرو.

ص: صاحب تون صحيح، حيدر صفدر دل صفا،
هردم تو ساڻ حسنين گڏ، شامل شجاعت منجهه شفا.
صحابي معصومن پاڪ جي، دشمن داڻن جا ڪر دفع،
نور نافع ڪر نظر، ڏي نام پنهنجي مون نفعا.

يا قلندر وير وارث واهرو،
محبوب مرونديءَ مدد ڪر ماهرو.

ض:- ضامن آن ضعيفن؛ تون نسنگ نرمل نگي،
مٽ ڪو مائٽ هتي؛ سڀئي سوا تنهنجي سنگي،
خون ٿيل دلڙي منهنجي، ڏاڍي ڏکن آهي ڏنگي،
ڀڙو اڪارج پاڃهه ساڻ، وڃان لهرن مان لالن لنگهي،

يا قلندر وير وارث واهرو،
محبوب مرونديءَ مدد ڪر ماهرو.

ط:- طالب ڪسي تنهنجي، ديدار جي درڪار آ،
ڪهن جي محتاجي نه ڏي، سوال سڀ سرڪار آ،
تون ڏڌل ڏان ڏين، هٿ تنهنجي هر ڪار آ،
قادر ڏلو ٿوڪي قلم، عاشق تنهنجي اختيار آ.

يا قلندر وير وارث واهرو،
محبوب مرونديءَ مدد ڪر ماهرو.

ظ:- ظالم نفس جي دل؛ هول ۾ وٺي آ هڃي،
تون ڏاڻين تان ڇڏيان؛ تو در آيس پورل پڃي،
حب الوطن حيران ڪيو؛ ويا خيال دنيا جا ڪڃي،
ڪر سرخرو سردار وٽ، لالن ٿيان ات نا لڃي.

يا قلندر وير وارث واهرو،
محبوب مرونديءَ مدد ڪر ماهرو.

ع:- عشق عاشق تني عطا، اهين سدا سائي ٿيو،
يا امام العارفين، لله لڳي پاسو ليو،
اتم مظهر مير معنيٰ؛ تون آهين ڏيهن ڏيو،
العطش عاجز مٺا؛ آهيان پساهن ۾ پيو.

يا قلندر وير وارث واهرو،
محبوب مروندي مدد ڪر ماهرو.

غ:- غم گرداب ۾ غوراب ٿيو، غازي غرق،
دست وٺ دلگير جو، طوفان ڪر ترتگون ترڪ،
تون مثل آن مير مهدي؛ ڪند ناهي ڪو فرق،
ڪئي بڌن کي پار مان، والي ورائج ڪو ورق،

يا قلندر وير وارث واهرو،
محبوب مروندي مدد ڪر ماهرو.

ف:- فراقن دل ڦٽي؛ آهي عين ابرن جا انا،
رت رڱن راتو ڏينهان؛ اهي مرض محبت جا مٺا،
ڪيئن جدا جالي سگهن، جيڪي ارب جي قطري ڪٺا،
محب جي ميلاپ جا، ڪڏهن سال مون ايندا سٺا،

يا قلندر وير وارث واهرو،
محبوب مروندي مدد ڪر ماهرو.

ق:- قسوي تنهنجو قدم، عرب و عجم ايران تي،
هند، سنڌ، بلخ و بخارا، تنبول ۽ تهران تي،
سورت بندر، ٺٽي لنگر، برما ۽ ڪل بحران تي،
روم شام و رامپور، دهلي دڪن دهران تي.

يا قلندر وير وارث واهرو،
محبوب مرونديءَ مدد ڪر ماهرو.

ڪ:- ڪر ڪشتي منهنجي، ڪامل ڪناري ڪلي،
ڪل لهو ڪمزور جي، هادي اهي هتڙا ونسي؛
تک تار هن طوفان مان، غافل گناهن جي گلي،
دجال دوئي جو دور ڪر، محبت نہ ڏئي موروُن ملي.

يا قلندر وير وارث واهرو،
محبوب مرونديءَ مدد ڪر ماهرو.

ل:- لائي لعل تو چانهون ڪيا، سارا چمن،
تو آئي عيدون ٿيون، گذري ويا ڏينهڙا غمن،
نحن اقرب ويجهڙا؛ دلبر گڏيا اهي منجهہ دمن،
سو سو سرها ٿيا، عرش و زمينون ۽ زمن.

يا قلندر وير وارث واهرو؛
محبوب مرونديءَ مدد ڪر ماهرو.

م:- مينڌي مصطفيٰ، تو ذي مدني مان مکي،
جبرئيل آندي جلد مان، جهولي پائي تو در جهکي،
حورن پرين هلي هيج مان، پهگي وڌي تنهنجي مکي،
ڪن معشوق سهڻن جا سڱن، عاشق جهريا ٿيا پي ڇکي.

يا قلندر وير وارث واهرو،

ن: نوري ڪر نظر، مون نالائق نادار تي.
محبوب محمد مجتبيٰ، آهيان عربي تنهنجي آڌار تي.
مهمان منهنجو مرزبان، ڌيو گوش مون گفتار تي.
بلبل آهيان تنهنجي باغ جو، ستي مست گل گلزار تي.

يا قلندر وير وارث واهرو،
محبوب مرونڌي مدد ڪر ماهرو.

و: واعدو امروز جو، فردا مڪن وارث رحمي.
فرياد ٻڌ ڪر داد ڪر، وڃ راهه ٿي رهبر رسي.
ديدار ڏي دل شاد ڪر، اکڙيون ترن توکي پسي.
هٿ حمايت جو رکو، بدبخت آهيان بيڪسي.

يا قلندر وير وارث واهرو،
محبوب مرونڌي مدد ڪر ماهرو.

ھ: هي فيضان هاطل، هات هاتف تو سندو.
فرقت فراقن دل ڦٽي، سڪڻا ناهي سورن سندو.
هجي يار جو هردم وصل، گيدي گري ڪڏهن نا گندو.
پوري ٿئي من جي مدعا، پر حال ڪيو پنهنجو بندو.

يا قلندر وير وارث واهرو،
محبوب مرونڌي مدد ڪر ماهرو.

ء: اهڙي بخت بالا، بادشاهه آهين بي نذير.
نادر لکين نائب تنهنجا: دارا سڪندر دستگير.
اياز جهڙا اياچي رکيو: محمود اگيان تنهنجي مدير.
اهدنا الصراط المستقيم: واحد سندو آهين وزير.

فيضان- تمام گهڻو اجايل. هاطل- وسندڙ ڪڪر. هات- بخشش ڪر. هاتف- آواز ڏيندڙ ملائڪ. اهدنا الصراط المستقيم- اهوئي سڌو رستو آهي.

رڳو امول

يا قلندر ڦر وارث واهرو،
محبوب مروندي مدد ڪر ماهرو.

ي:- يقين يا علي، هادي منهنجو حيدر ڪرار،
ٿي "علي محمد" اوهان جي، در سندو آ داغدار،
شاهه مردان شير يزدان، قوت- پروز دگار،
لا فتي الا علي لا سيف الا ذوالفقار.

يا قلندر وير وارث واهرو،
محبوب مروندي مدد ڪر ماهرو.

اللهم صل علي محمد و آل محمد (آمين ثم آمين)

بسنت

آدمين آديس ۽ جوڳين ڪئي من جوءِ ھ،
ھيئن ھٿ رکي کري ۽ مسن مارياٿون ميھ،
تاپ رڏي ڪنٿ ڳان ۽ ھوزميا ڏيساور ڏيس،
سر صدقو ڪري ميس ۽ ڏناٿون علي محمد محبوب کي.

آديسي اداس ۽ جوڳي ھسن جھان ھ،
ڪيڏي ھليڏي ڪاڙين ۽ اندر مان سپ آس،
دري ڪولياٿون دل جي ۽ ھون ڪرڪئون سپ خلاص،
ھلي رنڌاٿون ھٿ ھ، ھورب واري ھاس،
ونراڳين ڪسي واس ۽ آيو علي محمد محبوب جو.

آديسي امر مسان ۽ اندر ھ اوريسن،
وڏي وھم وجود جا ۽ ٿڪا ڪيون تسورين،
ڏکيا سکيا ڏينھڙا ۽ ھيا ڏيل اندر ڏورين،
سر گھور گھو گھورين ۽ "علي محمد" محبوب لئي.

تاپ- دن. رڏي- سمنو. ڪنٿ- ڳچي.

ھلي- ياد ڪري، ساريي. ھٿ- ڏيان ۾. ھاس- اجازت نامو.

آ ڌوتي اڄ رات ؛ تڪما تاڪي هليا ،
جهل جوڳيئڙن جي ڪلي آهيان ڪات ،
مڙهين ۾ مات ثي ؛ بابو ڪن نہ بات ،
ڪري چپ چہات ، اهي "علي محمد" اٿي ويا .

جهڳاٿي جهو تون ، لا ڪيئا اڏي ويا ،
هٿي وير حال جهون ، روح اندر روتون ،
ھوچن جو ھم ڪر ، ڪلي هاڻي ڪو تون ،
اندر لئي اهو تون ، "علي محمد" انهن جي .

جوڳيئڙا جهان ۾ ، ڪسي ٿيا ڪباب ،
سڙون پڙهيائو سڪ جون ، پرهن وارا باب ،
نہ ڪا غرض گناهہ جي ، نہ ڦن سڌ ثواب .
اڪيسن منجهان آب ، اٿن "علي محمد" عجيب لڳي .

جوڳين ڪيو ميڙو ، ٻئي ونهنجو ڀال ۾ .
سر ڪنياڻون سڪ جون ، ڀاڄهہ ڀري اميڙو .
گر گم گيان گروءَ جو ، ٿو محبتن مان ميڙو .
پڳو پوت پرم جو ، ڀورل ٿيو پيرو ،
نيڻن ۾ نيڙو ، ڪياٿون "علي محمد" عجيب ڪي .

جوڳي منجهان جر ، اڏي ويا لعل .
ساري سامين ڪس ، سڪندي ٿيو سال .
ترڪي هليا تڪيا ، سوهيا ڪنهين نہ سال .
هاڻي ماڻ نہو محال ، "علي محمد" انهن جهو .

دکي کئي ڏيهي، جو ڳسين من جهان ۾.
روئو ڳذارن راتڙيون، واٽن لئي ويهي.
ڏکيا سکيا ڏينهڙا، وهن ڦاهون نيهي.
چڏي سيلهون سنگوا، ويا ٻورب ۾ ايهي.
ڳالهه کيان کيهي، مان "علي محمد" انهن جي.

روح ۾ انسر راس، جيجل جو ڳيهڙون ري.
ڳهارين ڳڇ اندر جا، ڇاڪون تن جون خاص.
اهن آديسين جما، منهان وٽن واس.
جن اڪرين ۾ الماس، امي "علي محمد" اٿي ويا.

ساسين سهائو، سوج جهان سنسار ۾.
صاف ڪهائون مکسان، قلب سڌو ڪائو.
مر ڳهٽ ٻاري من جو، ڪهائون نروڙي ناڳو.
ڪري سانگت سهائو، ملها "علي محمد" عجيب کي.

سناسون سرڊر ۾، سانيڊيا سوڊن سور.
ٽڙهون ٻاري ماٽ سان، چت ڪهائون ٻور.
انڌو جيان آڪاس تي ملها، ڳهاتو ڪري ڳهور.
رهي ٻهرنين اور، ملها "علي محمد" عجيب کي.

سنا سمن سهو ، گسرو سندي گس جو .
انهو کولي الله جو ، ڀيتن ڇت لايو .
پنور گفا ۽ پورل جو ، درسن درسايو .
الک اپناسي کي ، آتم السکايو ،
اکمن ۾ آيو ، "علي محمد" اوڏهڙو .

صدمان ڏيئي سڙي ، ڇڏيو سناسين سرير کي .
روهي گذارن راتڙيون ، کهوڙ ما گل گهاري .
ساهر ڏنائون سڄن کي ، سي سهاري .
پوري پت پاري ، ويا "علي محمد" عجب ڏي .

مڙهيو نهون مارين ، جيجل جوڳيڙن جون .
ويم نانگا نڪري ، نه کنهون کهارين .
آسن پسي انهن جا ، اکيون جر هارين .
جي جڏي دل جهارين ، سي "علي محمد" اتي ويا .

ويراڳي وهي ويا ، تکين ڏيئي ناڙ .
اتي اوتارن کي ، اسر ڏنم آڙ .
ڀريا پورب پار ڏي ، ڪري مهس مهاڙ .
جوڳي ڪري جاڙ ، "علي محمد" اتي ويا .

پنور گفا – لطيفو مٿي ڏام . الک – الله تعاليٰ .
اپناسي – لا زوال . آتم – پاڻ ۾ پولمندو . اڪايو – سڃاتائون .

نالکن ذلو لسان کي، پعمي الله پسان.
سکيي چنڊياڻون قلب مان، مدائي جسو مان.
ونحن اقرب ويجهڙو، صاحب تنين ماڻ.
جاڻي اهو جان، تيا "علي محمد" اوڏڙا.

کر بريده جي کر ۾، جنين ڏنو کر.
انکي عليون لکن مان، تماهي مڙني تر.
لاخوف عليهم، کهڙو ڏونگر ۾ تن ڏر.
جها اي جبل جهر، عليون "علي محمد" عجيب کي.

گوش بريده جي گوش ۾، جنين ڏلو گوش.
انکي وبون لکن مان، جبل وڏي جوش.
سم بکم سي ٿيون، حيرت ٿيو هوش.
رين منجهان روش، ٿيو "علي محمد" انهن کي.

ديد بلائي دهد ۾، جنين وڏي ديد.
هوائي هولن اي ڏکا، طالب ريه توحيد.
الله جميل و يحب الجمال، کيڙا شوق شهيد.
"علي محمد" عيد، هردم کن حسن جي.

کر- هٿ. لاخوف عليهم- انهن کي کو به خوف کونهي.
سم بکم- گونگا ٻوڙا. رين- رات، اونداهي. روش- ڏينهن روشني.
الله جميل و يحب الجمال- الله سهڻو آهي ۽ سونهن کي پسند کري ٿو.

مکَ پرينءَ جي مکَ ۾، جنهن وڏو مکَ.
پسجهون هن پنهور کان، سور مڙيئي مکَ.
فاينما تولوا فثم وجه الله؛ اتي اچ نہ ٻکَ.
"علي محمد" لِکَ، لهسيون ڪين لڳن ۾.

دل پرينءَ جي دل ۾، جنهن ڏٺي دل.
سي سٽون ڪين سڄ تي، ڪهر ۾ ڪري ڪهل.
العشق نارن يحرق، عوشي ناهي ڪل.
ڪا نہ هلندي ڪا هل، "علي محمد" عقاب سان.

هڪ پرينءَ جي هڪ ۾، جنهن وڏو هڪَ.
ڪهي للائون ڪهٽ ۾، دلبر سندو ڏڪَ.
ڪفر ۽ اسلام کان، عاشق ٿيا الڳَ.
ڇڏي هي جوڙو جڳ، ملڻا علي محمد عجيب ڪي.

ازل کان اڳي هو، ندر جو ناتو،
پنڌن ۾ پاتڻ ڪي، سورن سڃاتو،
جف القلم بما هو ڪائن، چاڙ نہ هن چاتو.
آهس اوراتو، "علي محمد" عشق جو.

فاينما تولوا فثم وجه الله- جنهن پاسي نهاريندا، ڏسندا الله جو منهن.
مکَ- منهن. ڪهل- ٻَهل. دل- سرڻ بکي.
العشق نارن يحرق- عشق باهہ آهي جيڪا ساڙي ٿي.
ڏکَ- مهر، قدم. ڪهٽ ۾- اندر ۾، جوڙو- ڪوڙ
جف القلم بما هو ڪائن- قلم لکي ۽ اوہ سڪي وئو.

ٻري ٿن ڀنڀور جي ، هردن آڳ داغي .
نئي صبح سهاڳي ، تہ اٿ نہ اوتارن ۾ .

ٻيٺر ٿن ڀنڀور ، ٻري ٻرايون ڪمون .
پنهل ريءَ پون ، راتيون مونکي رڻ ۾ .

ٻيٺر ٿن ڀنڀور جي ، سرتيون ماريس سور .
ڪيچي ڪري ڪلور ، آڏي ڏيهي آئي ويا .

پنهل سندي ور جي ، مٿي لاهيان مڪ .
سرتيون سڀئي سڪ ، ڏوئي چلدم ڏونڙ ساڻ .

ور ٻاهري پنهل ڏي ، ڪر ٻاني ڪيري .
ٻيرن پنڌ وسار تون ، سري هل سوري .
اکيون ڪن نہ اوڏهون ، ڏرمي چلي ڦيري .
ڪنهن مون ڪان ڪي ، ستان چرڪ ڏئي چوري .
لاهي رک لسال* کي ، جتن ۾ جهوري .
ساٿي سوبري ، ايندا اوٺي *علي محمدا* .

لسان– زبان، جيڀ

ٻنڌ نہ ھو ٻيڙن ۾ ، سر نہ ھيس سان ۔
ھٿن پير ھلندي وڃي ، ڪڙھندي ڪيچن ڪان ۔
آڌي رات اٿي وھا ، پيلا ڪري پاڻ ۔
ھنڌن منجھہ ٻاڻ ، ھيس علي محمد عجيب جھو ۔

لوڏيندي لاسون ، وڃي مير ميسر مان ،
گهمندي وٽي گهوٽ لئي ، ٻر سڄو ٻامون ۔
ساھ ڪمائين صدقي ، طائرن لئي طعامون ۔
لينهن پيريو ناموس ، آيس علي محمد عجيب جهو ۔

وڃي مير ميسر مان ، سڀني منجهان سڪ ۔
چڙھي انهي آچ تي ، ڇڏي لپاڪا لڪ ۔
روئي ڪمائين رت سان ، چني چولي چڪ ۔
"علي محمد" سڪ ، ويس رھجي ٻنهون روح ۾ ۔

ساجن آئي سڪ ثنا ، منڌ ڪري ويٺي مٽ ۔
گلن گلزارين ڪيون ، لٿي لحظي الدر لٽ ۔
ڪليون بازارين برھہ جون ، ھيرن سندا ھٽ ۔
سرھي ڪئي ساعت ۾ ، ڏيولي ساري ڏٽ ۔
اھي پونئر پنهوليا ، آئي ڇپر ڇٽ ۔
ڪسر ڪئي ڪڙين ۾ ، چتا چاتين ڦٽ ۔
گهمي گهمر ۾ گهٽ ، آيو علي محمد اگهڻ ۔

ٻاڻ - تير ۔ مير ميسر - جبل پهاڙ ۔ طائر - پکي ۔ طعامون - خوراڪون ۔
انهي - اٺ ڏاچي ۔ چڪ - ٽر ، آلي ۔
پنهوليا - مست ٿيا ، پليا ۔ ڇٽ - ٻانس ، ٻوھ ۔

اولي اباڻن سان، منهنجي محبت نه هلي ڪا.
اهي لڳو اوچتو، ڪو وڇوڙي جو واءُ.
ڪو نه اهي ٿو ساهه ڪي، سانگين ڏاران ساءُ.
هت آءٌ گذاريان هيڪلي؛ هت منهنجي مارُل ماءُ.
ونڃي نه آيا وهاڻه تي؛ موٽي ڀورل ڀاءُ.
چا، ڇا چئي موڪليان؛ نامه ڏوراهين ڏاءُ.
علي محمد ماروئڙن جا؛ ٿيا ڪهٽ اندر ۾ ڪهاءُ.
ناهي سڌ سماءُ، تن راتيون ڪيئن ڀون رڻ ۾.

اوڇر موڻ اڪين جو؛ ڀنڀورن جا ڀير.
مينديون موڙ مصوبڙا؛ هت چڙهي وڃي ڇڳير.
سهڻن جي سرهاڻ تي؛ آهن ٻونگرن سندا ڀير.
مندون موٽي آئيون؛ نه موٽيا ماروڙا مقير.
"علي محمد" انهن جا؛ ونجي ڪهٽ نهاريان گهير.
هاڻي ڪنگا ڏينڊو ڪير، تن مارن جي متڻ ڪي.

ڀوس آهيان هت بند ۾؛ ڪٿي مارو منهنجا مور.
اتا ميٺهن ملير تي؛ ڏاڍي جهڙن لاتي ته جهڪور.
ڏوڪ ڦلاروا ڦرسين؛ ڪرڙن ڪئي ته ڪڪور.
پيرون ڀڪا پڻن تي؛ تن هينڙي لٿي هور.
ڪهه ڪتوڻيا ڪنيون؛ ڪاڻي اباڻا ڪن اور.
پيٽ پرين پلر اي، اهي اربيلا ته عطور.
سرها ڪاهه ساٿيه جا، آڻن سهل اجهور.
علي‌محمد آجي ڪري، ڪٽ ڏکن جي ڏور.
لاهي زنجيرن جا زور، ڪئي ڦٽو ڪر قنمر ڪي.

عطور- سرها، عطرن وارا.

تن جنين جو طالبو ، سي پري ٿيم پنهوار .
هت ڏکيا ڏينهن گذاريان، ڏنارن کان ڌار .
ڪڏهن اچي تو ڪين ڪي ، ڪونن منجهه ڪرار،
موٽي لڌي نه منهنجي ، سنگهارن ڪا سار .
روز رنان رت ڳاڙهون ، نيڻن منجهان نسار .
اندر مون آزار ، آهي علي محمد انهن جو .

عمر ماروئڙن کان ، منهنجي مور نه دل مڃي.
سهڻن جا سر ڏير ۾ ، ڪيا فراقن ڦٽي .
ڏيهن جا مونکي ڏيل ۾، وڏا وڇوڙي وڃي .
مرڪ نه اسان جو مارئڙن، آهي پوشاڪون ڦٽي .
پيوس آهيان هن پنڌ ۾، هت کيهيٽي سران ڪٽي.
علي محمد الهن جي ، ڪئن چاڪن آهيان ڇٽي.
اها سنگت نه سڪي ، جنهن گذريم جن سين .

ڪونجون وٺون ڪڪنديون، هتان هر وهائي جال.
مونکي سلام سنگهارن جا ، هر هڪ ڏنا حال .
جهونا جهانگيئڙن جا ، پکا ڏٺاسي پال .
اچي وٺون اڱڻ تني ، رت پريا رومال .
مارن تنهنجو مارن سان ، هاڻي ملڻ آهي محال.
علي محمد منهنجو آهي ، سيد ڪي نه سوال .
اهو پلو ڪلم پسال ، ٿيندو پاڙو پنهوارن سان.

کونجن جهڙي ڪلڪار، ڇٽ وڏو ڇموري .
وام جيءَ جڏو ڪري، سانگ هٿي سوري .
اکنڊ اباڻن جي الا، ڪهي ڪوري .
ڪنڌي هٿي ڪلين ۾، جان ويو جهوري .
"علي محمد" انهن جو، وڃي ڏيهه نسان ڏوري .
ڀٽيون سڀ ڀوري، ملنديس ماروئڙن کي .

نڪو اوٺي آئيو، نڪا سڌ سماءُ،
وڇوڙي ۾ ورهه ٿيا، لڌي مارن ڪل نه ڪاه .
وساري ويٺي رهيا، ڀڄي ڀيرو ڀورل پاءُ .
سهنجي امو ڪي اها، ڪري ڪير حقيقت حال جي .

وڇڙي ويڙهيچن کان، جدا ٿيس جاڪون .
ٻڌي ڏور ڏکن جي، ويا تن اندر تاڪون .
ڀنگهي منجهه پريت جون، ڏنم اباڻن آڪون .
هٿي ويم هنڌن ۾، جاڪ ڏيٺي چاڪون .
ساري سانگيئڙن کي، ٿي ڦٿون دل ڦاڪون .
ٻٽي چسان ٻير پرين جا، سان ڪٽي اهي هاڪون .
"علي محمد" اوطاقون، اهي ڏکن اڏيم ڏيلي ۾ .

جاڪون- جڏهن کان . تاڪون- تڏهن کان .

طوطا تماشو ڏسي ، وڃين ڀڄي ۾ ايهي .
ڇڏي ملڪ ساڳيءَ جا ، هت دکي ڏکيءَ ڏيهي .
ڪهڙن وساريئي ويسلا ، وطن ڪي ويهي .
هيڪي سر ڏيهي ، وڃ اڏري علي محمد چوي .

لڪري هل ناسوت مان ، ڇڏي ملڪ سوهڻ مجاز .
ڏس نيرنگ بحر بقا جو ، روحي پروڙي راز .
ڳالهه بسلا قلب سين ، ٻڌڪي الستي آواز .
پيچي پڃرو ڪر پرواز ، وڃ اڏري علي محمد چوي .

مٺو مڙو ملڪ مان ، ويو ڇڏي سڀ سواد .
جنهن گذاريم جن سان ، اهي يار نه ڪن هاڻي ياد .
ڪثرت واري قيد کان ، اڏري ٿي آزاد .
ڪر اندر کي آباد ، "علي محمد" عشق سان .

ويجهو نه وڃين ها ، الهيءَ ولڙ کي ٻڪڙا تون پاڪ .
قابو ڪهڙي قفس ۾ ، ڪنهن ڇوڪري ڏيئي چالاڪ .
توکي باغ بهشت مان، هٿي نوڙڻون لڪيل طلاق .
وري واهيري ٿي ، اڏري هل افلاڪ .
چولو ڪري چاڪ ، ڏس "علي محمد" اندر ۾ .

طوطا تنوارون ، من پون ڪن ڪريم جي .
سڪيون لهندم سڄڻين، اوسي سڄڻ سنڀارون .
راضي ڪندا منهنجي روح کي ، ٻڌي ٻين پڪارون .
دردن جو دارون ، ڏيندا علي محمد علاج کي .

اڄ اوڏاهون آيو، ڪانگل ڪمالو.
ڏسي موت هتي سان، ڪو دردن جو دالو.
ڪاڏائين خوشيءَ مان، ڪيو سور ستي ساٿو.
محبن ڪيو مالو، آهي علي محمد امڻ جو.

اندر اداسي، آهي ڪانگ قريب لئي.
آئي ڏي عجيب جي، خبر اڄ خاصي.
ڪئي آهيان هوت جي، سورن سناسي.
ياس اٿم ياسي، "علي محمد" عجيب جي.

اوراتن ايري، ڪئي هان ڪانگ قريب جي.
ڪا نه ٻڌي سي ڪٿهين، ڪا سورنئي سيري.
ويڙهيون وٺي آهيان، هت غمن جي گيري.
ذات آهي زيري، علي محمد عجيب جي.

هٿ هياسون ٻيلهه، ڪڏهن ڪانگ قريب سان.
منهنجا محبوب جا، هيا ميلن متي ميل.
ني ڪيم هوت حبيب سان، خوشيءَ سندا کيل.
ڏيئي ويا ڏکيءَ ڪسي، اڄ جدائي جو جيل.
ٻرهه هنيو اٿم ٻئيل، علي محمد عجيب جي.

چڙهي چوڏهين چنڊ، ڪانگل وڃ قريب ڏي.
ويا کهائي کهٽ ٻر، مونکي جدائي جا جنڊ.
پروائي اڄ پريسن کي، علي محبت سندا منڊ.
خوب ڪارايائين ڪنڊ، آئي علي محمد عجيب کي.

ڏکيا ڪانير ڏينهن ، ڪانگل هوت حبيب لئي .
ويٺي هڪ وسائيان ، سدا محبت مينهن .
برڪت الميزان ، هتڙي نيهن هيئن .
ڪيس نمائي لهڻن ، علي محمد عجيب جي .

رات مڇي رهڻون ، ڪريان ڪانگ قريب لئي .
ڪن ٻون ڪريم جي ، من ڪلل جون ڪيهون .
وڏڙي ويون وجود کي، هت ورهن جون ويهون .
لهلائي لهون ، ڪر علي محمد عجيب کي .

صبر ونئي عبث ، ڪانگل قريبن ريءَ .
وڏڙي هن وجود کي ، ڳونڌر ڪيا ڳس .
راتيان ڏينهان روح ۾ ، اٿم سڪ سرس .
ٻرهه ڪيو بيوس ، علي محمد عجيب کي .

فراق فٽي ، آهيان ڪانگ قريب جي .
وهان ورهه لنگهي ويا ، محبتن دل مٿي .
وتان هوت حبيب جي ، سورن منجهه سٽي .
پلڻ اچي ٻاجهه سان ، پرين سان پٽي .
کمي ڳهير ڳهٽي ، چئو علي محمد عجيب کي .

ڪانگل آڏيون اوڏيون ، سٽون پوري سور .
لکيون هوت هٿن سان ، ڪري ڪاغذ تي ڪلور .
هٿي ، هٿي منهنجي حال تي ، پلٽيا اچي پور .
جهوريءَ ڪئي هان جهور ، علي محمد عجيب جي .

ڪانگل اڄ قليل، وڃي رهيا دم دوست لئي .
ساجن ڪاڻ سڪان گهڻو، ڏکيو اٿم ڏيل .
اٿي ٻهر اندر ۾، ٿسي ٻوڙاوان دليل .
ماري مونکي مچ ڪيو، فراقن جي فيل .
ڏڄ نمايا نيڻهن جا، وڃي جاني لڳ جليل .
ڪيو عشق عليل، علي محمد عجيب جي .

ڪانگل رهيه قريب جي، عمر سون وڃي .
ڏکيا ڏينهن گذاريان، پيري ۾ پيئي .
سڄڻ مٿي سنڏوا ڪري، ڪڏل هي ڪيئي .
اهو هوت حبيب کي، لاهو ڏي نيئي .
وڃ دلاسو ڏيئي، چئو علي محمد حبيب کي .

ڪانگل قرباني ٿيان، ڪنڌ مٿو ڪوري .
وڃي ڪاڻ در دوست جي، چنهنب کي چوري .
سنيها ڏي سڄڻين، سي هيئه سوري .
ڳالهيون هوت حبيب سان، ڪر اندر جون اوري .
سڄڻان نه ٿوري، علي محمد عجيب جي .

ڪانگل قربن جا، اٿم گهڻ اندر گهارا .
ويلي نسان تن ريه، خالي اوتارا .
ديس ڇڏي پرديس ويا، ورونهن وارا .
نيڻ وهن نارا، علي محمد عجيب لئي .

قليل: ٿورڙا. فيل: هاٿي. جليل: الله تعاليٰ جو صفاتي نالو.

ڪانگل قربين ســـال ، سمو ڪيئي ساهان .
هو جي نه گن پانهنجي ، ته به انهن جي آهيان .
پٺي سندن پيون جـــي ، مان اڪين ۾ پايان .
ڳالهيون ڳڻ تنهين جــا ، ڳـــولين ۾ ڳـــايان .
تـــورو نـــه لاهــــان ، هڪ علي محمد عجيب جو .

ڪانگل قربين ڪـــي ، ڏئي ڏيهن ڏيهن ڏيام .
رڳان تـــي رت ڦــڙا ، وڙهـــي وره ودام .
ڳالهيون ڳجهه اندر جون ، پتر تـــي پـــام .
ڪـــري وڃين ويـــام ، جٺو علي محمد عجيب کي .

ڪانگل قربين ڪـــي ، روڻـــي ڇلجانه ريش .
سوين ڏج سلام تـــون ، دادا مـــن درويش .
زاريون ڪري زبان سان ، پـــرين پــــي پيش .
توريءَ دــم و ســري ، ڪيو خوشيون سب خويش .
ليئهن ڄڻيا نه ليش ، علي محمد عجيب جي .

ڪانگل قربين ڪي ، وڃن عرض ڪجانه اولي .
ڪج حقيقت حال جي ، ڪيب سيڻـــي ڪـــولـــي .
ڇوري ڇڏي ڇپران ، رڻ ۾ وڃـــن رولـــي .
ڳالهيون سب ڳولي ، ڪر علي محمد عجيب کي .

ڪانگل قربن لئي ، آهيان آنءُ اوڪي ۔
پرين ھائين پھر ھ ، تنھن جتيءَ نا جو ڪي ۔
جمڪين سنھنجي انگ ، سون پاڪ لکيو پوڪي ۔
ماري وڻون سوڪي ، چئو علي محمد عجيب ڪي۔

ڪانگل ڪانگ ڪئي ، وڃ الھ لڳ عجيب ڏي ۔
آءٌ اوھانھ جي آهيان ، پورن جـــي ھ پٽي ۔
دسٿون مٺو پرديس جو ، ويو تو ڪي واءُ وٺـــي ۔
شل ڪري ا، ڏار ڏٽي ، علي محمد عجيب ڪان ۔

ڪانگل ڪاڻ قريب ، پيا تم ڳـــچ ڳري ۔
اٿي پھر اپالڪـــي ، ڪئي ھاڪن آهيان ھري۔
ڪڏھن ايندا سپرين ، خبر ڏني تـــہ ڪري ۔
ويندس هت مـــٺوري ، علي محمد عجيب لئي ۔

ڪانگل ڪڏي تو ڏيان ، عضوا ڪري انڳـــ ۔
ڏجانءِ ھوت حبيب کي ، ليـاپـــا نـــمڱـــ ۔
ويڙهي ھن وجود کي ، ڦرھـــن وڏا ونڱـــ ۔
سهٺا تنھنجـــي سڪ ۾ ، هت روڪي ڪيا الم رنگ۔
ڦرهـــي ماڙي منڱھ ، چئو علي محمد عجيب کي۔

ڪانگل ڪڏي تو ڏيان ، ماسي رڳون روڙي .
جيرا جگر ٻڪيون ، قتو سڀ ڦوڙي .
وڃي ڪاڻ ولايت ۾ ، جانب اڳيان جوڙي .
ڏيا ذيرا ليئهن جيا ، ڪلي هيو ڪوڙي .
وڳڻ اندر اڪوڙي ؛ جتو علي محمد عجيب کي .

ڪانگل ڪمالي ، وتان ڪاڻ قريب جي .
ويا جت هريو ڪري ، ڦڪائي ڦاٽي .
جيرا جگر ٻڪيون ، قتو سير قاٽي .
آهيان موت حبيب جي ، اندوهن آلي .
ڪهورن ڪمالي ؛ آهيان علي محمد عجيب جي .

ڪانگل منهنجي ڪانگ ، وڃي پهچاءِ پرينءَ کي .
هت اٿانگي ڪهاريان ، سورن لائير سانگ .
راتيان ڏينهان روح ۾ ، آهي تن اوهان جي تانگهه .
قران ويراڳين وانگ ، علي محمد عجيب لئي .

ڪانگل مون ڪارون ، توسان ڪهون ڪيترون .
ڄ اگل سون آئيا ، ٻڌي پرين پڪارون .
ڏنسم موت هئن سان ، دردن جسم دارون .
فرهو ورق وصال جو ، ارمون سڀ قارون .
سڄڻ لهي سارون ، اڄ علي محمد آئيا .

ڪانگل مون ڪانگي ، ٻڌي موت حبيب لئي .
ويس وڳا ويا وسري ، نيڻهن ڪئي نانگي .
ڪو نه ڏٺو مون ڪٿهين ، وانگ انهين وانگي .
مونئي ماڻدم ميرين ، ساڳ ڪري سانگي .
شل تانگهه نه لئي تانگهي ، علي محمد عجيب جي .

ڪئي هان هوڙ شڪاف ، ڪانگل فرين جي .
ڏئي موت حبيب جي ، زلف ڪيو ٿي زاف .
ڪانيو ڏينهن ڏ کن جا ، هت ڪشالا ڪاف .
ڪڍهن ايندا مون ورين ، ڪري معافيون معاف .
وڃي سنڌيا صاف ، ڏي علي محمد عجيب کي .

ڪهان ڪرڪارون ، ڪانگل موت حبيب لئي .
هن تنڪي جون ترن ۾ ، مسن سڄڻ لهن ساروڻ .
هٿي ويا هتن سال ، مونکي اندر ۾ آروڻ .
هايان تني نسارون ، علي محمد عجيب لئي .

ڪنئون ورهايان ڪير ، ڪانگل فرين لئي .
ڪڍهن منهنجا سيرين ، سارو ايندا مهر .
ويٺي هت وهائيان ، نيڻن منجهان نير .
دوست ٻڌائي هن ديس ۾ ، دلڙي آ دلگير .
اندر آهي اڪير ، علي محمد عجيب جي .

ڪنيا تسل ڪئي خط، وڃي پهچائج ارينءَ کي.
منٿون ڪج محبوب کي، جيڪو سارين ست.
پرچائي اچ پنهل کي، ڏکيءَ تي ڪر ڏت.
ٻنان هوت حبيب جي، مري وڃان مست.
روئان وڻي رت، علي محمد عجيب لئي.

ڳات ڪئي ڳالهيون، ڪري ڪانگ فريب سان.
وڃون ورهه لنگهي ويا، جدا ٿيا جاليون.
سهڻي سڌي سڪ ۾، نڪي وهن نالمون.
مکون هوت هٿن سان، ڏکن جون ڏاليون.
اکڙيون ڪري آليون، چئو علي محمد عجيب کي.

ڳالهين ڳاريم ڳچ، ڪانگل ڪرهن جي.
الڙي طرف عجيب جي، سنيها ڏي سچ.
سرطن ماري آمهان، من ۾ برن مچ.
"علي محمد" اچ، سڏ لهي وڃ سور جي.

ماڙيءَ ۾ محبوب کي، ڪر ليلائي لاتيون.
بيحد ڪجانءِ بندگيون، پوءِ برهن جون باتيون.
هي ڏکن ڪئي آهيان ڏيري، پيو رئي سڄيون راتيون.
ڪلي دل ڪسي ولهن، جانب پاڻي جهاتيون.
ڪئل کي ڪاتيون، آهن علي محمد عجيب جون.

مٺي لام لڏي ، اڄ ٿي ڪانگ قريب جو .
آيو منهن ڏسي محبوب جو ، نور تجهان ڪونڌ ڪڍي .
ڳالهيون ڪري پرينءَ جون ، پيو ڏڙڪي منجهه ڏڏي .
وري ٿيو ال ازي ، علي محمد عجيب ڏي .

محبت مشتاقن ، اثر ڪانگ قريب سان .
سبي ويا ساهه ڪسي ، ڏيئي اندر ۾ آڪسون .
ڏاڍا پري ڏک جسا ، سونکي ڏيول ڏنا ڏاڪون .
ويٺي هت وسائيان ، سداس ساڪون .
ڪيو فراق ڦاڪون ، هيو علي محمد عجيب کي .

سيارن ساري ، آهيان ڪانگ قريب جي .
وڃي حياتي گذري ، سهمن ۾ ساري .
ويٺي هت وسائيان ، وارن ۾ واري .
ڳارٿي ڳاري ، آنءَ علي محمد عجيب جي .

وڃي در دوست جي ، داڍا ڪسر دانهون .
سجدا ڪري سڄڻ کي ، هت وڌي بانهون .
ايي تنهنجي آسري ، ٿي روز ڏسان راهون .
دادا امسي دانهون ، ڏي علي محمد عجيب کي .

وڻن ۾ وائي ، اڄ ڪري ڪانگ قريب جو.
وٺي ڏنائين جهنب سان، مون لوڪان لڪائي .
پڙهم جا وير سان ، تنهن لئ ڏاڍي لاڳي .
جهڙي جهڙي سندي ، مون اندر ڪيسي آئي .
ڏاڍي ڪل پوي ڪائي ، علي محمد عجيب جي .

وري اڄ اڏام ، موني محبوبن ڏي .
تو ني عطر اوتيان ، مشڪ ڪتوريون جام .
لوڪ لڪا جيئن نه پوي ، مخفي سلهاڻه صام .
آهي منڊل ڪي ساتام ، علي محمد عجيب جو .

اللهم صل علي محمد و آل محمد .

ڀاڱو

سرائڪي

ڪلام

مطلع آوے ڍولڻ يار وے تنڍيان ڳالهيان ڪن، ڪن ڪهلدي آن،
دل تے درد هزار وے، تنڍهان ڳالهيان ڪن ڪن ڳاري آن.

۱. تنڍے ڪيتے ڪانگ اڏاوان، دم دم ڀلي فالان پاوان،
روندي آن زارو زار وے، تنڍهان ڳالهيان ڪن ڪن ڪهلدي آن.

۲. هنڌ پٿرڻيان طول وڌائے، نعمن بن نا معلڍے ساهه سباڻے،
خولي لڳدے خار وے، تنڍيان ڳالهيان ڪن ڪن ڪهلدي آن.

۳. مشڪ مساڳ، تے مهندي لالان، بن تيڏے سرمے هار حمالان،
تئي سرخي صنبل فار وے، تنڍيان ڳالهيان ڪن ڪن ڪهلدي آن.

۴. ساوڻ بدلے مينگهه ملهاران، قمريان ڪوئل ڪرن پڪاران،
واڳ وصل دي وار وے. تنڍيان ڳالهيان ڪن ڪن ڳالدي آن.

۵. پچدي وتان مئين ڀاڻيان جوسي، وار ملڻ دا ڪهڙا هوسي،
برهه ڪيتي بيمار وے، تنڍيان ڳالهيان ڪن ڪن ڪهلدي آن.

۶. "علي محمد" ياد ياراني، هر دم تنڍي دلبر جاني،
سڪهڑا مل سردار وے، تنڍهان ڳالهيان ڪن ڪن ڪهلدي آن.

سلام

مطلع
آ دلبر ڏے دلداري يار،
ناز نيهان دے ماريے مار۔

۱- آگ اندر وچ بھڳ ٻلدي، لال لبان دا جام ڏي جلدي،
موي خوب خماري يار۔

۲- کھت وچ زلف دل ماہو کيتي، ساھ اساڈا سوگھا سيتي،
سرت گنوايم ساري يار۔

۳- تاب حسن دل جھل ٿهين سگھدي، ٿال عشق دے هل
نهين سگھدي،
عقل دي ڪا اختياري يار۔

۴- رو رو دل دا حال کريسان، سر قدمان تے لام تريسان،
باه ٻانديءَ کچي ڳل ڳاري يار۔

۵- علي محمد رهبر هادي، عشق دی ڪوني آ امدادي،
ٿيوان صدق صدق لک واري يار۔

ڪلام

مطلع- اسان مالڪ هر مظهر دے هون،
پيا خيال نه دل تي ڏر دے هون.

١- ڪڏان ملان هون ڪڏان قاضي هون، ڪڏان روزيدار نمازي هون،
ڪڏان مؤمي مندر وچ راضي هون، ڪڏان ڪار ڪفر دي
ڪر دے هون.

٢- ڪڏان جٽيا تلڪ لڳيندے هون، ڪڏان ڪاشي متڙا ونندے هون،
ڪڏان بت ڪون سجده ڪيندے هون، ڪڏان بيت الله دے
گهر دے هون.

٣- ڪڏان مؤمن مست موالي هون، مسڪين فقير سوالي هون،
ڪڏان مالڪ ولايت والي هون، بادشاهه ڪڏان ول بردے هون،

٤- ڪڏان چهڙے هون ڪڏان چور به هون، ڪڏان مجلس
والے سور به هون.
ڪڏان گم اندر وچ گور به هون، ڪڏان ڪان محبوبان
مردے هون.

٥- ڪڏان گل به هون ڪڏان خار به هون، ڪڏان بلبل باغ بهار
به هون،
ڪڏان روئندي زارو زار به هون، ڪڏان هڏدے هون ڪڏان
تردے هون.

٦- ڪڏان علي محمد اسرار به هون، ڪڏان صوفي منصف دار به هون،
ڪڏان تڙ سر ڏارو ڏار به هون، ڪڏان قدم انا ول پردے هون.

کلام

مطلع- اناالحق الیندے ہوں، بن کے یار سجن دی صورت۔

١- دین کفر دے تروڑم تگڑے، سوز فراق دے مایم سجگڑے،
رمزن روح رلیندے ہون، بن کی یار سجن دی صورت۔

٢- شوق دا شاہی طبل وجایم، الٹے کنڈ اڈی تے آیم،
کل کل کل کلیندے ہون، بن کے یار سجن دی صورت۔

٣- ہاہم برہ دی پڑکا لایا، دردان دل وچ دود دکھایا،
جوشین جان جلیندے ہون، بن کے یار سجن دی صورت۔

٤- برہاہین دا انت نہ کوئی، جنہن سر آیا جالے سوئی،
سر کے میدان ملہیندے ہون، بن کے یار سجن دی صورت۔

٥- "علی محمد" مام ملایم، دار اوپر چڑھ کمل کلایم،
ہر جا حکم ہلیندے ہون، بن کے مار سجن دی صورت۔

کلام

الف

مطلع بلبل ذاتی باغ صفاتی ، سیر کرن ہُن آیا ہے

۱۔ ہر گل ہے گلزار اوہن دی ، خوب تماشا لایا ہے

۲۔ سوسن ، سمن ، سرو ، صنوبر ، پھُلڑا ویکھ پلایا ہے

۳۔ طاؤس ، طوطے ، قمریاں بولن ، بلبل چہک مچایا ہے

۴۔ خوشبو کیتی عطار حسن دے ، شاہی شور مچایا ہے

۵۔ ہر پوشاکاں پاک حسن دیاں ، کھول نیناں دی کھایا ہے

۶۔ زیبا زنخ رومال رنگینہ ، کجیاں ملک منبایا ہے

۷۔ ہر عشاق نے شاہ گدا نوں ، قمریاں نے قتل کرایا ہے

۸ علی محمد ہر مظہر دے وچ ، رانجھن رنگ رلایا ہے

ڪلام

مطلع بے مثال اکیاں تھدیاں ، لودیاں عشاقاں نال

١- سولی تے منصور چڑھیندیاں، مٹے اہی جلب جلال ۔

٢- شاہ سرمد دا سر کٹاون ، رکدیاں التی چال ۔

٣- شیخ صنعان جلوان پایا ، برہ کیتس بسر حمال ۔

٤- ہوش پاکاں دا رانجھن پایا، جلوہ ریک جمال ۔

٥- شاہ شمس دی کلڑی کلاکے ، ڈیون درہ تمال ۔

٦- مجنوں مست لیلائی قردا ، ہرت کیتا بحمال ۔

٧- ہرت سداوندا کیچ دا والی ، ویکھ حسن دا ملال ۔

٨- "علی محمد" عشق تماشا ، گھسیتم درس دلال ۔

کلام

مطلع. تحفہ درد ملیا دلدار کنون ،
شعلے حسن شمع دے رخسار کنون۔

۱- جدھان جور کیتی دل بیمار اسر ،
وسریا علم عقل ہی سب ریت رسر ،
کوئھن حال ہائی الان رب دی قسر ،
دانھان دلوی کرہندی آزار کنون۔

۲- ابرو عکس بنیا دل احتان کیتا ،
میگان موہ ملک مستان کیتا ،
ڈکان خون جگر دا آئی پیتا ،
نکل آہ نہ سگدی بیقرار کنون۔

۳ کرن کیس قتل زلفان کیس ککر ،
لب لعل ملے جیویں شهد شکر ،
کاون ارض و سما ویکھ نال چکر ،
اهین لتکے سخے دی رفتار کنون۔

۴ گذریئے ورھیہ ڈھون کیتی کرنہ بلا ،
سکھا چاه زنخ والا آب بلا ،
سخے منھن تے ذیون . کرن غیر گلا ،
دل شاد نھین تکرار کنون۔

۵- گھنبد کول الا چپ چول ملا ،
کیتی نال "علی محمد" بول منا ،
تون نہ در دی دلبر رول مسا ،
جیہڑا بلبل کرلسے گلزار کنون۔

کلام

مطلع- تیڈا فرد دلبر جسم سارا سکا گیا ،
لائی عشق آتش تفرق کو نہ تپا گیا۔

۱- بے چاپ نمی ہے وہ دا بکیا ہساز بحری ،
مریندا ھے ترکان کلیجی کون لھری ،
زخم کر او زہری پھکل مار ہاگیا ۔

۲- حسن تیڈے سوٹا ہسا حیران کیتا ،
ایمان ناز والیاں سارا ہوش لہتا ،
ہنی پلیتا جگر کون جلا گیا ،

۳- سوا تیڈے سٹا نہین حاجت سردی ،
حیاتی گذردی ھے روز حشر دی ،
نہ مون جیندی مردی لوری یار لاگیا ،

۴- مریندا حسن دا ھے مہریاں سوجان ،
چتک پہان ھوائیں ، فراقین دیاں نوجان ،
تہا ہور ہرزے ملکھ دل دا بیا گیا ۔

۵- "علی محمد" عاشق الستی اصل دا ،
نہ لا انجام جانی کو جلدی وصل دا ،
کہنان واس کل دا سٹا سکا گیا

ڪلام

مطلع. تتڙا وهوا نينهڙا لهاوڻ ، ڪس دلڙي مور نه آوڻ .

١. ڀلون جام پلايئي زهردا ، ڪلهي عاشق اٿي شهر دا ،
ڏنئي لوڏا لوڙهه لهر دا ، ول ڪيتئي نه پال پلاوڻ .

٢- ڪلڪون ٻهار ڏهان پليان ٻاتهان، رووان ماه اهي ڪڙ راتهان،
دل ويرستئي ڳهٽ ڪاتيان، ڪهئي اٽا سعر سهاوڻ .

٣. معڏي چوڙے سن دي ياري، تنهن ته دلبر يسار وساري ،
مٺن درد فراقان ماري ، لاڏے اکيان رو رو ساوڻ .

٤- ڪم ڪار وسر گئے گهر دے، رنگ روپ هگو ٿئے زردے،
اسان تڏين بن جيندے نه مردے، آنا ماسڪ سارا هڪ کاوڻ.

٥- شهر ڦالبران وچ ڏکدے ، مشڪون سال گذر گئے سکدے،
هڙ ماسڪ اندر دے ڇکدے، ڪڏان اوهين مکڙا وکاوڻ.

٦. لاتيان يار علي محمد ديريان ، ڏيوان گهوٽ گليان وچ ڦيريان،
ٻڌ عشق لوايسر ڇيريان ، آئي گيت ڏ ڪان دے گاوڻ.

کلام

مدام: ڇا ڳيا جوش جذب مئي جام وهون،
ٿيو سي ماهر مخفي مدام وهون.

۱. ساقي سرڪ پلا سارا هوش نيتا، وچ مستي دي مدهوش ڪيتا،
آپا پيلے اندر جڏان شمر ڇيتا، پڳي گرگ گذر ڪر گام وهون.

۲. جسم اسم وچ غرق هويا، سڀ اربع عناصر ترڪ هويا،
ڪٿا ڪعبه وچن دا درڪ هويا، ٿيو سي الڳ ڪفر اسلام وهون.

۳. ويکم برهه والي بازار بزم، هويا حيرت دي وچ هوش هضم،
نڪته نينهن والا ڪيتم نقش نظم، اهين صورت دي سرسام وهون.

۴. جنهن ڪون پيش حسن دا آيا قلم، ست عاقل ڪهي آذان علم،
جوڙين شاهه شيرازي ڏوندا علم، اهين شاخ نباته دي الهام وهون.

۵. علي محمد مشتاق موت لڳي، تڏان ذات صفات دي اوٽ پڳي،
لوٽ لينهن والي اڻ موت وڳي، جند ڇٽ پئي دوئي دي دام وهون.

ڪلام

مطلع حسن حملي ڪر هزار، ڦوڙهه آيا جنگ جوڙ بي.

١- سينگ ابرو هٿ سڦلي، کولندا ڪمان اکيلي.
تڙ سر ڪريندا تار تار، خنجر ڏيندا ڪوڙ بي.

٢- نيڻا تفنگ ڏسو باليان، ڦوٽان مارن رک چاليان.
هڻي زلف خوشبودار هار، ڪهي ويڙهه دلڙي وڪوڙ بي.

٣- نوجوان حسن ظالم ٿيان، مٺيان عقل سڀ منهن کيان.
بيرحم ڪيتا بيقرار، ڪاه ماس هڏيان روڙ بي.

٤- لعل وس اسانڙا ڇاڏا ڪري، دل معذي حيران هوئي.
اٿي موج سر تي ڪر غبار، لهر نيهتا لوڙهه بي.

٥- لٿي دل شوق دي شعلي، "علي محمد" هڳي پولي.
شائق حسن ڪيتا شڪار، نهوڙا نياهس تروڙ بي.

ڪلام

مطلع: دوست دليان دا ول نھن آيا،
اکويان رو، رو ڇا حال وڃايا ۔

۱- دلبر وڇوڙيا ھي دلوي ناڻگھے،
مڻ روز اڏوان رو رو ڪانگے،
مرويسان، جيهان ڪنهن دے سانگھے،
ڏاڍا سوز سڄڻ دے ستم سهايا ۔

۲- نهين سور اندر وچ ساوڻ دے،
ھلي وار ڳڻان ڻڏے آوڻ دے،
ڦر ڏينهڙے اتون آئے ساوڻ دے،
نيڻان نمر وھايا ڻڙوا پسايا ۔

۳- مل عاشق لڳين ڪون وال ڪوليسان،
ڪر وس فقيري پيار ڪهوليسان،
اهين درد ديان داڻهان در در ڏيسان،
جوش جانب دے جسم جلايا ۔

۴- "علي محمد" ڪڏان دلبر آوے،
درد وڇوڙا دور ٿي جاوے،
پسوڙل ڪوڙے اسال ٻاھاوے،
سرها ٿيوے ساڻگ سهايا ۔

ڪلام

مطلع   دلڙي اداس ٿيندي ، ڪڏهان ملسون آ ماهي .

١- ٻور پوندے ٿي ٻاپل ، جهنڊڙي ويندي جل جل ،
رو وان اکيان مل مل ، ٻرهه ڪيتي ہے واهي .

٢- ڏينهن گذردے ڏک دے ، دود اندر وچ ڌکدے ،
اسان طالب تنڏے مک دے ، تنڪهون سب آگاهي .

٣- ڪي ، ڪي ڏينهڙے گهلدي ، جانب آوسن جلدي ،
خبر نهين ھک پلدي ، ڪال اولدا سسر ڪاهي .

٤- علي محمد ڏے آون دي ، ڪر ڪا لنهن نياون دي ،
ٻر اگن وچ ٻاون دي ، تنڏا ٻهت ٻلند بادشاهي .

ڪلام

مطلع۔ دل يار زوري کها نڀڳ وے ،
معني ته سمجهه نه چاتا اڳ وے .

١. اها قسمت تر دي اتري، معذي سنگت وچو گهني ملوي ،
جڏهه جوت جبل ويسان چتري، ڪهن ڪيچ والا اهو دڳ وے.

٢. ڪهان خوشحال تے غم کاوان، ڪنهن ڪرن ڏکها حال سناوان.
منيون جهدے لا مرجاوان، ڏيندا جهڙڪان سارا جڳ وے.

٣. دل موليجهه کهون ہے ماندي، ہٹي رات ڏينهان تڙپاندي ،
ڪنهن خبر نه يار دي آندي، ڪيتا عشق الوڙ الڳ وے.

٤. ”علي محمد“ دنيا فاني، ڪڏان ملسين دلبر جاني .
ٿيوان تلا مان تون قرباني ، سڪها آن سنيالن سڳ وے.

ڪلام

مطلع- ديس ميڏے دلدار، دلبر ڪر ڪا آوڻ دي ۔

١- راهه تڪڏي تے رانجھڻ سائين، رو وان زارو زار ۔
بسوند وسے جيوڻ ساوڻ دي ۔

٢- برهه تساڏے بيمار ڪيتي هان، دل تے درد هزار ۔
ڪر لائق لسعوڙے پاوڻ دي ۔

٣- ساهه ميڏا جا سوکها ڪيتا، تيڏے چشمان دي جھڪار ۔
لائي چوٽ اندر چجلاوڻ دي ۔

٤- شهر اساڏے شاهه حسن دا، آؤسون ڪهڙے وار ۔
اها بولي بسول بسڏاوڻ دي ۔

٥- ”علي محمد“ يار تساڏي، تانگهه لگي تڪرار ،
لهن سيڻے وچ سمارڻ دي ۔

ڪلام

مطلع- ڏکڙا الله دا ويسون نال چائي ،
سهڻا نہ سڻنا فرياد ڪائي .

١- لک لک عريضان ڪلڪان گسام ،
پيارے پنهل دا پيغام نہ آيم ،
ڏاڍي ڏکان آن دلڙي ڏکايم ،
ويندي حياتي گذري اجائي ،

٢- دل کون ازل دي لگوي ڪا لوري ،
ڪٿي ڳارائے جهردي اے جهوري ،
اصلي نہ آندي تنبڙي ندوري ،
رهندا هميشه ساهڙا سودائي .

٣- ڪڙم تبهلا ڪوئي نہ ڪم دا ،
سگتي نہ ساتي مٺڙے هردم دا .
ڏکيا وقت لنگهدا گذران غم دا ،
واقف اتان کو نهين حال پائي .

٤- "هاي محمد" عاشق ازل دا ،
سوا صنم دے روحڙا نہ رلدا ،
هر دم هجر دا پيا چانديں پلدا ،
رهيا داغ دل تے جانب دا چائي .

کلام

مطلع۔ ذات صفات دا سانگ بنایا ،
آپ تماشا ویکھن آیا ۔

۱۔ اینڈے آون دی ہس ضرورت ، مصور تھی بنایس مورت ،
خلق الادم علی صورت ، قطرے وچ سمولہ سمایا ۔

۲۔ مُکھ تے مصر دا برقعہ پایس ، حسن دی ہرجا موج مچایس ۔
ارنی دا آواز الایس ، ول تال تجلی طور جلایا ۔

۳۔ قُمْ بِاِذْنِی حکم چلیندا ، شاہ شمس دی کل کلیندا ۔
ذکریا سر کرت چلیندا ، سولی تے منصور چڑھایا ۔

۴۔ ہیجھ کیتس برہم بیراگی ، خواب عدم وچوں تیس سجاگی ۔
"علی محمد" سہنا ساگی ، جتہا ہاکے تلک لگایا ۔

کلام

مطلع- رب کیڑیاں دی شالا پاڑ ہٹے،
میڈا ماہی نہ مٹھی ڈھون منھڑا مٹے۔

١- جھن ڈینھن لاکون پایا ہار لیا،
ڈاڈا جوش کیڑیاں کون جا گ پیا،
ساڈا دل رو ہیٹا حال تیا،
دشمن دور تیون سب کافر کٹے۔

٢- خر کھڑے سڑ سب خاک تیون،
مٹڈے چاک اندر دے چاک تیون،
اکھاں وٹک رانجھن کرن پاک تھون،
دکی دلڑی دا من مرض ہٹے۔

٣- وجن غم الم خوشیاں خوب گلن،
عزیز کیڑیاں دے شل راج رلن،
گالھیاں عاشقاں دیاں ساکاں ملک ھلن،
پر جسام ہوون ول وصل ولٹے۔

٤- کھڑیاں پھڑیاں نون مٹھی تہ بام ڈوان؛
صدقے ساجن تون کر سر ساھ گھوان،
چم قدماں کون کنڈ لاھم ڈیوان،
مٹڈا لاش لٹاں نال یار لٹے۔

٥- علی محمد دلڑی شاد ہو وے،
اسے دین ودون برباد ہو وے،
سوھنا دلبر شل آباد ہو وے،
بازی برھ والیاں کنون کھر کٹے۔

کلام

مطلع روز ازل دے لکھوا اساڈا ، نال ماهي دے ناتا .

١- کنڑکون تے روح نہ آهاں اسو رانجھو اسان چڑھا تا .

٢- خویش قبیلے پل گھو ے ، ڈاڈا بھچ مرن آ ہاتا .

٣- لوک سارا مل توک کریندا، مھٹے ڈھنڈي مے ماتا .

٤- بھر پوشاکاں پاک حسن دیاں ، راول رنگوا لاتا .

٥- علي محمد عشق علي دے ، کول ڈتسا دل کاتا .

ڪلام

مطلع- سهڻي يار سڄڻ دي سانگي ،

ڦران مست قلندران وانگي .

١- مٺڙا عشق نهين اڄ ڪالهه دا ، اهو لڳڙا روز ازل دا ،

مٺي تهه گهاول حسن دي گهل دا ، هر لوان ماس دي گهانگهي .

٢- ڪنهن سانگي سانگ ڪيتو سي ، ڏاڍا دل کون درد ڏتو سي ،

پر جام ڏکان دا پيتو سي ، آئي هنڊڙي سخت اڙانگي .

٣- ڏک ڪيتي حال ڏهيلي ، رو وان ڪانگ اڏا هر ويلي ،

من ماهي مسولا ميلي ، ڏاڍي طلب اند وچ تانگهي .

٤- دلدار "علي محمد" دل دا ، هر تسالپران وچ تلدا ،

ڪر ناز ماهي خوش ڪلدا ، جنهن دي ملڪ "هندي ني سهانگي .

ڪلام

مطلع- موٽي يار نہ خبران لڌيان ،
ڳئي سال سڏان سڀ مٽيان ۔

١- ڪيها سيالا ساوڻ آيا ، ول ڦيرا يار نہ پايا ،
اسان رو رو حال ونڃايا ، ڪي ڏينهڙے اڱڻان ڳليان ،

٢- مٺڪون موت نہ ماريا چندے ، آئے يار برهہ سو غمدے ،
ساري رات هتون ڳئي رمدے ، ونگ يارهے راتيان اتهان ۔

٣- ماهي يار نہ منهوا ڏ ڪالے ، ماريا درد جدائي والے ،
ڦٽے داغ اندر سو ڪالے ، رهيان ڳالهين دل تے ڪليان ۔

٤- "هاي محمد" دلبر آوے ، تڏي جانب جهوڪ وساوے ،
نيون سلڙے ڪٽدے ساوے ، جنهان سٽے سڀ سختيان سليان ۔

كلام

مطلع- عشق دا تكوا تاب ،
نال آون دے چوٹ چلاوے۔

١- كاٹ اندر وچ لئيندا كھولي ، جندڑي جهور كريندا جهولي،
عشق اوبڑا عقاب ، ماس هڈاں دا جهٹ پٹ كا وے ۔

٢- عشق جنهين سر قدم ڈريندا ، هوش عقل سب گم كريندا،
ڈيندا شوق شراب ، چاڑه سولي تے حكم هلا وے۔

٣- پهراهي خود راه عشق دي ، پهر لگ پڑكے پاه عشق دي،
ھاڑه كريندا كباب ، مار مشتاقاں لون پال پلاوے۔

٤- عشق دے رنگ عجائب نيالے، حسن قبح ڈونهين مست ديوانے،
هويا حيرت وچ حباب ، آن اچانك رمز رلا وے ۔

٥- علي محمد سر هے سارا ، وقتي النفس سمجه اشارا،
روحي راز رباب ، دلبر آ كر ديد ڈكاوے ۔

ڪلام

مطلع۔ عشق ڏهندا هے سر دي ٽوپي ، جهڙا ڳالھ ول پاوے کو۔

١- برھ پليندا هٿ ڳان لاوين ، متان اهڙا سمجھ ڇڪاوين ،
ڦر نه هر گز اڙ وچ پاوين، ڀن ڀول ٻلي اٿ پاوے کو ۔

٢ اِس تے مجنون نام دراهم، بلے شاھ نون قتل کرايم ۔
مستي وچ منصور مرايم ، کهت انا الحق ڳاوے کو ۔

٣- يوسف ٻن وچ خواب خيالي، انهيم دلڙي زليخا والي ،
نهين تير حسن دا وينڊا خالي، اهو سينے اندر سماوے کو ۔

٤- عشق جنهان ول ڀندا جهاتي، جيتان چن کرينڊا چاتي ۔
ٿرڪ سڄيندا صاف صفاتي، جيندان جان جلاوے کو ۔

٥- هر جام پلايا مٺڙے ساقي، علي محمد مست مشتاقي ،
وسر ڳيو سے خرقا خاڪي، مر جي محب مناوے کو ۔

ڪلام

مطلع- ڪر نسال مسافر مسالسا ،
دل ڪسس ڪيون يار سهاڻسا .

۱- ڏس نالا ذات سناسي ، تون ته وطن ڪهڙے دا واسي .
ڪيتئي آوڻ نال اداسي، تنڏا اصلي ڪهڙا ٺڪالسا .

۲- چنڙے ابرو تير ڪمانا ، تنڏي ديد ڪيتا هے ديوانا .
ڪهوين ماريئي سوهڻ مستانا، گهتيئي گهوٽ اندر وچ گهاڻا.

۳- بشري بسرقعه پسايئي ، منڏا سهڻل سام سسڪايئي ،
مهر دي مرلي وڄايئي ، ماريئي دلبر درد دا دالسا .

۴- هٿ وچ ڪات ڏريندئين، ڪئي عاشق قتل ڪريندئين ،
مرڪڻ نال مريندئين ، ڪنون رهت سکون اما راڻا .

۵- علي محمد يا پرين جهاتي، اٿان آن ڪيتئي اثباتسي ،
اما صورت جوڙ صفاتي ، ڪيتئي سهڻا سانگ مستانا .

کلام

مطلع   ڪنهن ڪون سڻاوان آزار دل دا،
وڇڙي ورهياندي نهين يار ملدا.

١- مٺن تان سٺي دا ڏکيا جياڙا، قاصد سڄڻ ڪون ڏيوڻ لياڙا،
هالهي تساڏي سڱ نه سياڻا، هيٺا نه ڪيتي ڪلان ترس تل دا.

٢- مدتان گذر گئيان اونڌا نه جاني، دردان ڪيتي هي دلڙي ديواني،
نتي عمر سب جوڀن جواني، باقي رهيا وچ پاندا هي گل دا.

٣- مرڪي پلاڻي مک دي سوائي، ترما ڏکي دا ڪيتي تواني،
رهيا وچ تحير مرغا هوائي، محشر مچاڻي ظاهر ها ذل دا.

٤- "علي محمد" بولان بولندا، آيا عشق ڪلا مشڪون کهولندا،
ڏے ڏے جهٽڪان در در رلندا، ڏاڍا بار سر تے آيا پيمل دا.

ڪلام

مطلع- ڪيڏا ناز نينان دے ڪمال ڪيتا ،
لٽ ملڪ دلان دا دلدار ٿيا .

١. چٽن تير تفنگ سينا ڇير سٽن .
هنا خون ڪرڻ دے نا سور هٽن ،
عاشق ازلي ڏے سر سوپ ڪٽن ؛
جنهان ساه سڄڻ گل نال سيتا .

٢. جنگ جوڙ ڪرن جولان اکيان ،
ويڪن نال امالڪ آڻ ڦڪان ،
ڪنڌ ڪاٽ ڏتے سردار سکهان ،
پر جام وصل پيالا عين پيتا .

٣. جهلدے آڻ اهانڪ آر ڪرن ،
تڙ تار سري پهلے وار ڪرن .
اما نال عشاقان ڪار ڪرن ،
جيوين مار مقل ڪرے شهر ڇتا .

۴. دل يار علي محمد نال لڳي ،
تڏان اسم جسم دي اوٽ پڳي .
روحي راز والي تن تار وڳي ،
ايوهن دلبر آ ديدار ڏتا .

کلام

مطلع۔ لٹ نیتا ہے ہوش اساڈا ، چیرہان دی چھمکار وے میاں،

١- مشتاقان دے مارن کیتے، پاوف کجل دی ڈار وے میاں،

٢- موءِ محبوبی کرن مقید ، مشق عطر تاتار وے میاں .

٣- رنگ برنگی حسن حقانی ، چمن کلیا چوڈار وے میاں.

٤- شاہ منصور کون حسن وکایا، دار اوپر دیدار وے میاں .

٥- ہیر دے کیتے رانجھن، سائوں، چوڑیا تخت ہزار وے میاں،

٦- شیخ صنعان کیوین پایا ، زاہد گل زنار وے میاں .

٧- شاہ عطار کون قتل کراکے، نیہن کیتس لروار وے میاں،

٨- لعل بتول دے حسن حسین، ہاری آنایا بار وے میاں .

٩- علی محمد حسن کریندا ، اصلی کھن دی کار وے میاں،

ڪلام

مطلع- نال تسا ڏے مٺڙا سائين ، اکيان اهلڪ ازمان ۔

١- تون بن اساڏيان ڏاڍيان دلبر، گذرن ڏکيان گهڙيان ۔

٢- لڳيان روز ازل ديان اسان کون، جيءَ اندر وچ جڙيان ۔

٣- سر عشاقان ڪاڻ قتل دے ، اهے نوجوان حسن ديان چڙهيان۔

٤- چاڪ فراق دے چاڪ نہ ٿيندے، ڦٽ نہ وڃيندے ڪڙيان ۔

٥- علي محمد ڪر صبر ملڻ ڏي، ڏاڍيان درد مڃايان تڙيان ۔

ڪلام

مطلع- نام مولا دے يار پيارا ، وطن اسان ڏے آوين وو ۔

١- ڪرچهسي ڪملي يار تساڏي ، چنڙا ڀري تون نہ چاوين وو۔

٢- ڏک دے رو رو ڏينهڙے گذاران ، فرڪے ڦيرا پاوين وو ۔

٣- تن من اندر تانگهان لڳيان ، ماهي مکڙا وکاوسن وو ۔

٤- درد تنڏے من ڪيتي آن ديواني، چاڪ نہ دل دے
چڪاوين وو ۔

٥- علي محمد دا عرض اهو سن ، سائل ڪون نہ سڪاوين وو ۔

کلام

مطلع۔ تشہ عشق حسن دا ناہ ڈیندا،
گالھیاں علم عقل دیاں ہاہ ڈہندا۔

۱۔ محبوب ہلنا محلات اڈا، رنگ ذات صفات دے نال گڈا،
رالجھن جھنگل پوویندا فقیر ھڈا، ست لشکر سوہن
سپاہ ڈہندا۔

۲۔ صورتحال ڈٹر لک مار لیا، ہلدا ابرو وچوں انوار تیا،
سک چین صبر آرام گیا، برھا ہال بدن وچ باہ ڈہندا۔

۳۔ کر خوب حسن ڈاوے کھل آیا، چوُ طرف چشم چمکار لایا،
چم بار عشاقاں سرتے چایا، مٹے منصوراں دے لق لاہ ڈیندا۔

۴۔ یعقوب نبی دا دلدار ملا، یوسف یار زلیخا وچ خواب ڈٹا،
سلطان سوہن کئے ملک فنا، کر تخت دلہاں دے تباہ ڈہندا۔

۵۔ علی محمد اکیاں آپ اڈا، مل شہر بحر بازار کیتا،
"با فوج حسن دی مار چوُھا، کڈ ہروان شمع تے کاہ ڈیندا۔

ڪلام

مطلع تهن ساعت ماهي بنان دي سردي

ساري ڪار وسر ڳئي گهر دي۔

۱- نال ماهي مئن لڏيان لاوان ، تتڙي گهڙے دي سور نہ پاوا ،
ڪهوين دلبر يار رنجاوان ؛ مئن تہ بانهڙي آن جنهن دے دردي۔

۲- حال ڪيتم رو زليخا وانگهے ، رات ڏينهان پئي دلڙي تانگهے ،
سهڻا آيا ميڏے سانگے ، مئن تہ ويک ماهي کون ٺردي۔

۳- ٻوڙ وطن آيا ملک بيگانے ، لوک سارے دے سهندا طعنے ،
ويس فقيري پهندا گهانے ، مئن تہ مرلي سڻ سڻ آن مردي۔

۴- علي محمد اهے قرب ديان ڪليان ، روز ازل ديان اکيا ملهان ،
سر تے سهندريان جهڙے جليان ، ڪيهي ڪسال تنهان
کوڙے کردي ۔

کلام

مطلع۔ ویس مٹاکے یار پیارا، جوگی تھی اٹ آیا ہے۔

۱۔ رمز رندی دا پایا چولا، شاہ حسن دا ویکھ شعلا،
عبدیت دا کرکے اولا، ایسا چھاپ چھپایا ہے۔

۲۔ ہردم یکرنگی بیک دا بانا، ہن مٹک نکڑے کالدا گانا،
در در پھردا مست دیوانا، اساجو لٹھن نچایا ہے۔

۳۔ مرلی وجیندا ماہی، رنگپور ڈے تھیا راہی،
مست شان ٹھانا شاہی، کھوٹ کھلی کڑ کھایا ہے۔

۴۔ علی محمد بول الیندا، ہر جا مٹھا چشم چلیندا،
نی عاشق آپ کون آپ گھولیندا، تاب حسن دے تایا ہے۔

کلام

مطلع- هر صورت دے وچ یار آیا ،
کر جانہہ سؤ جنسار آیــا .

١- کتان میر اسیر تے پِیر هویا ، کتان فیرالي فقیر هویا ،
کتان رانجهن تے ول هیر هویا ، کتان جنگي بي جنگدار آیا.

٢- کتان ساغر تے ول ساقي هے ، کتان رند یگانه باقي هے ،
کتان تاج اوبر لولاکي هے ، کتان دلدل دا هسوار آیا.

٣- کتان قاضي هے کتان کملا هے، کتان شاهي بدّهدا شملا هے،
کتان حسن اوُندا کر حملا ، بن یوسف مصر بـ-ازار آیا .

٤- شمس کتان منصور بي هے ، کتان موسیٰ تے کهطور به هے،
ني صنعان ولیندا سور به هے، کتان عاشق ني عطار آیا .

٥- علي محمد خوشنود به هے، کتان دردان والا دود بہ هے ،
عبد کتان معبود به هے ، ایوین مطلق ني سیار آیـا .

کلام

مطلع۔ قربان سید تنڈے آوݨ توں ،
بن کربل جھوکاں لاوݨ توں ۔

۱۔ کوئی مثل نہیں ہے مثالاں دا ،
سخی محمد پاک دے لعلاں دا ،
دنیا عقبیٰ وچ لجپالاں دا ،
عالی رتبہ عشق دے پاوݨ توں ۔

۲۔ پانی بند ہا کیتو نے صغراں دا ،
وتا مینہہ ظلم دے ول تیراں دا ،
ویکھو صبر شکر منڈے پیراں دا ،
جھل پال ہتاں تے کھاوݨ توں ۔

۳۔ جگر گوش۔ علی دے رازاں دے ،
پاکل پاک بتول دے نازاں دے ،
تلے خنجر پڑھن نمازاں دے ،
سر سانگ تے قرآن سناوݨ توں ۔

۴۔ شاہ واقف ہا ہر گالھ کنوں ،
اقرار والے احوال کنوں ،
اہین شام دے قید کشال کنوں ،
ذکیا بار زنجیراں دے چاوݨ توں ۔

۵۔ علی محمد دکھ سب دور کرو ،
منڈا عرض نظم منظور کرو ،
اندر داخل اپنے حضور کرو ،
کنا قدماں دے نال رلاوݨ توں ۔

اللھم صل علی محمد و آل محمد ۔

سي حرفي

الف: اوہڑا راہ عشق دا کوئی ہر دلاور ہاوے ۔
سوز والے پئے مرتے، سہرے وچ میدان دے آوے ۔
جان نثار کرے جا جلد، آکھن انا الحق الا وے ۔
علي محمد کیاسے برہ دي بازي، اجہون صوفي نام سداوے۔

ب: باب مطالع بسرم والا، کھتم صورت نقش نگار وھون۔
چمک پیان جبین بادل بجلیان، اهین ابرو دے انوار وھون۔
ڈار عشق دي وار کيتا، هر تار زلف غمدار وھون ۔
علي محمد بلبل بنيا، چشمان دي چمکار وھون ۔

ت: تاب حسن مہتاب وکا، ڈے چاک مثلي دل چير گيا۔
جل جان گئي پروان وانگے، گھت ساہ اندر کا سور گيا۔
اهين جوش کنون بيہوش تئي هان، ول وسر سمع بصور گيا۔
علي محمد کرباد سجن کون، مک وچ مسک سرپو گيا۔

ث: ثابت ذات صفات وچون، کر عاشق سر کون سٹدے ني۔
که طور والا او نور ویکن، منصور نہ منھوا مٹدے ني،
ڈک بک کنون سڑ مسک جالسدے، او تان رو رو
راتيان کٹدے ني ،
علي محمد ماتام مچا، او ويس ها ليلڑے ولدے ني ۔

ج: جھان جي جوڙ نہ آهي، هڏي نال ماهي ياري اڳ دي هے،
لک ڏين کران قربان سجڻ توں، نال عشق شرع کھڑي
لڳدي هے،
تني لک لکيا تقدير اهوين، ڏے خلق خواريان وڳدي هے،
علي محمد ماهي يار ملے، دل تار رانجھو دے تڳدي هے.

ح: حال سڄڻا سڻ لعل هڏا، مڙ پال نظر کر ڀاڄھ والي،
درس ديدار دي بکي هاں، سڄڻ ہي طلب نهون تخت
تاج والي،
کيئي سال گذر گئے سڪدے لوں، کڏاں مهل ٿيسي
معراج والي،
علي محمد تھڏے عشق کيتي، اڄ حالت آ ڏيکھ
حلاج والي.

خ: خوف ڪنون ايوان خيال هولدا، معشوق رهے نہ ناراض هڏا،
دنيا عقبي دي پرواہ نهين، کڏ نال هو وڃے همراز هڏا.
هے ڏنگ جدائي تنگ کيتا، نهين لنگھ اؤنداسڻ آواز هڏا،
علي محمد کر جھٽ اهو دل ڦٽ گيا بحري باز هڏا.

د: دلال اهين ملک حسن دا، چا حضرت عشق کيتو سے،
سر ساهہ جڏاں قربان کيتم، تڏاں شوق شراب پيتو سے،
دار اتے دم مار منصوري، چڙهہ برهہ دي بانگ ڏتو سے،
علي محمد کر يار کون سجدہ، اتاں نينهن نماز نيتو سے.

ذ: ذکر محبوب دا ہردے ہردم ورد پڑھاوندے ہون ،
لنه بک آرام حرام لذت ھر خون جگر دا کھاوندے ہون،
سر کٹ اچل ست قدماں تے کر منتاں یار مناوندے ہون،
علي محمد اها ویک صورت ، لکھا تاک جھیاں گل
پاوندے ہون۔

ر: رمز لگي رانجھو دار والي، سب پل کٹے ھار سونگار مثنون،
سینے چاک فراق ھلاک کیتا ، نھوں آوندا چین
قرار مثنون ۔
مور نہ لاوندي ھر گرا کیاں ، اگ ھولدي وچھوڑے دي
سار مثنون ۔
علي محمد ویک عجب مٹڈے ، مٹاں یار چھوڑیا ھے
وسار مثنون ۔

ز: زور زار دي جاہ نھین ، توڑے عشق حقیق مجازي دا ،
عشق ڈیندا کیل سر دي فتوي ، اتاں کم نھین انکل ،
بازي دا ،
جنھن صورت کون نہ سجدا کیتا ، لھین فرض قبول
اون نمازي دا ۔
علي محمد مهدان اهن وچ ، ھے آوڻ کم کنھن غازي دا۔

س:- سلامت او ننگري هووي، جتان وسدا سهڻل سائين،
بخت بلند اقبال مسرت، هوئي يار دا قيامت تائين.
ڪعبه وچ حضور اساڏا، ويکان پاڪ پرم دهان جائين.
علي محمد دلدار ڪون دلڙي ميڏي، دم دم ڪري دعائين.

ش:- شهادت جام عشق دا، ڪيئي پيون هي سر ياڪي،
ڪيئي اسم جسم ڪنون چڪ ويندي، او لهن ليثان
وچ لاڪي،
ڪي شهر بهرتي فردي جهنگلان، سر وچ پاڪي خاڪي.
ڪيئي بوڙلا لهن گهر علي محمد، وچ سهني جهاتي پاڪي.

ص:- صبر اهين سک وين گئي، دن رين هي عين عذاب ميان،
اهين آگ اندر بن داغ ڏني، اوڏندي سيني بوهه ڪباب ميان.
بي قياس عشق ڪا ماس کيا، تيان رگهان سب رباب ميان.
علي محمد سهڻي يار اگون، نهين ملدي سوال جواب ميان.

ض: ضرب برهم دي مار سهڻي، ميڏي دلڙي ڪسدي ڪس گئي،
گهنڊ ڪول نقاب اهوين ناز ڪنون، دل هسدي دلبر
هس گئي،
مار هنجوان دي ميوگهل پاوندي، رو نين بہ وسدي وس گئي،
علي محمد ڪر يار ڪون سجدي، ايوين ڪسدي گوڏڙي
گس گئي.

ط: طرف نتڏے هڪ حرف لکان، مڱدي وصيت پالڻ جاني وو،
هڪ ڏينهن اتون لهڻ هلڻا ٿيسي، چوڙ دنيا اے فاني وو،
ڪفن دفن دي لوڙ نهين ؛ تهوے ديدار نصيب ديواني وو،
علي‌محمد لک لاش اتے ؛ ڏيوين اپڻا نام نشانــي وو •

ظ: ظلمات اندر ہا جهات عاشق؛ او سر دا سانگا چوڙ ڏيندے،
کے بحر عمق دي موج اندر، جهاز جسم دا بوڙ ڏيندے،
کے ڪاڻ معشوقان مشرڪ هولدے، دهــن دے دفتر
لــوڙه ڏهندے،
علي‌محمد کے سوس ڪتا، وچ يار دے قد مين جوڙ ڏيندے،

ع: علم عقل ملان پل وچني ، پڙهن نقطا يار دے نام والا،
عشق ڪنون لڪ پهندئين اولے، هڪ ڏيکين ها چٽڪا
دام والا
آبے ڏهوين ها رو رو خبران، هڪ ڏيک ايوين جے جام والا.
علي‌محمد دي دامن گهن، تيوين واقف مخفي مام والا •

غ: غرق عاشق تي ترڪ جسم ڪر، ويــکن جلوه لــور
جمال ڪنون ،
وجه‌الله دي ويک صورت، تهندے واقف وصل وصال ڪنون،
ثم بکم مهر لڳا ڪر، هڪ ويندے قيل و قال ڪنون،
علي‌محمد شڪر ڪــريندے ، جـدان فــضل تــهندا
في‌الحال ڪنون •

ف:- ذهر فخر دي جاه نهين، جتان واسنگ وڳوڙي کهٹ
ونگ ہلے،
ہژم منبد نکھے جوگي مرلي والے، اکهون جوڙ جادوگر
جنگ ہٹے۔
لک مار دے ڈنگ بيمار ڪيتے، ڪيئي وچ لحد لہہ
لنگھہ ہلے،
ڪر علي محمد سہنگار صفاتي، رانول ڪھڙے لائي
رنگ ہٹے،

ق: قاول عامل دليان تے سهٹا، ڪيڏے ڪتڪ پڑهاوندے هو،
ذڪيے دم جدائي دے غم ڪہتے، وت ورهہ وجود
وڑاوندے هو،
سڪ ڪات حسن دے رات ڪلے، ڪوئي آتش وچ
اڑاوندے هو۔
علي محمد دہن ڪفر دے، اهے ڪھڑے سبق پڑهاوندے هو،

ڪ:- ڪملي بے عملي معن هان، تہ بہ دلدار تساڈے دردي آن،
ماري تانگھہ تتڏي چڪ سالک سينے، قمري وانگ
ڪوڪاران ڪردي آن۔
تڏي بهاس ها ساس اداس ڪيتا، ہٹ ساس چکين نال
مردي آن۔
علي محمد مشتاق ڪنون، معن تان مرض وچوڑے
مردي آن۔

ل:- لاهه لباس سب لوڑاں کیتم ، رانجهو چهوڑ گیا مینڈا
بهاڑے جي،
وچ ملک وسایم بار کهلوڑے ، آوندے پاڻ نظر سب
بهلاڑے جي ،
نهين نال سجڻ دا کرني حال ڏيندي ، بيلي بار اوجاڻ
هر ونڄاڑے جي.
علي محمد ماهي نال مينڈے ، ول سرلا کرسم سولاڑے جي .

م:- مهاراڻ سوز ساهي ، رو وان رات ڏينهان خاموش نهين ،
ڏکان ڳڀال کيتي دل لعل لهو، الهه پاک جاڻي پورا
هوش نهين.
خواب خيال گيان پل خوشيان، گفتار سڻ والا گوش نهين،
علي محمد تصوير تهندي، فراق کنون فراموش نهين .

ن:- اينهن نيڻاں سهڻا شينهن وانگوں، چهه مار اندر وچ چپ بيٺا،
ڏاڍي تم ڏيندا هے جم والي، ڏے نانبال دلڙي نپ بيٺا،
کهت شور شهر دے زور کنون، کيڏ کسور کلهڙا
کپ بيٺا .
علي محمد سوز والا ، سر ساهه مينڈے آ سپ بيٺا .

و:- وره نے دل ونک گئے، سک سک دي ضعيف زبون کيتا،
عشق انا سے آدمخورے ، کاه ختم جسم دا خون کيتا،
نصفان اسکے نيشان ڏتے، کيڏ مغز ملے ها مجنون کيتا،
علي محمد فراق قتيان نون، اهين مار حسن مجنون کيتا.

ھ:- ھک رھی آن نھوں دلڑی ھندی، وچ ازی ھے نال ارانگے،
ھیل ھٹیکی ھے دلبر کیتی، ملی کلڑی مرغی وانگے،
اساں پردیسی وطن پرایا، کنھوں سالگ کھتو ہے مانگے،
علی محمد اوکا بار عشق دا، اے سودے سب نی سھانگے،

ء:- اھوین ھے اصول عشق دا، جتاں آل کرے اثباتی،
نال نفی نابود کریندا، ڈاڈیاں ضرباں مارکے ذاتی،
حل سینے سب حل ہوندے، چک چھم ڈیندا وچ چاتی،
علی محمد اسر کر ہالا، پھر ڈیندا آب حیاتی۔

ی: یار بناں بیمار بئی ھاں، لگے کلیاں باغ کماوں،
ڈنڈڑکار ھزار غبار غمانڈے، اوندا ملک سارا ھی کاوں،
منوال مکاں کوں مجتاں نیتا، کیہاں خوشیاں کل الاوں،
علی محمد دلدار بسنا، لاڈے اکھاں رو رو ساوں۔

اللھم صل علی محمد و آل محمد۔

سي حرفي

الف:- اندر سهڻا ارمان تڏهن، بيتاب ڪندي دل خواب ڪنون.
مڪ دم نه گذرنا غم باجهون، اهن اکيان والي
آب ڪنون.
ڪيڏي دين ايمان ڏيان گهاء دعوي مڪ گئي مائي
باپ ڪنون.
علي محمد نال الاوهسن، ڪول جا لبق نتاب ڪنون.

ب:- بازار برهه دي اڙد حسن دا، لگي تيغ دڪال آيا.
زابر زلفان ضرب چلائي، درماء لهو وهه لال آيا.
ڪڏوهان لون جا ول ول ڪهندا، حيرت دي وچ حال آيا.
علي محمد عشق سهڻي دا، درس اهو ئي دلال آيا.

ت:- تلڪ لاهيم تلقين والا، هن زهد عبادت ڪار نهين.
حج زڪواتان جوڙ ڏيتم، تنڏا عشق ڏيندا اختيار نهين.
ڪعبه قبله پل گهيو سي، مڪ پلدا سهڻل يار نهين.
علي محمد سرڪ هلايتي، سرت والي ڪائي سار نهين.

ث:- ثابت نهين ڪو هوش عقل، رهي ياد نماز رکعت نه ڪا.
اهو ويک قلم کيا جوڙ علم، رهي بي تي والڙي بات
نه ڪا.
خون جگر خوراڪ ڪيتو سي، لنگهي روون باجهون رات
نه ڪا.
علي محمد سهڻي دي سوز جوڙي، سبحان بي سوغات
نه ڪا.

ج:- جدائی ساڑ تیڈی ، گھر ساڑ دی ڪار وسار ڈتی ۔
قرآن ڪتاباں پڑھ نہ سگھدے ، ورد تیڈے نہیں وار ڈتی ۔
عشق جڈاں اذان پڑھائی ، عقل اڳاں جنگ ھار ڈتی ۔
علی محمد نام سڄݨ دے ، ڪھتی ہار اکار ڈتی ۔

ح:- حال ڪنون بحال تھی ہاں، ہے حسن تیڈی حیران ڪیتا۔
خون ڪنوں زیرف جسم ڪر، ایمان والڑے ناز نیتا ۔
ماس ھڈاں دا ہٹ، ہٹ ڪاوے، شوق تیڈے دا
شیر چیتا۔
علی محمد روز ازل دے ، لال تیڈے گنڈ ساھ سیتا ۔

خ:- خوب اکیاں محبوب والیاں، اھے جن بشر ڪوں
باند ڪرن۔
دوزخ ڪوں جھٹ بہشت بناون ، جیسے رمزاں والے
راند ڪرن ۔
عرش زمیناں کاون لرزے، لسکوڑے، نکوڑے ہاند ڪرن۔
علی محمد او مرڈے اٹاون، جڈاں رخ توں پرے ڇا
باند ڪرن۔

د:- درد تیڈے رنگ زرد ڪیتا، اڈ ہوش گیا ڪافور وانگے۔
مسک تیڈی وچ مٹ، مڑ رھی آں، موسیٰ ابی دے
طور وانگے ۔
ویکھ زلف تیڈے زلسار ڇا پایس، آکھیم انالحق
منصور وانگے ۔
علی محمد دل ڪوں پیارا لگدا، سہنا اسم صنم دا نور وانگے ۔

ذ: ذرا ڈھون پاک پیالے، عیاش والا جنہاں چکھ ڈٹھا۔
انہاں وانگ منصور منظور سولی کر، لال لہو سدھن
سک ڈٹھا۔
اہے جانڑ ہمیشہ حیات ہوسن، جنہاں کھات اندے کند
رک ڈٹھا۔
علی محمد ملا عرض اہو، منظور کرو جا محب مٹھا۔

ر: ریت پریت دی اوکی اڈانگی، عاشق ویکھ نہ ہٹدے نی۔
شمع اتے شتاب آون، پروان وانگے سر سٹدے نی۔
موتو لی میدان ماماون، منہ توا سور نہ مٹدے نی۔
علی محمد سر چاڑھ سولی تے، اہو عشق ادا جھوٹا جھٹدے نی۔

ز: زیر خنجر سر سور ڈیندے، جھٹکے نال سہٹے یاری
لاوندے نی۔
بار ملامت پرم والا، چم چام کھون سر چاوندے نی۔
راگ سہاگ دی کھوٹ کہلی وچ، کہت انا الحق گاوندے نی۔
علی محمد کر ثابت سر کرن، صورت وچ سماوندے نی۔

س: ساس اداس پیاس تتڑے وچ، سب چھک گھڑے سوال
جواب مٹھا۔
ساز سنے وچ سوز تتڑے دے، وجدے روز رباب مٹھا۔
آپ اندر وچ جاگ اٹھی، دل کھساڑم کھسرندی
کباب مٹھا۔
علی محمد عشق تتڑے وچ، سب نی گھٹے ذوق ثواب مٹھا۔

ش:- شور حسن دے زور کنوں، سڑسے ملک دلیان دے
لٹ نیون ۔
لک میں امیر اسیر کرن، گھت دام گیسو گلے گھت ڈیون،
دید دوالی درد وندیاں نوں، چست پھکا او ہٹ ڈیون،
علی محمد درویش دلاور، ارت والے نسا ہٹ ڈسون،

ص:- صاف انصاف دی گالھ ہووے، آ کول سچا اھہ ہول ڈیکو،
کھاتی تساڈی ساس اساڈا، وچ ترازی تول ڈیکو ۔
کتڑے ہوسون سڑا ڈسون، نال ھتاں دے تندول ڈیکو،
علی محمد نویں عاشق مردے، قرآن کتاباں کول ڈیکو،

ض:- ضعف نسا ضد کرن، رہندے راھ رضا تے راضی ۔
اک چاک سٹے ڈے ھلاک کرن، نت طلب الھال
دی تاری ۔
ھر طرف کنوں او ھرف پاون، کر لوت نال نیازی،
علی محمد میدان ملھسا وھندے، گوھ مریندے غازی ۔

ط:- طلب تنڈی طوفان کھتا ، کپ کسور کلھجا
کاوندی ھے ۔
شھر بھر سب نظر دا، تڑق تڑق جند جاوندی ھے ۔
غم الم فراق قتی دل ، کونج وانگے کر لاوندی ھے،
علی محمد دلدار بناں ، ہی مجلس سور نہ پاوندی ھے ۔

ظ:- ظلم چھا مکسب کلم کرو، نہ بہ منھنوا لہ ھسر گز
موڑ ویسون ۔
لک وار یلی چھا ڈکار کیڈی، تنڈا در نا دلبر چوڑ ویسون۔
تنڈے ہاک پیران دی خاک امان، ہم ہر ھسر ھتڑے
جوڑ ویسون ۔
علی محمد طالب تی، طلب تنڈی کر توڑ ویسون ۔

ع:- عذاب عشق دا ڈاڈا ، عاشق ڈنگ لہ سنگ کوڑے ۔
مت ساھم دا سانگ ہتنگ وانگے، ڈے لام لاھوتی
لنگھم کوڑے ۔
مرک اتان سر سرک کٹے، وچ نانگسے نات لسفک
کرڑے ۔
علی محمد پرت دے ہاسی، نرش کنوں ھن تنگ کوڑے۔

غ:- غم امین وچ دم وچسی ، اھا چال غنیمت کسافی ۔
امین باغ بہشت دی طلب نہین ، ھسے شوق تنڈا
منکوں شافی ۔
الف لام والی لاریب شکل، ڈٹے ڈوھ تھون سب معافی۔
علی محمد عاشق اھنے دی، سھٹا آپ کرو الصافی ۔

ف:- فراق تنڈے کیتا چاک جگر ، نہین آھ کرن دا
ساھم میٹون ۔
ھم حال نہ دل دی کہالھ سٹن، ول غیر آکن گمراھ میٹون۔
من موانجھہ ملک دی ملول کیتا ، نہین سھٹل سجھدی
راھم میٹون ۔
علی محمد کیوین ملسون دلبر، ڈس اپنے راز دی راھم میٹون۔

ق:- قلب اندر هے طلب تنڈي؛ هند حلب ڈرلهدي تانگھ ماهي،
مانگ تنڈے مؤ مانگ ڪيتم ، هر مانگ ستي سهنے
مانگ ماهي .
روح ريهماوان، نالا ڀاوان، روز اڏاوان ڪانگ ساهي .
علي محمد ارتئون ڀالان، ليهن تنڈے دا لانگ ماهي .

ڪ:- ڪرامت واليان ڪاليان ، اکيان مست موالي .
ڇٽ چوهم ڪنون اندوهم ڪرينديان، ولديان سور نه خالي،
کهٽ کهور ڇنبيان وچ چور ڪرن ، ڏے بازين
وانگ بوالي .
علي محمد مشتاق مرينديان، ڀاون رتبے عالي .

ل:- لهر اهن وچ شهر حسن دا، متان عاشق منهنڙا موڙ ڏيوين.
هن آب گرداب دے تاب تکے، ڪشتي موج بحر وچ
چوڙ ڏهوين .
تهقه ديوار دي مار جهاتي، سر يار دے قد مان جوڙ ڏيوين.
علي محمد مذهب والے، چارئي دفتر لوڙهه ڏيوين .

م:- مک ماهي دا ڪعبه قبلہ ، ڪعبه اور نہ جانندے هون .
طرف مهٹے دے سجود ڪيتو سے، طرف نہ ٻئے ڪنهن
تاڏے هون .
ونهن اقرب وسدا وبچها ، موج سدا مل ماڻدے هون .
علي محمد وچ مک تهو سے، موتي جنهن مهران دے هون.

ن: نام تنهنجي تون قربان ٿيوان، اهين نام جهڙا ول نام نه ڪو.
لذت ذتي مکون سوز صنم دے، لذت والا اهوا طعام
نه ڪو .
تنهنجي چاھ زنخ دا ياڪ بسيه، جنت والا اهڙا چاھ نه ڪو.
علي محمد عاشق جهڙا ، ول عاشق ڪيسهي عام نه ڪو .

و: وس ڪنون بوس ٿئي آن، اهو هس سهڻا دل ڪس گيا.
سک چين نهين دن رين مڻنون، ڏے باھ برھ ڪے سر
بس گيا .
ڪات فراق دے ڪهات ڪيتا، ڪهت روح اندر ڪا
رس گيا .
علي محمد ڪر يار ڪون سجدے، متوا اساڏا گس گيا .

ھ: هوس هميشه ڪبس ڪرن، اھے ڪاڪل تهري ڪالڙے جي.
ميگان مست محبوب مٺے ديان، مارن ٻڙهان يالڙے جي.
نرڪان لاون ناز واليان، ھٿ ڪاون ساس نوالڙے جي.
علي محمد دل لٽ ليتي، انهان ڪر، ڪر الٽے چالڙے جي.

لا: لعل ساري هے ويل سدا، ڪهت ٻعل برھ دا ٻند گهوين .
درد ونديان ديان سن سن داڻهان، آپ ڇپا ڪر چند گهوين .
هڏيان ڳڏيان ماس رڳان سب، واڻڏن دے وچ رلڏ گهوين.
علي محمد سسام اساڏا ، سوکهے ڪر سب سنڌ گهوين .

ہ:- آباد سہنڑا شل شاد رہو، ڈک سوز اساں ہے سہسوں .
پل پار تساں چا وسار چوڑو، اساں یاد کریندے رہسوں،
روپوش رہو نا گوش ڈیوو، تہ ہر کول تتکوں ہے لہسوں،
علی محمد ہم چائنٹ تاں آہی ، نرڑ نسوا ہے گہسوں .

ی:- یاد کریندے وسار آہا، ول واہ وصل دی گھال ہئی .
چاک اندر دے چاق لئے سب، کتڑکی دل دی کل ہئی،
ہر شاخ اتے ہئی بلبل بولے ، مکتوی تسی گل فل ہئی،
علی محمد محبوب سلیا ، کثرت دی دم پل ہئی،

اللھم صل علی محمد و آل محمد . (آمین ثم آمین)

بہت

وار کھوڑے دلدار اوہین ، ہتھی رو رو ہاوان فالان معین •
لگ بار ہزار غبار غمالدے ، ہتی جوشان دے وچ جالان ساہون •
اکھان کون ارام نہوں ، ہر ساری رات سنبھالان مٹین •
ہردم تندے ہجر وچاوان ، ہو ہار گلان دے لالان معین •
وہس وکھے سو ناہہ رکھندی ، شوق تندے وچ شالان معین •
داغ ہواغ اندر کون ڈیون ، ہک بجھدے اے ول بالان مٹین •
طعام حرام نہ وندا ہائسی ، کا ماس ہڈان دا گالان معین •
علی محمد احوال اندر دا ، اہو کنھن کون کول ڈکالان مٹین •

دلدار تندے دیدار کیتے ، دل روز تکیندی واٹان •
ہس مندی دل کس گھوٹین ، ول مار چشم دیان جھاتان •
باہہ برہہ ڈتی ہال بدن وچ ، ہٹے نکلن دولھن لاٹان •
سور تندے دل چور کیتی ، ہوان اپرل ابتیان اٹان •
رات ڈینھان آرام نہیں ، ہتی لال فراقان قاتان •
اکھیان رو رو نور وہاون ، چم چم لائی جھاتان •
علی محمد ہوٹے ہار ہنان ، ہتی قید کریزان کالان •

کول گھتان پردیس اہین کون ، ہتدے دیسی چوڑ سدائے •
وطن اہین وچ لگے واسی ، ول خبران کوئی نا آئے •
ہاک اندر دے ہسے چچلاون ، گھوٹ وچ گھمدے کھائے •
علی محمد کر یاد سجنان کون ، نست روندے نیں نمائے •

دلدار تنڈے دیدار کیتے، دل روز تکیندي راھان .
وسرن سور نہ دل توں کہاڑھین، ھک ڈاھ بھان ول ناھان .
ھک ساھ اندر چا کہاھ ھتے، ھن سوہن نال صلاھان .
تئن بن کوئي نہ سڈدا دلبر، درد مثڈے ڈیہان دانھان .
سب حال کریسان نال تنڈے، مئین کڈ اندر دیان آھان .
ھک چین نھین ھن رین پئي آن، بھارل وچ بساھان .
باتار وھون آتار مثا، کڈ ہڈدي کون ڈے باتھان .
لکہ ھزار تساڈے ڈورے، مئین لالن کھوڑے لاھان .
علي‌محمد تنڈے عشق آ ڈنیان، ہال برھ دیان بساھان .

ویک جنھن کون روحڑا رجدا، او خالي کر گئے پالے .
جوڑ اسلے وچ جالب جائین، تل وچ لاکے نالے .
لنیرن وثیان سار سکایا، لھین آندا ھوش نکالے .
علي‌محمد اھین درد دلبر دے، کھئي دلڑي داڑے داڑے .

یار سجن دي ڈکوي یاري، اوکے بار برھ سر چاوں دے .
چوڑي عمر رب موت نہ ڈتوا، اھے بن اسے ڈینھڑے چاون دے .
وطن بیگانے قسمت آندا، کھے غرض آھے اتھ آون دے .
علي‌محمد ایوبن اکڑیان روندیان، جھوین وسدے بدلے ساون دے .

ساون آیا مثڈا یار نہ آیا، کٹ دلبر لایان دیریان .
کونج وانگے کر لات کري، دل فراق کنون کا گیریان .
مرن کرن بجین کل نہ کائي، کیتھان ہلو جدائیان جیریان .
علي محمد دلدار بنان نیال، رو رو اکڑیان کیریان .

جهوکان وسني وطن بھلڑے ، کڈان ڈیولس سوڑ مھاران ۔
رم جهم رو رو اکیان لاني ، کر بارش مینگھ ملھاران ۔
ٹر ہر رلدے جهنگل ہولے ، رت ہور کیتے کالا کاران ۔
علي محمد دلدار ملسے ، مٹھن ٹیوان ساغ بہاران ۔

عشق والیان کون روز ازل دے ملڑے درد کشالے ۔
جف القلم ہما ہو گئن ، جو لکیا لکھ والے ۔
کیا عاشق چاٹن عیش وہون ، گذر جنہان غم نالے ۔
علي محمد حورن عہد اہے ، جڈان ماہي مکڑا وکالے ۔

دید دوئلي دلبر والي ، نال اساڈے اٹکي ۔
نوج چڑھي کر موج حسن دي سیف سینے وچ سٹکي ۔
علي محمد کر حملے آوندا ، کیا کول لکیے کہا کٹکي

نال مرکن دے محب مرینند ٹھن ، نور عجب تکڈي سور کنون ۔
وشمان نال چاوڻ دلڑي ، چال سکیون کنھڑ ہور کنون ۔
بانہان مار پٹورا ٹردٹھن ، شاہ حسن دے شور کنون ۔
نانگ والا ڈنگ مار مڈا ، ڈاڈا زہر گهتیي چا زور کنون ۔
علي محمد عشق دیان خبران ، اچ گهن ہنب چکور کنون ۔

ڪنهن سڪلايئي ريت رسن دي ، مٺا وسر گوتهي وسا
نانگ والا .
جنهن ڏينهن ڪيتے رب روح پيدا، تنهن ڏينهن لاڪون تلڏي
تانگهه والا .
سک صبر آرام گيا جڏان سٺم هوڪا برهه دي بانگ والا .
دلڙي اساڏي مر مر ويندي، ويلها ياد پووے ماهه مانگهه والا .
نال غريبان ڪر نا ڪاوڙ ، هيئي سهڪو مسافر سانگ والا .
علي محمد تلڏے آون ڪيتے ، مئين ته روز اڏاوڻ ڪانگ والا.

محبت والـي محب ملا ، ڪا سرڪ پلا گيا ساقـي .
پهد کيپ خمار نشے وچ ، گيا هوش سيو هوشناڪـي .
ڪي ساهه گيا گهن رامه اهو، اتان بتڪ رها وچ باقـي .
"علي محمد" روز ازل دا ، فردا وتسان فراقي .

سڪدے سڪدے سهڻے يار دے، ڪيتے گذر گيان سؤ صديان.
ڏينهن ڏڪالدے رو رو ليدے ، راتين غم ديان وڌيان .
اوکي جاه نے اکيان ازمان ، ڏک ڏها گپ ديان ڏڌيان .
قسمت رول پردسي ڪيتا ، ول يار نه خبران لڌيان .
"علي محمد" دلدار بنان ، مئين ته وطن بهکالے وديان .

لنگهه برس گئے ڏک سرس ٿئے مئين ته وهڙي نا اج ڪلهه دي.
ڪنهن ديس تي وچ دلبر رهئے، نه پيغام آسا قسم ولدي .
جنڌڙي جهوڪ کهاندي ساري ، مئين ته رو رو اکيان سلدي.
اگے عشق دے پند الانگے سر نے، جهورين منزل مارو تل دي.
"علي محمد" دلدار بنان ، دل روز کاراڻے کڙادي .

یار البیلا اگوں ملدے نے ، ڈینھن اربھ دے آیا - پاکر پایا ،
مار کیتي محبوب اساں نے، کل کل دوست الایا - پاکر پایا ،
سال گذر گئے سوز اهین وچ، مولا آن ملایا - پاکر پایا ،
علي محمد عمدان قیان ، تنا مولا بهت سوایا - پاکر پایا ۔

آ یار رانجھو لنگھ سار جلوں ، اج نیاھم اٹاھون بیڑے ،
راج رقیبان دے رل وچ سن ، وئکون اکیان مور نہ کھوڑے ،
وطن اهین دے هل ٹھئون واسي، نت ہوون جنگان جھیڑے ،
علي محمد گڈ نال گذرون ، ول ملسا رب لکوڑے ۔

آ یار رانجھو لنگھ، یار جلون ، ست پال کیوبان دے پیلے ،
آزاد وطن هے نام اهیندا ، اتان دم دم ٹیون میلے ،
سنگ معاف هوئي سرکار کیتے، مل منجھیان چارون بیلے ،
علي محمد هل عهد کرون ، گڈ مجنان نال سویلے ۔

لار معشوقان دا عاشق جٹن ، جھوڑے سالک نہ رکدے سامان،
خبر گلان دي بلبل کون هے، شب روز کریندي دانهان ،
برات شمع پروان کنون ، سڑ خاک تهندے وچ باهان ،
علي محمد دلدار کیتے ، دل روز تکیندي راهان ۔

ناز پوئے من نین سجن دے ، گھرے رنگ گلابی ۔
مرگھے مست فراقی قر دے ، ڈیون پیونئر پیلابی ۔
شمس قمر کون خجل کریندے، چشمان پاک جلابی ۔
طه یاسین دے سر تے سہرے ، تطہور دا تاج گلابی ۔
علی محمد سوہنے نبی کون ڈیندا، سجدے عرش علا بی ۔

لالہ یاقوت لجاوے سرخی ، لعل لبان دی لالی ۔
شمس قمر سرطان ستارے ، جلدے ویک جلالی ۔
حوران غرن سب حوران پریان ، جلوہ ویک جمالی ۔
زلفان بیچ کاربھر کالے ، دل روہ گرے رکوالی ۔
علی محمد دل قید کیتی ، اهین چشمان والڑی چالی ۔

سک سوہنے دی سوھن نہ ڈیندی، ہنی رات ڈینھان جند جکدی۔
ورھیہ گذر گئے ول یار نہ آیا، کنھن کول کجالھہ
سہاوان ڈکدی ۔
علی محمد دلدار بنان ، اهین ساعت گذر دی سکدی ۔

پاکو
اڑدو

کلام

مطلع اے قاصدا میں کیا کروں ، کیوں دلربا آتا نہیں ،
کتنی مدت ہوچکی ، گلے سجن لاتا نہیں ۔

١- گر پڑا ہوں شاخ سے ، بر زمین بسر گئے مثل ،
کیا ہے وطن باد خزاں، سارا لوک مجھے بھاتا نہیں،

٢- مساجد مئخانہ میں ، چمن کیا چوغان میں ،
آرام نہیں آشیاں میں ، یہ دم نکل جاتا نہیں ۔

٣- جب خواب میں دیکھا جانی، آیا میری آنکھوں میں پانی،
میں کہنے لگا کہانی، میں بولوں وہ بلاتا نہیں ۔

٤- نیم جاں کر گیا ساری ، سکھ چین گئی فراری ،
ہے شب روز انتظاری، پھرا صنم پاتا نہیں ۔

٥- "علی محمد" درد میں مجبور ہوں میں بے خبر ،
ایسا ستمگر کیا ستم درسن دکھاتا نہیں ۔

کلام

مطلع- تیری نظر چمن میں ، چمکار کر دیا ہے ،
ہر تمر کا نشانہ ، وہ ہار کر دیا ہے ۔

۱- بلبل تھا نیم خوابی ، سیماب گل گلابی ،
جلتے رہے ستارے ، سورج قمر بیتابی ،
کہطور کو تجلی ، کحل الابصار کر دیا ہے ۔

۲- نازک نقاب کینا ، رومال رخ رنگینہ ،
پروانہ ہوے پیاسا ، سوز گداز سینہ ،
زخمی خنجر نے دل کو ، خونوار کردیا ہے ۔

۳- خوشبوئے زلف خم کی ، قم قم تیرے قدم کی ،
مدہوش ہوے مقتل ، صورت کیا صنم کی ،
جلوہ نمائی جالی ، جنسار کر دیا ہے ۔

۴- دشمن سارا زمانہ ، دلدار دور نہ جانا ۔
بھر جام دے وصل کا ، مر گیا تیرا دیوانا ،
ایسا "علی محمد" ، اقرار کردیا ہے ۔

کلام

مطلع میکونؔ مست چشماں ، مخمور کر دیا ہے ،
خوشبو تیری زلف کی، مسرور کر دیا ہے ۔

۱۔ لعلی لبوں کو لاکے ، کاجل آنکھوں میں پاکے ،
قاتل نے یہ قتل کا ، دستور کردیا ہے ۔

۲۔ شعلے شباب دل کا ، تھدی کیا کبوتر ،
ہاہی جلا کے پنجرہ ، کوہ طور کر دیا ہے ۔

۳۔ شیرین شراب لب کا ، ساقی پلادے ساغر ،
میں بھی کروں تماشا ، جو منصور کر دیا ہے ۔

۴۔ یہ بیدرد ہے زمانہ ، کوئی نہیں ہے میرا ،
جاناں تیری جدائی ، رنجور کر دیا ہے ۔

۵۔ ٹوٹی ہوئی ہے کشتی، ساحل ہے دور ہم سے ،
بے بادباں اس بحر نے ، مجبور کر دیا ہے ۔

۶۔ عاشق "علی محمد" ، میں ہوں غلام تیرا ،
تیرے غزل نے تجھکو ، منظور کر دیا ہے ۔

کلام

مطلع- یا علی مشکل کشا ، عرض سن دلگیر کـا ،
کر مدد مسکین کی ، صدقہ شبر شبیر کـا ۔

۱- عشق کی امداد کر ، دل میرے کو شاد کر ،
دشمن میرا برباد کر ، جام بھردے پیر کـا ۔

۲- آڑاہ کو گلزار کـر ، خیبر اڑا فنـار کـر ،
کشتی میری کو پار کر ، صدقہ محمد میر کا ۔

۳- سن عاجزی انصاف کر ، سینہ میرا تو صاف کر ،
جرم و خطا سب معاف کر ، صدقہ اطہر امیر کا ۔

۴- دیدار علی محمد دکھا ، سب راز روحانی سکھا ،
فموج میں اپنی لکھا ، صدقہ سید صغیر کـا ۔

هنداوي

وائي

بار بازيگر بازي تيري ،
ڪيسا رنگ رچايا هي .

١- پون ڪا پاور مٽي ڪا محلا ، جل ۾ جوت جڳايا هي .
آپ اسي ۾ بول بليندا ، ايسا چاپ ڇپايا هي .

٢- تين گُون ڪي ڪار بنائي ، پانچ پنچس پلٽايا هي .
ڏور ڀان اهڪ ڳڏي اڏائي ، نربي نگر بسايا هي .

٣- نو سؤ ناڙ بهتر ڪوٺا ، سنهن سرنگ لڳايا هي ،
جاگرت، سُپن، سکوپت، تريا؛ ڪول عجب درسايا هي .

٤- هر صورت ۾ صورت تيري ، ڪهور نيڻان سجهه ڪهايا هي ،
جهاڙ الي جهولي ڀر ڪٿي ، پريم پليتا لاڀا هي .

٥- ڪر بتان ڪار يڪ بتان ونڊو، نوڪان بن لو ڪايا هي ،
علي محمد منگرو صولي ، آپ ۾ آپ لکايا هي .

وائي

آپڪون ويکڻ آئي هون، بازي يار بنائي هون،
وٺي انفسڪم سمجھ اشارا، صورت صاف سمائي هون.

۱- مات پتا نهين ميرا ڪوئي، لا ڪيسي هي چائي هون،
اربع عناصر جوڙ جسم ڪون، بوتي اندر بلائي هون.

۲- اگني آب تي ڌرتي پون ڪا، ايسا نام نهائي هون،
ترڪب مرڪب هي کيل همارا، دردان دود دکائي هون.

۳- گهٽ ۾ گنگا گهٽ ۾ جمنا، جل ۾ جوت جڳائي هون،
ڏوري اوهر پتلي نچائون، بن ڪر بين بجائي هون.

۴- قلزم ڪاروبار وهون هڪ، الٽا واهه وهائي هون
موج حسن دي لهر لوڙايا، بادل برهه برسائي هون.

• علي محمد هر مظهر دي وچ قادر نام ڪهائي هون
فرق تحت پر مٿي هون غالب، ات ڪنهن راز رچائي هون.

وائي

ايسي مڻهن بين بجائي ، ساڌو پائي

ايسي مڻهن بين بجائي ·

تن لوڪ ۾ شور براجي ڇتن سي ڇت لائي ·

١- بين جيا وچن اچاران ، تر پٽي تار لڳائي ،
من هماري سمجهي کو ساڌو گونگي وائي گائي ·

٢- چوڌس سور اگو ڳهت پتر ، ميڏ ۾ سرت ملائي ،
آوا گون ڪا ٻڌ سب ڀاڳا ، ڇنتا رهي نه ڪائي ·

٣- پڇمي ڪا مارڳ پات نرملا ، سر جهوا ڪو ايت آئي ،
پورب ديس ڪا ايسا مڻهن جو ڪي ، اوچل ڌام بسائي ·

٤- سرڪي ماٿي ساجن مليا ، ڪوٽ ڪون جوت جلائي ،
پاسڪ بنا وان هنس اڏاتا ، موتي چوڳ چڳائي ·

٥- تالا توڙ ڪوڪي دل کولي ، صورت الک لکائي ،
علي محمد سنگرو سوڙهي ، هم پاڪ پرات پائي ·

وائي

جاڳ جيو تون رام صاحب کان، هڪ بات سنو ميري ڀلا،
سنتن کي نا سنگت ڇوڙو ، ستگر ٻسار ڪسريلا ۔

۱- رجني گئي ڀور ڀئي ، ڪب تون رام جپيلا ،
لام ٻنان هٿي سا سا خالي ، لهن آوي هات اڏيلا ۔

۲- ڪال سدا سر ڏول ٻجاوت ، هر دم جم ڪسا هيلا ،
ڪوئي سنگاتي تيرا ناهين ، هي چلنا پنٿ اڪيلا ۔

۳- در در ٻنڪي سب مي اٽڪي ، متوا ڦسري مڪولا ،
مورک ريت پريت نه جاني ، ڪس ٻڌ هوگا ميلا ۔

۴- "علي محمد" ستگر صوفي ، هٿ ديا هٿسي سهيلا ،
ڪاٽ ڏيا سر سنڪر ڪا ، متين ايسي بازي کيلا ۔

واڻي

جان جگت کي جوئي بازي ،
جسونا يه جگت سارا هے •

١- دام دے دائے کهٽي تعدي، کيوين قيد کرين تيڻ کاڏي،
وچ واميرے رک همت هماء دي، چلن بنانا چارا هے •

٢- زيرک مرغ آيون کيوين دامي، هکر حب الوطن ياد مدامي ،
تون دوالي سخت خطرے خامي، دنيا کمل خسارا هے •

٣- ارت سرت رک خيال دي خاصي، گم ٿي غوطا مار غواسي،
ملک اهين دا مرغ تون واسي، جتان چاند سورج تا تارا هے •

٤- تون هين عاشق بلبل گل دا ، ذاتي قطره جزوت کل دا،
علي محمد آشيان اصل دا ، تهڏا عرش اوتارا هے •

واٽي

سب گهٽ ۾ محبوب سما هے ،
ڪو گهٽ ڏسنت ناهين خالي .

١- ڪلي، ڪلي ۾ رام ڪي رچنا ، گوري سڪل ڪيا هو وت ڪالي .

٢- پات ڦول ۾ آپ بسنت هے ، آپ هي سارے باغ ڪا مالي.

٣- سوسن، سنبل، سرو صنوبر ، هوڙس ويک چشم ڪي چالي.

٤- بادل گرجت بجلي چمڪے، جاگے جوت ۾ اجوالسي .

٥- عاشق وه معشوق ۾ وه هے، وه هے مجنون مست موالي .

وائي

مان صوفي هون سرمستا ، ميرا ڪون پڇاڻي رستا .

١- ناڀ ڪنول سون دم الٽاوان، هردي ڪنول ۾ جوت جڳاوان،
پنور غفا ۾ درشن پاوان ، بادل برهم برستا .

٢- ستگر جام پلايا گهونٽا ، جنم مرن ڪا ڦندان ٽوٽا ،
عشق پريم ڪا آيا جهوٽا ، هر دم ميري سنگ هنستا .

٣- جنيا پاڪي تلڪ لڳايم ، اوونگ سوونگ بين بڄايم ،
مشرڪ ٿي محبوب منايم ، ڀر من بست ڀرستا .

٤- جوت ڳگن ۾ ايسي لاڳي، نس دن بن ۾ ڦرون بيراڳي ،
ورنديو لڌم گهر سانول ساڳي، موهن من ۾ بستا .

٥- علي محمد اي الٽي ٻولي ، ڪيا سمجهه جاڻي ملان ٻولي،
ڪو سمجهي ساڌو سنت اروٽي، شعر اسان گلدستا .

سلوڪ

علي محمد ستگرو ، جو ڳڀي ملهو جلال ،
ڪسني ڏے ڪيچن ڪيو ، رنگ ڀيا سڀ لال .

[علي محمد مونکي جلال فقير هڪ ڪامل مرشد مليو آهي جنهن پارس وانگر مون لوهه جهڙي کي پاڻ سان ملائي سون جهڙو ڪري ڇڏيو ، دل تان گناهن جو ڪٽ لهي وڃڻ جي ڪري دل جو اصلوڪو صاف لال رنگ ظاهر ٿي پيو آهي].

علي محمد ستگرو ، جب ڏينو گيان وڇرا ڳوٽ ،
آتم روپ لکاه ڪے ، ڏور ڪيا سڀ داغ .

[علي محمد پاڪ مرشد هادي جڏهن مونکي ذاتي ذڪر فهم عطا ڪيو ، مون پنهنجو پاڻ کي سڃاتو ۽ دل تي جيترا به گناهن جا داغ هئا سي سڀ ڌوپي صاف ٿي ويا]

علي محمد ستگرو مهرے ، ڌريا سر پر هات ،
جس کو هم ہي ڈونڈيا تے ، سو ديکا اپنے سات .

[علي محمد سائين مرشد هادي جڏهن منهنجي مٿي تي پنهنجي ديا ، ڪرپا جو هٿ ڦيريو ته هين جون اڪيون کلي ويون ۽ مون ان محبوب حقيقي کي پاڻ سان گڏ پيٺي ڏٺو جنهن کي گهڻي عرصي کان ڳولهيندو رهندو هوس .

علي محمد ستگرو ، ميرا صاحب هئے سرتاج .
ٻڏو ساگر مون تار کے ، راکي هماري لاج .

[علي محمد مرشد هادي سيني صوفين جو سرتاج آهي ۰ جنهن مونکي ڪثرت جي درياهه جي خطرناڪ ڪنن مان ٻار اڪاري منهنجي لڄ رکي آهي].

علي محمد ستگرو ، مهرے ڏيني سر پر هاٿ ،
ٻرسيو ميگهه مهر ڪو ، هڪ باقي نه رهيو پاپ.

[علي محمد جنهن منهنجي مرشد پاڪ منهنجي مٿي تي ديا جو هٿ ڌري ذاتي ذڪر فڪر جي تلقين ڪئي ته موتي رحمت الاهي جو ايترو ته مينهن وٺو جو منهنجا سڀ پاپ لهي ويا ۽ هڪ ذرو جيترو به گناهه باقي نه رهيو].

[علي محمد ستگرو مهرے ، ڏينو رتن امول ،
گمان پري ۾ گودڙي ، پاڳو پرم ڪو پول ۰

[علي محمد منهنجي مرشد پاڪ جڏهن ذاتي ذڪر فڪر جو بي بها موتي عطا ڪيو ته منهنجي گنهگار دل جي گودڙي ذاتي نور جي خزاني سان ڀرجي وئي ۽ دل ۾ جيڪي به وهم گمان هئا سي سڀ ختم ٿي ويا].

علي محمد ستگرو ، جب امر سنايو نام
پايو پوت پرم ڪو ، اب روم روم بولو رام ۰

[علي محمد، جڏهن مرشد هاديءَ سونکي سدا حيات مالڪ جي ذڪر جو سبق ڏنو، منهنجي دل ۾ جيڪو وهم گمان جو پوت واسو ڪيو ويٺو هو سو پڄي ويو ۽ منهنجي لون لون مان محبوب حقيقيءَ جو آواز اچڻ لڳو].

علي محمد سٽڪرو سمرے، ٻاهيا الٽا ڀان
ڪانگ پلٽ هنسا ڪيا، موتي جڳايا ڪان.

[علي محمد، منهنجي مرشد شهنشاهه اهڙو ته عجيب قسم جو ڀان هنيو آهي جو (خراب عملن ۽ برين عادتن ۾ ڪانءُ مثل هوس) حقيقي محبت جو چوڳو ڏئي مونکي ڪانءُ مان تبديل ڪري هاڻ ٻوتر هنج پکي بڻائي ڇڏيو].

علي محمد سٽڪرو، جب سبد سنايو ڪان
ٻڏي گري سمونڊ ۾ ٻادل برسيو آن،

[علي محمد، منهنجي مرشد سائين جڏهن ڪن ۾ ذاتي ذڪر ٻڌايو ته ان جي اثر کان منهنجي دل جي ساگر ۾ حقيقي محبت جي وڄ اچي ڪري ۽ تنهن کان پوءِ دل جي ڌرتيءَ تي رب جي رحمت جو وڏ ڦڙو مينهن وسڻ لڳو].

علي محمد امر ڪيو، مڄهي سٽگر ڏے اپديش،
پوءِ ساگر ۾ ڏو پئي، کهلسے ڪاڍيو ڪيس.

[علي محمد مرشد هادي مونکي ذاتي اسم جي سمجهاڻي جو پيالو پياري ، سدا حيات بنائي ڇڏيو آهي. جيڪڏهن هادي رهبر جي دعا جي نظر نه ٿئي ها ته هوند ڪثرت جي اٿاهه سمنڊ جي گردابن ۾ غوطا کائي مري وڃان ها. ليڪن اها مرشد هاديءَ جي مهرباني آهي، جنهن مونکي مٽي جي وارن کان وڌي، کهلي ٻاهر ڪڍي ورتو آهي].

علي محمد سنگرو ، مليو جوڳي جنگ جلال ،
لوهه پلٽ ڪنچن ڪيو ، ڪسني ڏي ڪلال .

[علي محمد ، مونکي هڪ آدوتي جوڳي "جلال فقير" ڪامل مرد مليو آهي، جنهن سون جهڙي ڪٽ چڙهيل لوهه کي به ذاتي محبت جي مهٽ ڏئي سون جهڙو اتم بنائي ڇڏيو آهي].

علي محمد سنگرو ، ڏٺي صوفي مرشد سوج ،
ڪئي ڪونجر ڪائيو، چڙهيو اڏي اڪاسان اوچ.

[علي محمد ، مرشد مرشد صوفي شهنشاهه مونکي اهڙي روحاني سوج بخشي آهي جو هڪ ڪول جهڙو ڪمزور روح هاڻي جهڙي مضبوط صفاتي پيري کي ٽوڙي هما پکي وانگر حقيقت جي آسمان جي بلندين ۾ اڏامي رهيو آهي].

علي محمد ستگرو، مونکي ڏينو راه ٻڌاءِ،
ايسي مهر مون پر ڪري، باپ ڪري نه ڪو ماءِ.

[علي محمد منهنجي هادي رهبر مونکي حقيقت جو رستو ڏسي ايڏي ته ڪرم نوازي ڪئي آهي: جيڪا ظاهري دنيا جي رشتيدارن ماءُ پيءُ کان به نه پهچي سگهي].

علي محمد ميرے ستگرو، بهت ڪيو اپڪار،
ڪلي، ڪلي ڦولهو کهٽڪي، ڀونئرو ڪري گونجار.

[علي محمد، منهنجي مرشد هادي مونتي ايڏو احسان ڪيو آهي جو دل جي مکوڙي، مکوڙي ٽوڙي ڇڏي آهي. يعني سڀيئي لطيفا روشن ٿي ويا آهن ۽ ڀونئرو وانگر منهنجي روح مان ذاتي ذڪر جي گونجار پئجي رهي آهي].

علي محمد ميرے ستگرو، خوب بتايو ڪمل.
پاڻي بن اڇو ڪيو، ڌوئي من ڪو ميل.

[علي محمد، منهنجي هادي رهبر هڪ عجيب معجزو ڏيکاريو آهي، جو منهنجي دل ۾ پاڻي، وهم گمان جو جيترو به ميرو ۽ گند هو سو پاڻيءَ کان سواءِ ئي ڌوئي صاف ڪري ڇڏيو آهي].

علي محمد ستگرو ڪا وهن ڪري جو تياڳ،
در، در ڦرے ڀٽڪتا، ڪهو نہ لاڳے ڀاڳ.

(علي محمد، مرشد هادي، جو جنهن طالب وهدو وساري ڇڏيو ان وهدي کان ڦري ويو تہ اهو در، در ڀٽڪندو وتندو ۽ ڪنهن بہ ان کي وري (ذاتي محبت جو) ڀاڳ نہ لڳندو).

علي محمد ستگرو مليو، مجهے اوا پيو پرڀات،
سين بتائي سبد ڪي، اکم لکم ڪي بات.

(علي محمد منهنجو مرشد مونکي پرم ڀڳتي جو مليو ان وقت هن مونکي ذاتي ذڪر فڪر جي سموري حقيقت سمجهائي معرفت کان واقف ڪيو).

علي محمد ستگرو مليو، مجهے ڪهيو اجپا جاپ،
آتم روپ اڪاشو، آپ ۾ آپو آپ.

(علي محمد، مرشد پاڪ مونکي دل ۾ ذاتي ذڪر ڪرڻ جي تلقين ڪئي، ۽ مونکي پنهنجو پاڻ سڃاڻايو. تڏهن ڏٺم تہ مان ڪي پنهنجو پاڻ ۾ آهيان جنهن کي گهوليم ٿي اهو پاڻ ڪي آهيان ۽ پاڻ کان سواءِ ٻي ڪا بہ شيءِ موجود ناهي).

علي محمد پرين کي، ڏنو سنگر پيالو ايڪ،
سڌ ٻڌ سڀئي ڀول گئي، ٻڙي ڪاليجي چيڪ.

[علي محمد، مرشد هادي مونکي حقيقي پريت جو امڙو ته ڪٽڙو پيالو ڏنو جو مان دنيا جون سڀ صفاتي حدون اورانگهي اڳتي نڪري ويس، ذاتي قرب جي ڪنڊيءَ منهنجي دل کي ڪثرت جي درياه مان، مڇيءَ وانگر ٻاهر ڇڪي ورتو آهي].

علي محمد سنگرو ڪيو، سڀ لهر سمونڊر ڪير،
منکن پئي ٻسي ماڇري، وسري گيو سريسر.

[علي محمد، پاڪ مرشد منهنجي لاءِ من ڪثرت جي کاري نوري سمنڊ کي وحدت جي مٺي کير ۾ تبديل ڪري ڇڏيو. منهنجي دل جي مڇي مٺو کير پي امڙي مست بڻجي وئي آهي جو ان کان پنهنجو جسم ڪسي وسري ويو آهي].

علي محمد اس جڳت ۾ آيو سنگر قدري اوتار،
جنهن آ مرڻو لهو تسو نرت ڪيو او پسار.

(علي محمد، هن دنيا ۾ مرشد هادي الله تعاليٰ طرفان موڪليل نبي آهي، جنهن به ان جي قدمن تي پاڻ قربو ڪيو ته ان کي مرشد شهنشاهه من ڪثرت جي اجها ڪ ساگر مان پار اڪاري ڇڏيو)

علي محمد ستگرو، ڀرم ڪيا سڀ ڏور،
گهٽ اجوارا پيا، گيان سي اڳا نرمل سور.

[علي محمد، مرشد شهنشاهه منهنجي دل ۾ جيڪي به وهم گمان يا ڀڙ ڀولا هئا سڀ ختم ڪري ڇڏيا، هينئر منهنجو اندر روشن ٿي ويو آهي ۽ دل ۾ ذاتي نور جلوه گر آهي].

علي محمد ستگرو، مجهي ايسي ٻتائي وات
ڪونجي ڏيني هات ۾، کولي هيران هات.

[علي محمد، منهنجي مرشد پاڪ حقيقي محبت جي هيرن جواهرن جو دوڪان کوليو آهي ۽ ذاتي ذڪر جي ڪنجي منهنجي حوالي ڪري ان دوڪان جو رستو ٻڌائي ڇڏيو آهي].

علي محمد ستگرو، ڏنو صوفي صاف سهاڳ،
هيران پري هاٽڙي، جاڳيا همارا ڀاڳ.

[علي محمد، منهنجي مرشد هادي صوفي ستگر سونگي اهڙي ڪيميا عطا ڪئي آهي، جنهن منهنجي ويران دل جو دوڪان، حقيقت جي هيرن موتين، جواهرن سان ڀري ڇڏيو آهي].

علي محمد اپديش ڏے، سچي گرو ٻتايو گيان ۾،
ٻالڪن ٻڪڙ ٻيهاريو، چرن ڪنول کي ڌيان ۾.

[علي محمد، مرشد هادي مونکي سمجهائيون ڏئي اهو رستو ڏيکاريو آهي ته مون ڪثرت جي گرم اس جي تسايل مسافر تي ٻاجهه ڪري، انهن کان جهلي پنهنجن قدمن مبارڪن جي ڪنول جي ٿڌڙي ڇانهي هيٺ ويهاريو آهي].

سيوڪ سنگرو ڏيو ڪا، هر دم ڪري ديدار،
علي محمد پلڪ ۾ ڪري، ترت نيا ڪو پار.

[سچو طالب پنهنجي مرشد هاديءَ جو جنهن وقت چاهي ديدار ڪري سگهي ٿو. علي محمد پورو گر اهڙو آهي جو هڪ اک جي ڇنڀ ۾ پنهنجي سيوا ڌاريءَ جي ٻيڙي ڪثرت جي درياهه جي لهرن لوڏن مان پار اڪاري ڇڏي ٿو].

سيوڪ سنگر ڏيو ڪي رهے محبت ۾ مضبوط،
علي محمد گر گيان سے، ٻاڪا پرم ڪا پوت.

[سچو طالب پنهنجي مرشد هاديءَ جي محبت ۾ هر وقت پهاڙ وانگر اٽل ۽ اڏول رهي ٿو. علي محمد مرشد پاڪ جي ڏنل سمجهه، سا جاهه سان منهنجي اندر جي وهم گمان، غير ۽ دوئي جو پوت پٽي ڇڏيو آهي].

علي محمد سنگرو ، ٿيون ڪاهي ڏيسو ،
سکيه سن اي ياتڙي ، ڪر سدا گرو ڪي سو ۔

[علي محمد ، مرشد هادي ديوتائن جو ديوتا ، پيون جو پير آهي، اي طالب!! منهنجي هيءَ ڳالهه مڃين سان هنداه پنهنجي سنگر سامي انترياميءَ جي هردم خدمت چاڪري ۾ رهه].

علي محمد هڪ جڳت ۾ سڀ سنگر هڪ آڌار ،
ٻڏو ساگر مون تار ڪي ، ترت اڪاري پسار ۔

[اي علي محمد!! هن دنيا ۾ جيڪي ڪجهه به آهي سو مرشد هاديءَ جي مهابي ۾ آهي. سڄي دنيا وٽ ڪي مرشد پاڪ جو ئي سهارو آهي. اهو ئي آهي جيڪو هن ڪثرت جي جهان سان هڪ پل ۾ ئي پار پهچائي ڇڏي ٿو]

علي محمد سدا وسي ، سنگر ميري پاس ،
جو ڪي جنگ جلال ڪري، گمان ڪهو پرڪاس ۔

[علي محمد، مرشد هادي هر گهڙي مون سان گڏ آهي اها سڀ جو ڪجهه آ ڏوٿي ڪامل رهبر جلال فقير صوفي جي مهرباني آهي ۽ ان جي سمجهاڻي آهي جنهن منهنجي اندر ۾ ذاتي روشنيءَ جو موجهارو بخشيو].

علي محمد صوفي مڃجي، لوهه پلٽ ڪيو لال،
ستگر ايسا ڪريشمي، جو پل ۾ ڪري نهال.

[منهنجي دل تي گناهن جي ايتري ته ڪاراڻ چڙهيل هئي جو مان ڪٽيل لوهه وانگر هوس پر علي محمد صوفي سرتاج پنهنجي پاڄهه مان منهنجي دل تان گناهن جي ڪاراڻ لاهي سون وانگر صاف ڪري ڇڏيو آهي. مرشد اهڙو ئي ڪجي جيڪو هڪ پل ۾ ئي ذاتي عشق محبت ۾ ڀرپور ڪري ڇڏي جو دل خوش ٿي وڃي].

علي محمد ميري ستگرو، تن ۾ ڪيو تهاس،
نوڪر لڳاهه پهاڙ ڪو، ڪيو پاڪ ۾ تاس.

[علي محمد منهنجي مرشد هادي اندر جي اتساهه، اڪيلي ڪي جاءِ ورتو ۽ اهڙي ته ڪهڙي نوڪر هنيائين جو منهنجي دل تي پيل ڪثرت جو پهاڙ پل ۾ ذرا ذرا ٿي تباهه ٿي ويو ۽ من صفاتي ڪايا جي پيڙي ۾ قائل ذاتي هنج ٻڪي پنهنجي اصارڪسي ڏام ڏاڻهن پرواز ڪري ويو.]

جهاڙ اٿي جهولسي جاءِ، ڪيرا ڦولم ڦـرت ،
جوڳي تــو رمتا رهيا، آسڻ رهـي پـوت .

[ذاتي عشق جي اڳ جي جهڙي اهڙو ته پڙڪو ڪاڙو جو ڪثرت جو پاڻل چولو سڙي ويو ۽ (هـي صفاتي جسم) پنجن الدرين جو ٺهيل پانڊو پرزا، پرزا ٿي ويو. حقيقي عشق رکندڙ روح پرواز ڪري هليو ويو ۽ هـي صفاتي پيڪ هميشه لاءِ رک جي صـورت ۾ هـست رهجي ويو).

اللهم صل علي محمد و آل محمد . (آمين ثم آمين)

ستگر سوڀيا

گر ڪا ڀڄن ڪرو سري ماتا ،
گر بن اور نهين ڪو ڏاتا .

اي ماڻهو!! پنهنجي مرشد شهنشاهه جي تعريف ڪريو ان جو ذڪر ڪيو ڇو ته انهيءَ کان سواءِ ٻيو ڪو به اهڙو سخي دان ڏيندڙ ڪونهين .

گر ڪے چرنے مهن لاگو ،
آوا ڪون ڦير نہ آگو .

مرشد هادي جي قدمن مبارڪن تي پنهنجو سر جهڪائي ڇڏيو ته پوءِ اوهان سدا حيات رهندا ۽ چوراسي جون ۾ وري، وري پوڻ کان آجا ٿي ويندا .

تن من ڌن سڀ ارپن ڪيجے ،
گر ڪے چرن نين پرنت ترجيے .

هر ساهه جان مال مرشد شهنشاهه جي قدمن تان صدقي ڪجي.

گر بن سوجهت نهين ڪنارو ،
گر هے پار اتارن هارو

مرشد هادي کانسواءِ ٻيو ڪو به هن دنياوي درياهه جو ڪنارو نٿو سجهي. اهو ئي هن ڪثرت جي اجهاڳ سمنڊ جي ويرن ۽ ڇولين مان پار پهچائڻ وارو آهي .

گر لون جهلا ڪري ہے راضي ،
رام ڪهي نا هو وے راضي .

جيڪو طالب مرشد پاڪ کي ناراض ٿو ڪري ۽ پنهنجي گرو جي امر جي تعميل نٿو ڪري ته ان طالب کان ذات الاهي ڪڏهن به راضي نٿي رهي.

گر بن نس دن گهور انڌيرا،
گر بن اس گهر جم ڪا ڏيرا.

[مرشد شهنشاهه جي جلوه کان سواءِ انسان جي دل ۾ ڏينهن رات گناهن جي اونده انڌوڪار ڇانيل رهي ٿي پوءِ ٻاهر ڪيتري ئي تيز روشني هجي جنهن دل ۾ مرشد پاڪ موجود نه آهي اها دل فاني آهي. ان جو هر عمل فاني ۽ بيڪار آهي].

گر بن نگرا ڪاوي غوطه،
گر بن راضي رام نه هوتا.

[جنهن اها پنهنجو مرشد مقرر نه ڪيو آهي سو مرشد هادي کان سواءِ هن ڪثرت جي درياهه ۾ اڻ تارو والگر غوطا کائيندو ۽ اجايا ڦاٿوڙا هڻندو رهي ٿو. ان تي الله تعاليٰ ڪڏهن به رحم جي نظر نٿو ڪري جو هو ڪنهن ڪناري تي پهچي سگهي.

گر بن نگرا تيرٿ نهاوي،
گر بن موڪ مڪت نهين پاوي.

[جنهن اها مرشد نه ورتو آهي سو ڪيترين ئي زيارتون جو نه ڪري، پوڄا پاٺ ڪري، تيرٿن تي وڃي ۽ گنگا جمنا جهڙين پوتر پاڻي ساڻ پاڻ کي هزار ڀيرا ڌوئي غسل]

ڪري ليڪن مرشد پاڪ کان سواءِ ڪنهن به پاڻ کي نفساني خواهشات ۽ گناهن جي ڄوهمل ڪاراڻ کان نجات نه ڏياري سگهندو.

سنجهه ڪرو نـر نگرا نـاري،
گر بن ڪسے نه ڏيهه سداري.

اي اڻ طالب ڀليل مرد ۽ عورتون!! اوهان کي خبر هئڻ گهرجي ته مرشد شهنشاهه، کان سواءِ ڪو به انسان پنهنجو اندر اجاري نه ٿو سگهي.

گر بن هار سينگار هے ڦيڪي،
گر بن ملے نه رام ڪسي ڪو.

جهڙي طرح رنڊ زال کي پنهنجي ور کان سواءِ هار سينگار نه ٿو سونهين، تيئن هادي رهبر جي همٿ مبارڪ جي چاڙهه حاصل ڪري پنهنجي اندر اجارڻ کان سواءِ ظاهري هـار سينگار ۽ سينڌ سرمو به سٺو نٿو لڳي، مرشد ولـــيءَ بناءِ (پنهنجي حقيقي محبوب) الله جي ذات جو ديدار نـه ٿـو ماڻي سگهي.

رتن امول ڪو چار مـلاوے،
گرين هاٿ اڪيلا نـہي آوے.

ذاتي ذڪر اذڪار کان جهڪي دم خالي آهن اهي اهڙين آهن جيئن ڪو بي بها موتين کي بيقدريءَ سان سٽي ۽ اڇلائي ڇڏي، مرشد کان سواءِ ماڻهو هزار حيلا ڪري پر ڪنهن هڪ پائي جيترو به فائدو نه ٿيندو.

گر بن نگرا جو مر جاوے ،
ڀٽڪي مر سنسار ڪپاوے .

جيڪو ماڻهو، پنهنجو مرشد مقرر ڪرڻ کان اڳ ئي مري ٿو تہ ان جي اهڙي عظيم گناھ کان دنيا جا جبل پهاڙ ڪنبي وڃن ٿا.

پاپي پاپ ڪري ٻے ٻيڙا ،
گر بن هاٿ نہ آوے ٻيڙا .

جنهن پنهنجو مرشد مقرر نہ ڪيو آهي سو وڏو پاپي ظالم آهي ۽ ان کان رڳو گناهن جا ڪم ئي ٿيندا رهندا. هادي رهبر کان سواءِ ان کي ڪڏهن ذات الاهي جي قرب جو ڀيو، هٿ نہ ايندو.

گر ڪا هردم ڌيان ڌريجے ،
جڳ ۾ جيون سڦل ڪريجے .

هادي رهبر جي رضائن جو هردم خيال رکجي تہ جيئن هن دنيا واري زندگي اڳوتر لاءِ سود مند ٿي سگهي.

پرم ڪرم سڀ گرو ڀڳاوي ،
گر بن نگرا نرڪ ۾ جاوے .

دل ۾ جيڪي بہ نفساني خواهشون ، اجايا خيال خطرہ ۽ وهم گمان آهن، سي مرشد پاڪ جي رحم ڪرم سان سڀ ختم ٿي وڃن ٿا. جيڪو ماڻهو مرشد نہ ڪندو تہ اهڙو شخص دوزخ ۾ پوندو. (جتي سندس شفاعت لاءِ ڪو بہ نہ هوندو.)

امرت پيالا گهر ميسي لهجي ،
ڏيهه سڌار اي ڪنچن ڪيجي.

[اوهان کي اهو لهڪ مشورو ٿو ڏجي ته پنهنجي مرشد پاڪ کان سدا حيات رس جو پيالو وٺو ۽ انهنجي دل جي ديهي تان گناهن جي ڪٽ لاهي ان کي سونو بنائي ڇڏيو.]

گر بن لگرا ڦري اداسي ،
ڪال جال ڪي اس گسل ڦاسي.

[جنهن اڃا مرشد نه ورتو آهي، ان جي روح کي ڪا به حقيقي خوشي حاصل نه ٿي ٿئي اهو سدائين نراس ۽ اداس ڀٽڪندو رهي ٿو. انهيءَ جي ڪل ۾ ابدي موت جي ڦاسي پيل آهي.]

گر بن لگرا ايسوا پسوتدا ،
منک ڄنان جون عالي ٿونڌا .

[جنهن اڃا مرشد نه ورتو آهي، اهو شخص مرشد هادي کان سواءِ اهڙو عراب ٿو لڳي جهڙو خالي گهر مالڪن کان سواءِ ويران ۽ ڊيڄاريندڙ لڳندو آهي.]

گر بن هر دے جوت نه جاگهے ،
گهور انڌار ڪو مارگ آگهے .

[مرشد شهنشاهه بنهر دل ۾ الاهي نور جي شمع روشن ڪرڻ جي ٿي ڪنهن کي مجال ناهي ۽ قبر ۾ سخت اوڪسڙم انڌوڪار وارو رستو آهي.]

گر بن لگرا ڦيرے مالا،
گر بن ٽوٽے نہ ڀرم ڪا تالا.

جنھن اچا مرشد نہ ڪيو آھي سو ڀلي تہ ڪتربون بہ تسبيحون پڙھي، مالھائون ڦيري ۽ ڪهڙا بہ جتن ڪري پر دل تي جيڪا وھم گمان، خام خيالن ۽ خطرن جي مھر لڳل آھي سا تہ ڪڏھن بہ لٿي نہ سگھندي.

رام نام کي هاٿ ڪر ڪونچي.
کول آنکين کر هينک اونچي.

مرشد ھادي کان ذاتي ذڪر جي ڪنجي هٿ ڪر، تہ جنھن اکين تي جيڪو دوئي، ڀائي جو پردو چڙھيل آھي ان ھٽائي اندر جي اکين کي کول تہ پوءِ حقيقت جو رنگ ڏسي سگھين.

گر بن لگرا ڪون ڇڙاوے،
ڪان پکڙاے جمڙا جاوے.

جنھن اچا مرشد ھاديءَ جو دامن نہ پڪڙيو آھي، ان کي ھميشہ لاءِ فنا ڪري ڇڏيندڙ موت جو دوت اڱڻ ڪن کان پڪڙي کڻي ويندو جيئن ڪو ڪاسائي ٻڪريءَ کي ڪھڻ لاءِ ڪن کان وٺي ڪاھي ويندو آھي. سوءِ ان کي مرشد ڪامل ڪانسواءِ ٻيو ڪو بہ ڇڏائي نہ سگھندو.

گر گم کي تو گم نھين پائي،
ڪس بڌ پار تري ڀائي؟

اي طالب!! تو اڃا سچي مرشد جي راهه جي ڄاڻ ئي حاصل نه ڪئي آهي ته پوءِ تون ڪهڙي طرح هن ڪٺڙڻ جي ڏها ساگر جي تار مان پار تري ويندين؟!

گر ڪي هردم ڪيجي سيوا،
گر بن هاٿ لي آوي ميوا.

مرشد جي هر وقت خدمت چاڪري ڪرڻ گهرجي ڇو ته ان کان سواءِ معرفت جو ميوو حاصل نه ڪري سگهبو.

گر بن هاٿ ني آوي رتي،
ڇوڙ جڳت ڪي جهوٽ ورتي.

هن ڪوڙي جهان جي ڪوڙي محبت ۽ ريتن رسمن کي ڇڏي پنهنجي مرشد هادي جي دامن مضبوط پڪڙ ڇو ته ان کان سواءِ هڪ ترجيتري به ڄاڻ حاصل نه ٿيندي.

گر ڪي چرنسي بهتي ڳي گنگا،
گر بن لاڳي نه رام ڪا رنگا.

گناهن کان پاڪ ڪرڻ واري اوتر پالڙه جي گنگا، مرشد هادي جي ڪرم کان سواءِ ڪو به انسان ذاتي رنگ ۾ رنگجي نه ٿو سگهي.

گر بن گونگا گوبر واسي،
پولڙا ڦول گلاب ڪا پياسي.

مرشد کان سواءِ انسان جو عقل ٿنڀڻ جهڙي مثل آهي جيڪو هميشه ڇيڻن جي ڍير ۾ گند ۾ پنهنجي زندگي گذاري ٿو، تنهنڪري مرشد مقرر ڪري ان کي ذات

حقيقت جو اسرار ٻڌائڻ گهرجي جيئن هڪ ڀونئر گلاب جي گل تي عاشق آهي.

او ولڳ سو ولڳ ٻين ٻڌائو ،
هر دم گهٽ گرو کي ڳائو .

او ولڳ سو ولڳ، ذاتي ذڪر جي ساز کي هردم دل ۾ وڄائيندا رهو ۽ پنهنجي مرشد هاديءَ جي ساراهه جا گيت ڳائيندا رهو.

گر ڪا ڀلا ادب نه ڄاڻي ،
ڀول جنم ڪر ڦيرا کهائي .

جيڪو طالب، پنهنجي مرشد جو ادب احترام نٿو ڪري ڄاڻي ته اهو طالب مرڻ کان پوءِ وري ڏکي جـي جوڻ ۾ واپس ايندو ۽ هميشه گهاٽي ۾ وهندو رهندو.

گر ڪي اڳي ڀلا بڪي ،
لي سان جنم ڪئي ڌام نه ڌڪي.

مرشد جي روبرو ڪچهري ۾ جيڪڏهن ڪو طالب اجائي بڪواس ڪري ۽ ائين سمجهي ته مرشد گهٽ ڄاڻ وارو آهي ۽ ان کي سمجهائڻ جي ڪوشش ڪري ته اهو مرڻ کان پوءِ ڪتي جي روپ ۾ هن دنيا تي وري ايندو ۽ ڌڪا کائيندو رهندو.

گر کي آگي بولي بازو ،
ڀوت بڪو ڦري انڪ اکهاڙو .

جيڪو طالب، مرشد سان بي توجهي ۽ بد اخلاقي سان ڳالهائي ٿو اهو هميشه رزق روزيءَ لاءِ پريشان ٿيندو ۽ ان تي ڪڏهن ٻڪ لاءِ سڪندو رهندو.

گر صاحب ڪي اگيا ليجي،
ست سنگت ڪي بات ڪريجي.

جيڪڏهن مرشد جي ڪچهري ۾ ڪا ڳالهه ڇوٽي هجي ته ڀيرياڻين ادب سان پنهنجي مرشد کان اجازت گهرجي ان بعد اها ڳالهه اخلاق سان ڪچهريءَ ۾ پيش ڪجي اهڙي ڪچهريءَ ۾ صرف ويدانت واري ورونهن ڪجي ۽ عام زماني جي ڳالهين کان پاسو ڪجي.

پر نقمر نول پونٽ نه ڏيجي،
ديه ملانست درسن ڪيجي.

فقيرن درويشن کي ڪچهريءَ ۾ ٻئي ڏيئي نه ويهجي ٻر ڪچهريءَ جي مقرر ڪيل آداب موجب سامهون ويهي، اکيون اکين ۾ ملائي ديدار ڪرڻ گهرجي.

ڀلا گر ڪي پال پرتي،
ستگر ڪي ڏني ايسي ريتي.

اي طالب!! پنهنجي مرشد هادي سان نيڻهن نڀام ڇو ته خود مرشد گسي نيڻهن نڀائڻ وارو آهي تنهن ڪري توکي به ان سان وعدي وفا ڪرڻ گهرجي.

ستگر صاحب سڀ نڀاوي،
اوگڻ ۾ او ڦيرثي آوي.

ڪامل مرشد کان جڏهن طالب، ذڪر فڪر جي تلقين حاصل ڪري ٿو ته پوءِ اهو وري ڪثرت جي ڦندي ۾ موٽي نه ٿو اچي.

سوريه اکو کهٽ ڇوڙس ڇندو،

ٿو ٿو تسرت ڇوراسي ڦندو.

جڏهن طالب، پنهنجي مرشد هاديءَ کان ذڪر فڪر جي تلقين وٺي ٿو ته پوءِ ان جي دل ۾ حقيقي روشنيءَ جو سج اڀري پوي ٿو ۽ ڇوڏهن جي چنڊ جهڙي محبوب حقيقيءَ جي صورت جلوه نما ٿئي ٿي، اهڙا طالب هميشه حيات آهن ۽ وري، وري روپ بدلي، هن دنيا ۾ اچڻ واري مجبوريءَ کان آجا ٿي وڃن ٿا.

آٺ پهر ڪر ڪر ڪي سلامي،

گر مٿي تيرا الترياسي.

اي طالب!! تون پنهنجي مرشد هاديءَ کي دل ۾ ويهاري، اٺئي پهر، دم دم سجود ڪر، ڇو ته اهو ئي تنهنجي من جي هر منشا ڄاڻندڙ، تنهنجو خدا آهي.

گر بن کهيڙي پنڌ ڪهوتا،

گر بن ڪاوي جم ڪا جوتا.

مرشد کانسواءِ انسان ائين آهي جيئن ڪنهن اهڙي جيءَ جو چوراسي ڀار هوندو آهي. اهڙو انسان ئي هميشه لاءِ فنا ڪري ڇڏيندڙ موت جي مار کائي ٿو.

باٽ ميڙ ھڪئي راڪو مڻ ۾ ،
اڪ ڏن ھيڪل ڇلو ٻن ۾ .

”ميڙ“ جي معنيٰ ڳالھ. دل ۾ سانڍي رکو ته ھڪ ڏينھن آخر جھنگ ۾ ھلڻو آھي، يعني ڪل نفس ذائقت الموت ھر ھڪ کي موت جي ڪوڙان جو ذائقو چکڻو آھي .

علي محمد صوفي سرمستا ،
ايسا ڪوچ ٻتايا رستا .

علي محمد، اھو ھڪ صوفي سرمست ٿي آھي، جنھن اھڙو رستو ڳولھي اظھار ڪيو آھي .

سڻ ھماري سمجھ ڪرڻي ،
ڪڻتي ايٺ سيورل ھوڻي .

اھا ڳالھ ھاڻي اتي پوري ٿي. شال منھنجي من سمجھائيءَ کي ڪو سمجھي وٺي.

مت اگيند ڪو چند

ڪوئي ڪري اڪ سنگ ڪي سيوا ، ڪوئي مسجد مڪانا ،
ڪوئي اڪ انگ ڀڀوت لڳاوي ، ڪو پڙهه منتر ڳانا ،
ڪو اڪ نيرٿ ورت رکي ، ڪو ناچو ناچ نچانا ،
ڪو اڪ ڪاشي متر جاوي ، مڪي ڪو ملتانا ،
ڪو اڪ ڏيڪ ڏيو ڏرساوي ، ڪو آتش ۾ الجهانا ،
دوڙ لڙي ڪو پنڌ ۾ ماگيسل ، شور ڪري ڪو شيطانا ،
ڪو اڪ بنسي بين بجاوي ، ڪو جادو کيل کيلانا ،
ڪو اڪ مانڊو ڏوڻ مري ، پڪوات ڪري ڪو ٻانا ،
ڪو اڪ جوسي جو تسڪ جوڙوي ، ڪو ڏٽي لڳاوي ڏيانا ،
ڪو اڪ تياڳ ويراڳ ڏکاوي ، ڪو اوجهڙ رام اڳيانا ،
ڪو اڪ رازي شهر ۾ ، وستي ڪو ويرانا ،
ڪو اڪ ڪٿي پکي پڪسي ، ڪو بيد ڪتيب ڳيانا ،
ڪو اڪ اپنا آپ نه جاني ، وه هار ڳيا حيرانا ،
ڪو اڪ اپني روپ ڪا عاشق ، ڪو در در ڦري ديوانا ،
ڪو اڪ هيرا لعل ليي آوت ، موتي ڪو در دانا ،
ڪو اڪ ڪهڙي لعر ڪنيران ، ڪو پهري تاج شهانا ،
علي محمد حيران حيرت ۾ ، مست ڦري مستانا ،

☆ گُرءَ کي مهما ☆

گرو بنان گيان نهين ، گرو بنان ڌيان نهين ،
گرو بنان مان نهين ، گرو بنان شان نهين ،
گرو بنان ريت نهين ، گرو بنان پريت نهين ،
گرو بنان جت نهين ، گرو بنان نت نهين ،
گرو بنان نام نهين ، گرو بنان رام نهين ،
گرو بنان دام نهين ، گرو بنان ڪام نهين ،
گرو بنان ڌرم نهين ، گرو بنان شرم نهين ،
گرو بنان نرم نهين ، گرو بنان ڀرم نهين ،
گرو بنان لاڄ نهين ، گرو بنان ڪاڄ نهين ،
گرو بنان حاج نهين ، گرو بنان ساڄه نهين ،
گرو بنان مهر نهين ، گرو بنان قهر نهين ،
گرو بنان پير نهين ، گرو بنان فقير نهين ،
گرو بنان ڪار نهين ، گرو بنان سار نهين ،
گرو بنان تار نهين ، گرو بنان اڌار نهين ،
گرو بنان ڀاڳ نهين ، گرو بنان سهاڳ نهين ،
گرو بنان تياڳ نهين ، گرو بنان ويراڳ نهين ،
گرو بنان ميلو نهين ، گرو بنان ميلو نهين ،
گرو بنان کيلو نهين ، گرو بنان چيلو نهين ،
گرو بنان جاپ نهين ، گرو بنان تاپ نهين ،
گرو بنان ڇاپ نهين ، گرو بنان سانپ نهين .

وصال نامون

سڪگهر سامي، عاشق الستي، مست موالي، صوفي علي محمد فقير جن جي وصال تي جن به فقير دل؛ صوفي صحبت، شاعرن اديبن شعر ڪلام لکيا اهي عرض آهن:

ڪوٽ ٽالپر وڏا جي واسي درويش دل، "تيجو مل" ظاهري جدائي جي جوش ڪافي پنهنجي هندي واڻيءَ ۾ چيو آهي:

مطلع: سائين علي محمد صوفي هو فقير،
سڀ ڀير ديسا ڪرو .

١- جس دن پيالو پايو ٿان،
تس دن لاڳي هے اڪير، سڀ ڀر ديا ڪرو .

٢- لاڙ ڀار ٿولان ياد ڪري،
ڀاڳل ڀاوي ڀڙيسا لهر، سڀ ڀر ديا ڪرو .

٣- پو ساڳر سول تيرڻي جانون،
ڀار اڪارو سوسر، سڀ ڀر ديا ڪرو .

٤- دين ديالو، در ٿوري آيسا،
سامي ساڌو سخت فقير، سڀ ڀر ديا ڪرو .

٥- امير حسين هے امر قل قولهو،
ڪري ڪريسا سڪر پور، سڀ ڀر ديا ڪرو .

٦- سڪر مرڻي، تيجو مل گاوي،
ڳارو عشق لاڳو اڪسير، سڀ ڀر ديا ڪرو .

فقير سائين جن جي وصال جو ذڪر ڪندي سندن ڀائيجو نظر حسين نظر ڪلام ۾ چوي ٿو.

مطلع- عاشق علي محمد اڄ يار وري ،
دل دردن ڪئي آ چور چري ۔

1- توڪي ئوج فقر ۾ ڇنڊ ڇوان، ڪنتار گوهر ڪير ڪنڊ ڇوان،
لائي محبت جا وڻين منڊ ڇوان، آهي اڱ اندر ۾ حال پري.

2- ٻارهين جمادالاول اربع وار ٿيو، اهڙو اڏر پڪي اقرار ٿيو،
وه واه وصل سندو واهار ٿيو، لسڪو قلم قضا، سگهيو ڪين ٽري ۔

3- هاڻين ساگ فنا جو مڪان ڇڏي، وڃين ملڪ بقا آستان اڏي،
ڏيکو صوفي سرمستان سڏي، آهي مارڻ تنهنجي ذوق ڏري.

4- علي محمد مان عاصي تي، ڪيو ليکن نظر مان داسي تي،
امداد ڪيو الهراسي تي، ڏيو درس دل جي ڪولي ڌري.

فقير خادم حسين لاڙهو (هن ڪتاب جو مرتب ، خادم جلالي)
پنهنجي والد بزرگوار صوفي علي محمد فقير سائين جن جي
وصال تي هي ڪلام چوي ٿو :-

مطلع- وهه واهه پرهت جي ريت نڀائي وئين ،
پنهنجو ليئهن لسنگ نڀائي وئين ٠

١- بيشڪ باغ فڪر جو مور هئين ، ذاتي ذوق السر تون
چڪور هئين ،
ساري سنگت مٿان سر ڪهور هئين، دل گهورن سان هي
گهائي وئين ٠

٢- هر علم ادب جا وير سچن، معني مجلس جا مهير سچن ،
روحي رمزن جا تفسير سچن، سر سا ڳي سهٽا سمجهائي وئين.

٣- هر دم حق جو طبل وڄايو تو، مولو محبت مست مچايو تو ،
دم منصوري دهرايو تو ، اڄهي حق جو ڪلام هلائي وئين.

٤- اربع ڏينهن باويهن جمادالاول، ماتهه ملڪ بقا جو سمر سانول،
ڪيئه فيصلو ڪيڏو ٻار انل، منهن لوڪون مير لڪائي وئين.

٥- ست سنگت سڄڻ توکي ساري ٿي، روئي روز هنجون هت
هاري ٿي ،
تنهنجون راهون ٻار نهاري ٿي، جو مانجهي ما ڳ سڪائي وئين.

٦- علي محمد ذي آثار اهي، تنهنجي دم سان وهي وري سهل سچي،
ذاتي رنگ ٻه رهي هي روح رهي، اکيا ٻيچ بريت جا بائي وئين.

اللهم صل علی محمد و آل محمد ٠

محب الفقراء عاشق اهل الله ، صوفي قربان علي ”قربان“ خاصخيلي صاحب جن بنهنجي پياري پريمي، هم حال، هم خيال، فقير سائين علي محمد صوفي جي ٻهران ورسيءَ جي موقعي تي هي وصال نامو پيش ڪيو:-

عاشق علي محمد فقير ڳالهه تنهنجي عشق جي، ورهه ، ورسي ملهائجي، ڏڻ، هفتي، مهيني سال، ڳالهه تنهنجي ياد جي ، ورهه ورسي ملهائجي .

١- فقراء پوري ڪئي درد تنهنجو ، تو لاءِ رهندو بار بار ،
ڪين تنهنجو نام وسري ، جت ڪٿ ورسي ملهائجي.

٢- تقدير تنهنجي جيسا هتي ، تدبير نه هتي ڇا چئجي ،
ڪل شيءَ يرجع الي اصله ، سان ورسي ملهائجي .

٣- هر هر سبني هٿن ۾ عاشقاڻ ڪتاب ،
آخر پرواز ڪيو ديوان حافظ جي ڪتاب،
تنهنجي تبرڪ ۽ متبرڪ ڪتابن سان ورسي ملهائجي .

٤- ڏاڏا جلال جي دم اثر ، بابا مير محمد جي نقش قدم ،
بابا دوست محمد جي رلدي رسم سان ورسي ملهائجي .

٥- ڪنهڙي ۽ مسباڻي حب جيسا مرد - القلندر ،
گوهر خندان ، زبان شيرين، مرد - قلندر ،
تنهنجي بحر و بياض گذ گفتار جي ورسي ملهائجي .

٦- پاڻ تو چيو ”ميں صوفي هون سرمستا، ميرا ڪون پڇاڻي رستا“،
اڄ پاڻ ۾ پاڻ درشن جي ورسي ملهائجي .

٧- نياز، امير، خادم بابا جي الوداع، اهل- تصرف، فقر سان الوداع .
سائين نگار ۽ امير جي ”اڪنڌ“ سان ورسي ملهائجي .

فقير دل، درويش دل، الهه بخش ميربحر محراب پوري ڀنهنجي دلي دوست، صوفي علي محمد فقير جن جي ياد ۽ وصال ڏانهون هن رٻت لکيو آهي.

عاشق علي محمد مير، عاشق علي محمد مير،
واهه جا سهڻا وڻن ۽ انهنجي واري وڃائي وير.

١- درد منجهان سان دلبر ڪڏهن، کهوي کهوي توڪهاري،
سخن سچارا ارجهي اڙهي، تودم دم دلڙي ڏتاري،
محبت جا متوالا توکي ڪڪن نا ياد فقير —

٢- ناهن وانگر نچي نچي تو عشق ۾ عمر گذاري
وڏ ڪڪ جي سا ستگر توکي، ساري سرت سيکاري
ها نمنهن ڪها نروار ڏٺم، جاري تنهنجن نيڻن لهر —

٣- محفل جا سينگار سڄڻ، وڻن جاڙ ڪري تون جاني
روح رازو کهو اکين، آ هينڙي هوت حيراني
وڻن پکڙا پرواز ڪري، آ اندر منجهه اکير —

٤- سور ساماڻا سانگين جا، دک دل کي درد هزار اٿم
ادهون هجوين عشق وارن جا، هيب ڏنا اسرار اٿم
ياد اٿم وڻن سهڻا سڏي، الهه بخش ڪسي ڪاڙهو پير —

اسان جا ايندڙ ڪتاب

() ڪليات غلام محمد فقير: مشهور بزرگ هستي صوفي غلام محمد فقير ٽالپر جي سنڌي، سرائڪي ڪلامن جو مجموعو.

سنگم پرڪاش: سنڪر سامي، انترپامي صوفي سنت جلال فقير وصالپور جي سنڌي هندي ۽ سرائڪي ڪلامن جو ڪتاب

سرهاڻ سٽ: ابرندڙ نوجوان ڪوين جي چونڊ ڪوتائن جو ڳٽڪو.

() ادب جو نئون پهلو: ادب جي سرگرم ڪارڪن ڊاڪٽر درمحمد پٺاڻ صاحب جي نئين ذهن جي سوچ ۽ لوچ

() ٿي نه سگهت مات: نوجوان اديب عبدالواحد آريسر جو ڪتاب

ڇپائيندڙ

جيجل پبليڪيشن

ٽالپر واڙا

اسٽيشن ڪيهرڙا - ضلعو خيرپور ميرس سنڌ
رانيپور

نمبر 55 ڪلام

توکي ملڪ حسن جو مير چوان رخ پاڪ تنهنجو ان تفسير چوان

ليلا ۽ سيمر وار تنهنجا جڳڙا ۾ جلال جنسار تنهنجا

تا قيد ڪرڻ جي ڪار تنهنجا آهي زلف ڪمند يا زنجير چوان

تنهنجا نين مبارڪ ناز ڀريا ڏسي عاشق ٿيا هيڻا چور چريا

ڪٺا قرب تنهنجي وري هيڻ وريا ڪين شاهه گل اکيون امير چوان

۾ جلوه جوت حسن جمال منا تنهنجا بوٽڙيرو ڳل خط خال منا

در دان دهن لب لال منا آڇوڻيون سڀ عمير چوان

تنهنجي ڪلڻ سري ڏيو يار ڪملڻ پيو نور عجائب آهي تلڻ

موسي موهه ٿيو ٿئي سڀ ملڻ ڏاڍي دلبر دل دلگير چوان

ڪي تنهنجي تاب حسن بي ڪهڙي دري ڪيا ملڪ ڦٽو جن ديو پري

تنهنجي محبت ميرو اهي مورمري ٿيو ٿيڻ دار فراقي فقير چوان

يا علي محمد دلبر سان ٺهين آهي وسڻ تشال ۽ تاڻ ٺهين

آباد پورا تنهنجا پاڻ ٿهين توسان شامل شبر شبير چوان

فقير

صوفي علي محمد فقير ٽالپر جي هٿ اکرن جو عڪس.